

1 Identifikační údaje

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ V ZÁKLADNÍ ŠKOLE SPECIÁLNÍ

Název školy: Střední škola, Základní škola a Mateřská škola,
Praha 10, Chotouňská 476

Adresa: Chotouňská 476, 108 00 Praha 10

Ředitel školy: PhDr. Josef Novotný, CSc.

Telefon: ředitelna: +420 274 774 948
kancelář: +420 274 772 936
SPC: +420 274 772 945

E-mail: sps.chotounska@zris.mepnet.cz

Web: www.chotounska.cz

Zřizovatel: Magistrát hl. města Prahy, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1

Platnost dokumentu od: _____
datum

Podpis ředitele: _____

Razítko školy:

2 Charakteristika školy

Školní areál je umístěn v klidném prostředí Malešického parku, asi 300 m od zastávky autobusu „Plaňanská“ nebo „Hostýnská“ v návaznosti na trasu metra A. Má vlastní velkou zahradu se skleníkem a hřištěm, stolem na stolní tenis, pískovištěm, altánem a krbem.

Budova školy je dvoupatrová, panelového typu, s deseti učebnami. K dispozici jsou také cvičná kuchyně, logopedická pracovna, počítačová učebna, herna, malá tělocvična, keramická dílna a jídelna. Součástí tří tříd jsou relaxační místnosti. V prvním poschodí sídlí ve třech místnostech Speciálně pedagogické centrum. Škola je průběžně modernizována a přizpůsobována potřebám žáků; bohužel nemá bezbariérový přístup. Kapacita školy je 60 žáků.

Pro výuku tělesné výchovy využíváme i tělocvičnu ZŠ Nad Vodovodem v těsné blízkosti naší školy.

Základní školu speciální navštěvují žáci se středně těžkým a těžkým mentálním postižením, žáci se souběžným postižením více vadami a žáci s autismem z Prahy a Středočeského kraje.

Škola je plně organizovaná. Učitelé a vychovatelé postupují při výuce podle principů strukturovaného vyučování se snahou o maximální vizualizaci a alternativní formy komunikace. Jsou využívány moderní výukové postupy a prostředky včetně výpočetní techniky. Logopedická péče je zajišťována pracovníky Speciálně pedagogického centra. Individuální přístup je samozřejmostí.

Školní docházka na naší škole je pro všechny žáky desetiletá, nezapočítávají se zde roky strávené v přípravném stupni, který mohou u nás žáci navštěvovat.

V rámci integrace našich žáků do společnosti je součástí výchovně vzdělávacího procesu i pracovní terapie a aktivní účast na mnoha kulturních a sportovních akcích mimo školní areál.

Starší žáci mohou navštěvovat nepovinné předměty, ve kterých mohou dále rozvíjet své individuální zájmy (keramika a atletika). Stravování je zajištěno ve vlastní školní jídelně.

Výsledky praktických činností svých žáků prezentujeme na každoročních vánočních trzích a školní rok završujeme také tradiční Zahradní slavností pro žáky, jejich rodiče a přátele školy. Pravidelně jezdíme do škol v přírodě. Obvyklou lokalitou jsou Jánské Lázně.

Nedílnou součástí školy je školní družina, která zabezpečuje program pro děti v době před

i po školním vyučování v době od 6:30 hodin až do 17:00 hodin.

Při škole aktivně pracuje i rodičovské sdružení, které organizuje nejrůznější aktivity: taneční kurzy, hipoterapii, canisterapii, aerobic, kurz dovedných rukou, zimní a letní olympiády a abilympiády, ozdravné pobyty v přírodě a letní cyklistický tábor.

Škola je fakultní školou Pedagogické fakulty University Karlovy. Zřizovatelem je Magistrát hlavního města Prahy.

Mezi partnery školy patří Společnost Autistik, Nadace Dětský Mozek, Psychopedická společnost České republiky, společnost APLA, stacionář Sluneční Domov, ZUŠ Bajkalská, JABOK, VOŠ sociálně-právní v Praze 10.

Žáci, kteří dokončí školní docházku přecházejí většinou do Praktické školy jednoleté, která je součástí naší školy, nebo do odborných učilišť.

Praktická škola jednoletá je určena žákům s těžkým zdravotním postižením, zejména s těžkým stupněm mentálního postižení, žákům souběžně postiženým více vadami a žákům s diagnózou artismus, kteří ukončili povinnou školní docházku v základní škole speciální nebo v základní škole praktické. Kapacita školy je 12 žáků.

Součástí naší školy jsou také **Školy při Fakultní nemocnici Královské Vinohrady**, kde výchovně vzdělávací proces probíhá na oddělení plastické chirurgie, oddělení popálenin, chirurgii JIP a na dětské interně. V péči pedagogů jsou děti navštěvující mateřskou školu a žáci navštěvující základní školu. Jedná se o děti chronicky nemocné, děti s vývojovými vadami, děti s infekčním onemocněním, děti po úrazech ohrožujících život, po reparacích a kosmetických úpravách. Ročně se ve škole při nemocnici vystřídá až 1000 žáků.

Pedagogický sbor je složen ze speciálních pedagogů s vysokoškolským magisterským a bakalářským vzděláním, vychovatelů, asistentů pedagoga a osobních asistentů.

Většina pedagogů je plně kvalifikovaných, ostatní si doplňují vzdělání. Všichni pedagogičtí pracovníci absolvovali kurzy SIPVZ a mají základní kurz první pomoci. V rámci DVVP získávají další dovednosti v nejrůznějších oblastech výchovného a vzdělávacího procesu (metodiky a didaktiky různých předmětů, alternativní komunikace, kurzy keramiky, tkaní, zpracování přírodních materiálů, výtvarných technik a počítačové grafiky).

Ve škole pracují výchovný poradce, metodik prevence sociálně patologických jevů a správce školní počítačové sítě.

Při škole je ustavena Rada školy.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena na vzdělávání žáků se středně těžkým a těžkým mentálním postižením a se souběžným postižením více vadami. **Specifikem naší školy je výchova a vzdělávání žáků s autismem.**

Prioritou naší školy je v maximální možné míře rozvíjet osobnost žáka, vést jej k samostatnosti a komunikaci s okolím a docílit tím jeho integraci do společnosti.

Školní vzdělávací program je vypracován pro žáky se středně těžkým mentálním postižením (kapitola 4) a těžkým mentálním postižením a se souběžným postižením více vadami (kapitola 5).

Cíle školy

- odbornost, profesionalita a kreativita pedagogů
- klidné, bezpečné a podnětné prostředí, možnost učení i relaxace ve speciálně upravených učebnách (boxy pro samostatnou práci, odpočinkové a pracovní zóny ve třídě), využití polohy školy a školní zahrady
- maximální individuální přístup umožněný účastí dalšího pedagoga ve třídě
- využívání pozitivní motivace
- využívání forem alternativní komunikace a strukturovaného učení, snaha o komunikaci také prostřednictvím výpočetní techniky
- cvičení samostatnosti, schopnosti soužití s jinými lidmi a orientace v sociálním prostředí
- zaměření na praktické činnosti, hygienu, sebeobsluhu a péči o domácnost - společné stolování ve vlastní školní jídelně
- nácvik vytrvalosti v pracovních činnostech
- práce s počítačem, využívání širokého spektra výukových programů na úrovni všech ročníků
- logopedická péče
- uplatňování prvků environmentální výchovy
- využívání alternativních podpůrných programů (video-trénink, VOX, muzikoterapie, kanisterapie)
- rozvíjení individuálních schopností žáků v zájmových kroužcích (atletika, keramika)
- pravidelné výjezdy do školy v přírodě, školní výlety
- návštěvy divadelních představení, výstav a koncertů
- spolupráce s psychologem Speciálně pedagogického centra
- spolupráce s rodiči a odborníky, společné akce školy
- pomoc při uplatnění nebo dalším vzdělávání absolventů

4 Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

4.1 Klíčové kompetence a strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ zvládá sociální čtení ○ pozná všechna písmena abecedy (tiskací i psací) ○ zvládá podpis tiskacím nebo psacím písmem ○ opíše jednoduchý text ○ orientuje se v číselné řadě ○ zvládá základní početní operace	➤ <i>vhodně vybíráme témata výuky, vytváříme potřebné modelové situace k upevnění již naučeného</i> ➤ <i>prostřednictvím modelových situací prověřujeme znalosti</i> ➤ <i>opakujeme a upevňujeme již naučené</i> ➤ <i>interpretujeme a vyhodnocujeme výsledky žáka</i> ➤ <i>formou praktických cvičení aplikujeme znalosti v běžném životě</i> ➤ <i>nabízíme nové zdroje poznatků a učíme žáky je využívat</i> ➤ <i>seznamujeme žáky s technikou a srozumitelně vysvětlujeme její používání</i> ➤ <i>demonstrujeme používání učebnic a pomůcek, vysvětlujeme jejich funkci a podporujeme kladný vztah k nim</i> ➤ <i>vhodně žáky motivujeme a metody motivace obměňujeme</i> ➤ <i>nacvičujeme a upevňujeme koncentraci</i> ➤ <i>plánujeme činnosti a vysvětlujeme jejich účel</i>
○ po instruktaži samostatně pracuje s učebními materiály ○ přiměřeně a účelově používá předložené pomůcky	
○ soustředí se na práci ○ dokáže se přizpůsobit režimu třídy	
○ po individuální motivaci má zájem o činnost, přiměřeně reaguje na pochvalu	
○ prakticky zvládá znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi běžného života	
○ dokáže pracovat s PC (spustí PC, pracuje s myší nebo s alternativním ovladačem, samostatně pracuje s výukovými programy)	
○ je samostatný v sebeobslužných dovednostech, orientuje se ve vztazích a využívá získané poznatky	

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ uvědomuje si své povinnosti ○ respektuje své okolí ○ umí komunikovat ○ dokáže se soustředit na práci, umí spolupracovat s ostatními žáky	➤ <i>vytváříme klidné prostředí, podporujeme pozitivní emoce, povzbuzujeme žáky při řešení nových úkolů a při překonávání neúspěchů</i> ➤ <i>popisujeme problémovou situaci, vysvětlujeme ji, zdůvodňujeme a pomáháme najít správné řešení</i> ➤ <i>demonstrujeme správné chování, opravujeme chybné, oceňujeme a chválíme</i> ➤ <i>vytváříme a obměňujeme různé situace, v nichž žáci využívají již osvojené stereotypy</i> ➤ <i>využíváme metod dramatické výchovy</i> ➤ <i>využíváme aktuálních přirozených situací</i> ➤ <i>podporujeme žáky v hledání alternativních řešení a oceňujeme jejich snahu</i> ➤ <i>společně se žáky analyzujeme jejich zkušenosti</i>
○ má nacvičené stereotypy chování spojené s denním režimem a v daných situacích je umí správně použít ○ dokáže rozlišit správné či špatné chování, správné chování dokáže napodobovat ○ snaží se o zvládnutí svých negativních emocí	
○ umí posoudit danou situaci a zvolit její vhodné řešení ○ umí vyhodnotit nebezpečné situace	
○ dokáže být při práci vytrvalý, je přiměřeně sebevědomý, uvědomuje si své schopnosti i úspěchy ○ má zkušenost s úspěšným překonáváním opakovaného nezdaru	
○ umí formulovat své požadavky ○ umí vhodným způsobem navázat kontakt	

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ umí přiměřeně komunikovat (verbálně nebo pomocí alternativního komunikačního systému) ○ vyjádří pozdrav, prosbu, souhlas, nesouhlas, omluvu, poděkování	➤ <i>podle individuálních potřeb žáka a jeho postižení zvolíme vhodný komunikační systém</i> ➤ <i>používáme jednoduchá sdělení</i> ➤ <i>prakticky nacvičujeme komunikační dovednosti a podporujeme samostatné vyjadřování</i> ➤ <i>učíme žáky správně argumentovat</i> ➤ <i>jasně vymezujeme přijatelnou formu chování</i> ➤ <i>spolupracujeme s rodinou (jednotný postup ve výchově)</i> ➤ <i>vyhledáváme nové podněty a materiály a využíváme je ve výuce</i> ➤ <i>seznamujeme žáky s informační technikou, nacvičujeme její používání</i> ➤ <i>sdužujeme žáky v kroužcích, klubech apod.</i> ➤ <i>podporujeme u žáků aktivní zájem o mimoškolní akce a společné projekty</i>
○ rozumí jednoduchým pokynům (otázkám) ○ je schopen jednoduché analýzy a syntézy	
○ dokáže přiměřeně vyjádřit své emoce, všímá si i emocí druhých ○ zvládá své negativní emoce	
○ zvládá prvky sociálního a globálního čtení	
○ je schopen jednoduché písemné komunikace (psací nebo hůlkové písmo, PC apod.)	
○ dokáže telefonovat běžným i mobilním telefonem	
○ přiměřeně reaguje na situace běžného života	

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ zná základní pojmy – rodina, bratr, sestra, kamarád, přítel, manžel, manželka, partner; blízká osoba, cizí osoba, zná obsah těchto pojmů, ví, jaký vztah se mezi nimi očekává ○ chápe hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel), v pracovním prostředí, ve společnosti, ví, jak se chovat k autoritě	➤ <i>vedeme žáky k sebeuvědomění, reálnému pohledu na vlastní osobu i na osoby v okolí</i> ➤ <i>pomocí modelových situací vedeme k pochopení významu řádu a pravidel fungování společnosti</i> ➤ <i>formou hry seznamujeme žáky se základy slušného chování</i>

○ dokáže se orientovat v prostoru školy, bytu, bydliště a v jejich bezprostředním okolí ○ rozlišuje místo k práci, hře a odpočinku ○ zná adresu svého bydliště ○ ví, kde se v jeho okolí nacházejí obchody, důležité úřady a instituce	➤ <i>vysvětlováním a osobním příkladem vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti</i> ➤ <i>na příkladech z nejbližšího okolí demonstrujeme vztahy mezi lidmi</i> ➤ <i>při návštěvách důležitých institucí vysvětlujeme jejich význam a účel</i> ➤ <i>při vycházkách a exkurzích nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí</i> ➤ <i>strukturalizujeme denní program</i> ➤ <i>vedeme žáky k práci ve skupinách</i> ➤ <i>osobním příkladem, formou napodobování a důsledným dodržováním učíme žáky hygienickým návykům a sebeobsluze</i> ➤ <i>vytváříme stereotypy chování a procvičujeme je v modelových situacích i v běžném životě</i> ➤ <i>analyzujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky</i> ➤ <i>vedeme žáky k odpovědnosti za své chování (i sexuální)</i> ➤ <i>motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů</i> ➤ <i>úzce spolupracujeme s rodiči</i>
○ dokáže spolupracovat s ostatními při jednoduchých činnostech ○ vytrvá u jednoduché práce	
○ má osvojené základní hygienické návyky ○ zná a uplatňuje zásady slušného chování ○ respektuje autority, chová se přiměřeně ke starším osobám, vrstevníkům a mladším dětem ○ umí se chovat patřičně při návštěvě různých institucí (lékař, obchod, restaurace, kino, divadlo...)	
○ dokáže účelně verbálně nebo nonverbálně komunikovat ○ je schopen spolupráce ○ uvědomuje si sám sebe a respektuje druhé	
○ je schopen rozlišit vhodné a nevhodné chování ○ chápe příčinu a následek svého chování	
○ ví, na koho se obrátit o pomoc a jak o ni požádat ○ dokáže odmítnout sobě nepříjemné chování ○ rozpozná míru adekvátního kontaktu včetně tělesného ○ rozpozná slušné chování, obtěžování vzhledem k sobě i k druhým	

○ zná rozdíl mezi mužem a ženou, uvědomuje si své sexuální potřeby a adekvátní chování s tím související	
○ má základní představu o vztazích mezi lidmi	
○ dodržuje základní společenské normy	
○ umí zvládat své negativní i pozitivní emoce	

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ zvládá základní pravidla společenského chování – prosbu, poděkování, pozdravy ○ zvládá zásady bezpečného chování ve škole i mimo ni (obchody, kulturní zařízení, veřejná doprava a pod.) ○ uvědomuje si možná nebezpečí doma, při sportu a hře, v přírodě, na ulici apod. ○ respektuje práva a majetek druhých lidí	➤ <i>úzce spolupracujeme s rodiči ve snaze o maximálně možnou integraci žáka do společnosti</i> ➤ <i>upozorňujeme na nevhodné chování a chválíme za správné</i> ➤ <i>na modelových situacích procvičujeme stereotypy chování vhodné pro krizové situace, život ve společnosti apod.</i> ➤ <i>korigujeme chování žáka příkladem, radou, pochvalou, trestem</i> ➤ <i>upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě</i>
○ ví, že určité chování je nepřijatelné a může mít nepříjemné následky ○ chápe, že má právo na respektování vlastní osoby	
○ má základní informace o správné životosprávě ○ zná zásady intimní hygieny a sexuálního života	

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie:
○ zvládne po jednoduchém vysvětlení samostatně pracovat na zadaných úkolech ○ umí k práci používat adekvátní pomůcky	➤ <i>strukturalizujeme denní režim</i> ➤ <i>korigujeme pracovní postupy vhodnou motivací</i> ➤ <i>vyvozujeme pracovní stereotypy dodržujeme je</i> ➤ <i>důsledně postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu</i> ➤ <i>vedeme žáky ke spolupráci v pracovní skupině a k úspěšnému dokončení práce</i> ➤ <i>vhodnou formou hodnotíme výsledky, podporujeme a oceňujeme úsilí žáka i v případě nezdaru</i> ➤ <i>vhodnou formou vysvětlujeme zásady bezpečnosti práce a důsledně dohlížíme na jejich dodržování</i>
○ dodržuje bezpečnost při pracovní činnosti ○ dokáže střídat práci a odpočinek ○ nevyžaduje stálou pozornost a dohled	
○ zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži ○ má osvojené jednoduché pracovní stereotypy	
○ začne pracovat na daný pokyn ○ pracuje sám ○ respektuje rozvržený plán činnosti a pracovní postup ○ dokáže zadaný úkol dokončit	
○ pomáhá ostatním a zapojuje se do týmové práce ○ má úctu k práci druhých (neničí záměrně jejich práci)	
○ chápe hodnocení výsledku své pracovní činnosti ○ diferencuje mezi pochvalou a kritikou, uznává opodstatněnou kritiku ○ hodnocením je motivován k vyšší výkonnosti	

4.2 Průřezová témata

Průřezová témata představují aktuální problémy současného světa a jsou významnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V naší škole jsme se rozhodli věnovat se těmto průřezovým tématům:

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Multikulturní výchova

Průřezové téma **Osobnostní a sociální výchova** formuje osobnost žáka v jeho individuálních potřebách, je prakticky zaměřené a má každodenní využití v praktickém životě. Učivem se zde stává žák, konkrétní žákovská skupina a běžné životní situace. Smyslem osobnostní a sociální výchovy je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem.

Environmentální výchova vede žáka k pochopení komplexnosti a složitosti člověka a životního prostředí. Umožňuje sledovat vztahy mezi člověkem a prostředím, vede žáka k účasti na ochraně a utváření prostředí, ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáka.

Průřezové téma **Multikulturní výchova** umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Hluboce se dotýká i mezilidských vztahů ve škole.

Tato průřezová témata jsou integrována do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů nebo realizována formou projektů (akcí).

Vysvětlivky ke zkratkám používaným v tabulkách:

Čt	Čtení
Ps	Psaní
Řv	Řečová výchova
M	Matematika
Prv	Prvouka
Čsp	Člověk a společnost
Př	Přírodověda
Hv	Hudební výchova
Vv	Výtvarná výchova
Tv	Tělesná výchova
PV	Pracovní výchova

INT	Integrace do předmětu
PRO	Projekt
A	Akce

Osobnostní a sociální výchova

1.stupeň								2.stupeň			
		1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	10.ročník
Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání	INT/Prv		INT/PV							
	Sebepoznání a sebepojetí		INT/Vv	INT/Prv, Tv							
	Seberegulace a sebeorganizace					INT/M, Prv	INT/Prv, Tv				
	Psychohygiena	PRO/Canisterapie					INT/Tv				
Sociální rozvoj	Poznávací schopnosti			INT/Tv, Pv							
	Mezilidské vztahy				INT/Pv			INT/Pv		PRO/ Pomáháme mladším	
	Komunikace	INT/Prv, Řv			INT/Vv			INT/Pv			
	Spolupráce a soutěživost	A/ Sportovní hry, Škola v přírodě									
Morální rozvoj	Řešení problému a rozhodovací dovednosti									INT/Pv, Prv	
	Hodnoty, postoje, praktická etika									INT/Pv, Prv	

Environmentální výchova

1.stupeň							2.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	10.ročník
Ekosystémy	INT/Prv		INT/Prv, Pv, Vv				INT/Př, Pv, Vv		INT/Př, Pv, Vv, Čt	
Základní podmínky života				INT/Prv, Pv, Vv	INT/Prv		INT/Př		INT/Př, Čt	
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRO/ „Pomáháme zvířátkům“ (péče o domácí zvířata, péče o volně žijící zvířata)						PRO/ „Den Země“			
Vztah člověka k prostředí	INT/Prv, Pv, Vv		INT/Prv				INT/Př		INT/Př, Čt	

Multikulturní výchova

1.stupeň							2.stupeň			
	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník	10.ročník
Kulturní rozdíly	INT/Prv			INT/Prv, Vv, Hv			INT/Řv, Čsp	INT/Čsp, Čt, Ps, Vv, Hv		
							PRO/Pv, Vv			
Lidské vztahy			INT/Prv, Hv, Vv				INT/Čsp, Řv, Vv, Hv			
Etnický původ					INT/Prv		INT/Řv, Čsp		INT/Čsp, Čt, Ps, Vv, Hv	

4.3 Učební plán

Předměty	1.stupeň						2.stupeň			
	ročník						ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Čtení	2	2	3	3	3+1	3+1	3	3	3	3
Psaní	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
Matematika	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3
Informatika	-	-	-	-	1	1	1+1	1+1	1+1	1+1
Prvouka	2	2	3	3	3	3	-	-	-	-
Člověk a společnost	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2
Přírodověda	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3
Hudební výchova	1	1	1	2	2	2	1+1	1+1	1+1	1+1
Výtvarná výchova	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
Tělesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Péče o zdraví	-	-	-	-	-	-	0+1	0+1	1	1+1
Pracovní výchova	3	3	3	3	4	5	5	5	6	6
Předměty speciálně pedagogické péče	0+2	0+2	0+1	0+1	0+1	0+1	-	-	-	-
Disponibilní časová dotace	+2	+2	+1	+1	+2	+2	+3	+3	+2	+3
Celková povinná časová dotace	19+2	19+2	21+1	21+1	22+2	23+2	24+3	25+3	27+2	27+3

4.3.1 Poznámky k učebnímu plánu:

Předmět Čtení je v 5.a 6.ročníku posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Předmět Informatika byl vytvořen ze vzdělávací oblasti a oboru **Informační a komunikační technologie**. Na 2. stupni je v každém ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Předmět Prvouka byl vytvořen ze vzdělávací oblasti a oboru **Člověk a jeho svět**.

Předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti a oboru **Člověk a příroda**.

Předmět Hudební výchova je na 2.stupni posílen o 4 hodiny z disponibilní časové dotace.

Předmět Péče o zdraví byl vytvořen ze vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví** a vzdělávacího oboru **Výchova ke zdraví**, je vyučován na 2. stupni a je posílen o 3 hodiny z disponibilní časové dotace.

8 hodin z disponibilní časové dotace je na 1.stupni věnováno předmětům speciálně pedagogické péče, jejichž nabídka vychází z potřeb žáků a vybavení školy.

4.4 Učební osnovy

Při naplňování níže uvedených cílů je nutné ve všech předmětech přihlížet ve výuce k individuálním schopnostem žáka a učivo přizpůsobovat jeho konkrétním možnostem.

4.4.1 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ČTENÍ

Charakteristika předmětu

Předmět **Čtení** vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Rozvíjí u žáků osvojení a používání mluvené i písemné podoby jazyka. Obsahem vzdělávacího oboru Čtení je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Rozvoj čtenářských dovedností probíhá paralelně s rozumovým vývojem. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako jednoho ze zdrojů informací.

Vzhledem k různé hloubce postižení je třeba očekávat značně nerovnoměrné a těžko porovnatelné výsledky výuky. Jde zejména o problémy se syntézou a analýzou, dyslektické problémy, obtížnou motivaci. Sporadické je rovněž praktické využití

a porozumění čtenému (chybí abstraktní myšlení). Na zřetel je nutno brát i velké řečové problémy, případně i to, že žák nemluví vůbec. Pak je nutné zavedení alternativních metod výuky čtení (piktogramy, sociální a globální čtení).

Cílové zaměření předmětu Čtení

- postupné osvojování všech písmen abecedy - tiskacích, později pokud možno i psacích
- čtení slabik, slov, vět, později jednoduchého textu
- chápání obsahu čteného textu a péče o rozvoj řeči, rozvoj myšlení a paměti (poslech mluveného slova, reprodukování obsahu textu – básně, písně, dramatizace příběhů atd..)
- praktické využití předmětu - samostatné vyhledávání informací (denní tisk, encyklopedie, atd.)

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
9., 10.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly, Etnický původ
	Environmentální výchova	Základní podmínky života
		Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Vztah člověka k prostředí

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- pozná většinu písmena abecedy, tiskací i psací
- čte slova, věty, jednoduchý text
- čtenému rozumí
- v případě nezvládnutí čtení klasickou metodou zvládá sociální čtení a základy čtení globálního či piktogramy

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- chápe komunikativní význam čtení

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- je schopen vyhledávat si jednoduché informace
- je schopen řídit se jednoduchými tištěnými či psanými pokyny

Výchovně vzdělávací strategie:

- *individualizujeme edukační činnost*
- *aplikujeme znalosti v reálném životě*
- *využíváme dostupné učební materiály*
- *seznamujeme s informační technikou a nacvičujeme její používání*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	3	3	3+1	3+1	3	3	3	3

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- číst slabiky a dvouslabičná slova, skládat slova ze slabik
- tvořit věty podle obrázků
- orientovat se na stránce i řádku
- chápat obsah krátkých vět, doplněných obrázkem

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat samostatně nebo s pomocí základní orientaci na stránce - popsat jednoduchý obrázek - poznávat samostatně nebo s pomocí první písmena abecedy aA, iI, mM, eE, iI, oO, uU - číst samostatně nebo s pomocí slabiky s těmito písmeny	Prohlížení obrázků, procvičování pojmů nahore, dole, před, za Čtení obrázků v řádku Vyvozování písmen pomocí obrázků, říkadel. Hláška a písmeno a A, i I, ve funkci spojky mezi obrázky Postupně při zvládnutí přidávat další písmena Spojování hlásek do slabik s písmenem m M Poslech veršů, pohádek a vyprávění Seznámení s leporely a knihami	Řečová výchova, Prvouka, Psaní, Výtvarná výchova

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- poznávat samostatně nebo s pomocí další písmena vV, lL - tvořit a číst samostatně nebo s pomocí slabiky a jednoduchá slova	Procvičování písmen a slabik dříve naučených Postupné zařazení nových písmen, čtení slabik s těmito písmeny, později jednoduchá slova Čtení krátkých vět doplněných obrázkem Využití výukových počítačových programů	Řečová výchova, Psaní, Prvouka, Hudební výchova, Výtvarná výchova

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- poznávat samostatně nebo s pomocí další písmena tT, y, sS - poznávat samostatně nebo s pomocí probraná písmena i v psací podobě - číst samostatně nebo s pomocí jednoduchá slova a věty	Procvičování dříve probraných písmen ve slabikách a slovech Čtení písmen a slabik psaných psacím písmem Probírání dalších písmen Čtení jednoduchých vět Dramatizace podle jednoduchého textu Využití výukových počítačových programů	Řečová výchova, Psaní, Prvouka, Hudební výchova, Výtvarná výchova

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládat čtení probraných tiskacích nebo i psacích písmen
- rozlišit stejná a různě znějící slova
- umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek
- orientovat se ve větě
- číst s porozuměním jednoduché věty
- přednášet krátké říkanky a básničky

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- poznávat samostatně nebo s pomocí další písmena j, J, p, P, n, N, š, Š	Čtení jednoslabičných slov s uzavřenou slabikou (mám, sám, tam atd..)	Řečová výchova, Psaní, Prvouka, Hudební výchova
- číst samostatně nebo s pomocí jednoslabičná slova s uzavřenou slabikou	Postupné osvojování dalších písmen	
- číst samostatně nebo s pomocí jednoduché věty s přiměřeným obsahem	Seznamování s dětskými časopisy a encyklopediemi Diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání	

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- samostatně nebo s pomocí poznávat další písmena d, D, z, Z, k, K	Postupné osvojování dalších písmen	Řečová výchova, Psaní, Prvouka, Hudební výchova

- číst samostatně nebo s pomocí dvoj a tříslabičná slova		
- seznamovat se s interpunkcí	Seznamování s interpunkcí (čárka, tečka, otazník, vykřičník) Poslech vyprávění a uměleckého textu Seznamování s literaturou pro děti	

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- samostatně nebo s pomocí poznávat další písmena b, B, c, C, r, R, ě, Ě, h, H, ou, .. - číst plynule nebo s pomocí slova a snadné věty - čtenému zcela nebo částečně rozumět - orientovat se sám nebo s pomocí ve větě tichým čtením	Postupné osvojování nových písmen Zlepšování techniky čtení, důraz na interpunkční znaménka Reprodukování krátkého textu přečteného tichým čtením Práce s počítačovými výukovými programy	Řečová výchova, Psaní, Prvouka

2. stupeň

7.-10. ročník

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- číst všechna tiskací nebo i psací písmena
- zvládat čtení krátkého jednoduchého textu
- orientovat se ve čteném textu
- zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text
- přednášet říkanky a básničky
-

- získat pozitivní vztah k literatuře
- orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- samostatně nebo s pomocí poznávat další písmena f, F, g, G, ř, Ř, ch, Ch - číst samostatně nebo s pomocí tvrdé a měkké slabiky a slova - číst samostatně nebo s pomocí jednoduchý text napsaný psacími písmeny- dle možností žáka - číst samostatně nebo s pomocí snadný krátký text s úplným nebo částečným porozuměním	Postupné osvojení nových písmen Rozlišování tvrdých a měkkých slabik Tvoření dvojic slov stejného významu, napsaných psacím a tiskacím písmem Základní orientace v denním tisku Samostatná práce s výukovými počítačovými programy	Psaní, Informatika, Člověk a společnost, Přírodověda

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- číst samostatně nebo s pomocí slova se skupinami souhlásek dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - samostatně nebo s pomocí se seznamovat s vybranými tituly literatury pro děti a mládež	Procvičování všech tiskacích a psacích písmen Rozdíly ve čtení mezi slovy s měkkými a tvrdými souhláskami Čtení z literatury pro děti a mládež	Psaní, Informatika, Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví

- samostatně nebo s pomocí se orientovat v textu tichým čtením	Čtení slabik a slov, která žáci sami píší Schopnost reprodukce čteného textu	
--	---	--

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- upevňovat své čtenářské dovednosti	Praktické využití čtení (názvy ulic, mapy, plány města, obchody atd.)	Psaní, Informatika, Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví
- dokázat čtenářské dovednosti prakticky využít	Čtení denního tisku a časopisů	Environmentální výchova Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí
- zvládat základy sociálního čtení	Vyhledávání informací v knihách encyklopedické povahy	Multikulturní výchova Kulturní rozdíly, Etnický původ
- reprodukovat text s akcentem na porozumění a výslovnost, samostatně nebo s pomocí	Vyhledávání informací na internetu	

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- prohlubovat své čtenářské dovednosti	Důraz na správnou výslovnost, tempo a interpunkční znaménka při hlasitém čtení	Psaní, Informatika, Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví

- seznamovat se s druhy literatury a základními literárními pojmy	Čtení jednoduchých návodů, receptů a postupů Praktické seznámení s jednotlivými druhy literatury-pohádka, román, cestopis, životopis, poezie Dramatizace pohádek	
---	--	--

4.4.2 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PSANÍ

Charakteristika předmětu

Předmět **Psaní** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** a vzdělávacího oboru **Psaní**. Náplní předmětu je rozvíjení grafických schopností žáků, rozvíjení jemné motoriky a grafomotoriky. Předmět je založen na postupném osvojování hůlkového a psacího písma a jeho používání v praxi. **Psaní** by mělo být úzce spojeno s předmětem **Čtení**, aby žáci rozuměli tomu, co píše. Písmena a slabiky, které žák píše, by měly korespondovat s písmeny a slabikami, které žák čte. V předmětu **Psaní** si žáci osvojují též psaní číslic. Psaní číslic zase koresponduje s učivem předmětu **Matematika**.

Žáci, kteří mají větší problémy s jemnou motorikou, se mohou učit psát pouze hůlkovým písmem nebo prostřednictvím počítače. Psaní na počítači je součástí výuky ve vyšších ročnících, pokud je to v možnostech žáka, můžeme zařadit do výuky i psaní zpráv na mobilním telefonu.

Předmět **Psaní** je zařazen do výuky v průběhu celé školní docházky a měl by dovést žáky ke schopnosti dokázat se jednoduše písemně vyjádřit.

Vzdělávací obsah předmětu **Psaní** je rozdělen na 2 části podle stupňů vzdělávání.

Vzdělávací obsah učiva 1.stupně:

Na prvním stupni se v přípravné fázi rozvíjí psychomotorické schopnosti, jemná motorika, grafomotorika a pohybová koordinace - žáci se učí dodržovat správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní, kdy si pomocí uvolňovacích cviků cvičí ruku a pomocí grafomotorických cvičení souhru oko – ruka.

V průběhu tohoto období, kde psaní již začíná korespondovat s předmětem čtení, se žáci učí vyvodit písmena podle obrázků, učí se rozeznávat hlásky a písmena a rozlišovat délku samohlásek. Rozvíjí se směrová orientace, žáci se učí orientovat na řádku a na stránce. Během celého tohoto procesu se žák učí zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním.

Po této přípravné fázi se začíná se psaním hůlkového písma – žáci se učí psát písmena, slabiky, slova a krátká slovní spojení i podle nápovědy.

V tomto období se žáci učí psát také číslice, psaní číslic koresponduje s probíranými čísly v matematice.

Již na 1.stupni si žáci, kteří mají dostatečné motorické schopnosti, začínají osvojovat psací písmo. Učí se psát malá psací písmena, slabiky a slova s nacvičenými písmeny, kromě opisu se pokoušejí i o přepis.

Vzdělávací obsah učiva 2.stupně:

Na druhém stupni žáci, kteří zvládají psát psacím písmem, docvičují psaní malých psacích písmen a učí se psát velká psací písmena. Snaží se o opis a přepis slov, vět a později i jednoduchých textů. Učí se orientovat na klávesnici počítače a psát na počítači. Náplní předmětu **Psaní** na druhém stupni jsou také diktáty slov a krátkých vět, úprava psaného textu, psaní adresy a krátké korespondence.

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení jemné motoriky a grafomotoriky a grafických schopností žáků
- rozvíjení paměti a analyticko-syntetického myšlení
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- orientace na řádku, stránce
- rozpoznávání hlásek a písmen, schopnost je spojovat do slabik, slov a vět
- používání psaní v praxi jako prostředku komunikace
- zdokonalování grafického projevu
- schopnost využívat k písemné komunikaci počítač, popř.mobilní telefon

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
9., 10.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly, Etnický původ

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- pozná všechna písmena abecedy (tiskací nebo i psací)
- zvládá podpis tiskací nebo psací abecedou
- opíše jednoduchý text
- dokáže pracovat s PC (spustí PC, pracuje s myší nebo s alternativním ovladačem, píše nebo opisuje na PC – sám nebo i s pomocí, samostatně pracuje s výukovými programy)

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- umí přiměřeně komunikovat (verbálně či pomocí alternativního komunikačního systému)
- je schopen jednoduché písemné komunikace (psací nebo hůlkové písmo, PC apod.)

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zná adresu svého bydliště (a umí jí pokud možno i napsat)

Výchovně vzdělávací strategie:

- *individualizujeme edukační činnost – používáme vhodné psací náčiní a volíme vhodný formát papíru*
- *v prvních ročnících klademe důraz na uvolňování ruky pomocí grafomotorických cvičení a na orientaci na ploše papíru*
- *ve vyšších ročnících seznamujeme žáky s klávesnicí počítače a učíme je ji používat*
- *nastavíme vhodný komunikační systém*
- *seznamujeme s informační technikou a nacvičujeme její používání*
- *využíváme různé formy komunikace (alternativní a augmentativní komunikační systémy u nemluvivých žáků), počítač*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- dodržovat správné držení psacího náčiní
- vyvodit písmena podle obrázků
- odlišovat délku samohlásek
- psát velká hůlková písmena
- psát a spojovat písmena a tvořit slabiky
- zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním
- napsat hůlkovým písmem své jméno
- v případě, že je žák toho schopen, umět napsat první psací písmena

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- vytvořit si správné psací návyky	Správné držení psacího náčiní	Čtení, Výtvarná výchova, Matematika
	Správné sezení a držení těla při psaní	
- zvládat jednoduchá grafomotorická cvičení	Čmárání, kroužení	

- obtahovat jednoduché tvary a některá hůlková písmena a číslice	Vodorovné čáry zleva doprava Svislé čáry shora dolů a zdola nahoru Obtahování geometrických tvarů, krátkých i dlouhých čar Obtahování číslice 1 Obtahování hůlkových písmen A, M, E, I, O, U	
--	---	--

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládnout další grafomotorická cvičení - dokázat napsat hůlková písmena A, M, I, E, O, U - dokázat napsat číslice 1, 2, 3	Horní a dolní oblouky oběma směry Krátké svislé čáry shora dolů a zdola nahoru Střídání kratší a delší svislé čáry Svislé šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru Psaní hůlkových písmen A, M, I, E, O, U Psaní číslic 1, 2, 3	Čtení, Výtvarná výchova, Matematika

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládnout složitější grafomotorická cvičení	Horní a dolní oblouky opakovaně Smyčky, ovály, vlnovky	Čtení, Výtvarná výchova, Matematika

- dokázat napsat hůlková písmena L, V, T, Y, S - umět napsat číslice 4, 5 - umět napodobit podle vzoru své jméno napsané hůlkovým písmem - umět obtahovat psací písmena m, i, e, o, u, a, l a slabiky s těmito písmeny - napodobit psací písmena m, i, u, e	Šikmé čáry na obě strany – „zuby na pile“ Horní a dolní zátrh Psaní hůlkových písmen L, V, T, Y, S Opis slabik a krátkých slov se známými písmeny Psaní číslic 4, 5 Opis jména žáka hůlkovým písmem Obtahování psacích písmen m, i, e, o, u, a, l a slabik s těmito písmeny Psaní psacích písmen m, i, u, e	
---	---	--

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- psát písmena, která umí číst
- opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova
- ovládat psaní hůlkového písma
- psát písmena a slabiky podle diktátu
- opsat číslice
- v případě, že je schopen psát psacím písmem, mít osvojené psaní většiny malých psacích písmen

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat napsat hůlková písmena J, P, N, Š	Psaní hůlkových písmen J, P, N, S Opis jednoslabičných slov typu MÁM, TAM	Čtení, Matematika

- umět napsat naučená písmena podle diktátu - dokázat napsat číslice 6, 7 - dokázat opsat psací písmena o, a, l, v, t, y, s, j, n	Opis jednoduchých dvouslabičných slov typu LÁME, MELE, TÁTA Psaní slabik s nově procvičovanými písmeny Psaní písmen podle diktátu Psaní číslic 6, 7 Psaní psacích písmen o, a, l, v, t, y, s, j, n Nácvik psaní slabik a spojů s naučenými písmeny	
---	--	--

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat napsat hůlková písmena D, Z, K - umět psát naučená písmena a slabiky s těmito písmeny podle diktátu - dokázat napsat číslice 0, 8, 9, 10 - dokázat napsat psací písmena p, š, d, z, k	Psaní hůlkových písmen D, Z, K Opis slabik a snadných slov se známými písmeny Psaní naučených písmen a slabik podle diktátu Psaní číslic 0, 8, 9, 10 Psaní psacích písmen p, š, d, z, k Psaní slabik a slov naučenými psacími písmeny Diktát psacích písmen a slabik Seznámení s klávesnicí PC žák se od 5. ročníku začíná učit psát na PC	Čtení, Matematika, Informatika

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat napsat hůlková písmena B, C, R, Č, H, Ž - poznat interpunkci - dokázat napsat psací písmena b, c, r, č, h, ž a dvojhlásku ou a au - zvládnout přepis a diktát slabik a opis jednoduchých slov	Psaní hůlkových písmen B, C, R, Č, H, Ž Opis složitějších slov a krátkých vět hůlkovým písmem Psaní interpunkce ve větě i na konci věty Diktát slabik a snadných slov hůlkovým písmem podle diktátu Psaní psacích písmen b, c, r, č, h, ž a dvojhlásky ou a au Opis slabik s novými písmeny Přepis písmen a slabik Diktát písmen a slabik Opis kratších slov	Čtení, Informatika

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- dbát na čitelný písemný projev
- psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu
- opsat slova a jednoduché věty
- napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy
- přepsat krátký jednoduchý text
- podepsat se psacím nebo tiskacím písmem
- zvládnout napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru
- psaní číslic i podle nápovědy
- v případě dostatečných motorických schopností zvládnout používat psací písmo (ovládat písmena velká i malá)

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat napsat hůlková písmena F, G, Ř, Ch, Ď, Ť, Ň, Ě - umět napsat své jméno - dokázat napsat velká psací písmena A, C, Č, J, M, N, O, U, V a malá psací písmena f, g, ř, ch, d', t', ň, ě	Docvičení hůlkových písmen F, G, Ř, Ch, Ď, Ť, Ň, Ě, popř. Q, X, W Diktát slov se všemi hůlkovými písmeny Opis krátkých vět hůlkovým písmem Nácvik psaní svého jména Nácvik psaní velkých psacích písmen A, C, Č, J, M, N, O, U, V a malých psacích písmen f, g, ř, ch, d', t', ň, ě Opis slabik s novými písmeny Opis a přepis krátkých slov Diktát krátkých slov	Čtení, Informatika

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat se vyjádřit písemně (hůlkovým písmem), krátkou větou nebo jednoslovně napsat své příjmení	Opis vět hůlkovým písmem Diktát krátkých vět hůlkovým písmem Nácvik příjmení hůlkovým písmem	Čtení, Informatika

- chápat funkci háčku při měkčení hlásek ve slabikách - dokázat napsat velká psací písmena Ch, B, D, E, F, G, H, I, K, L, P, R, Ř, S, Š, T, Ť, Y, Z	Nácvik psaní tvrdých a měkkých slabik a slabik s ě Nácvik velkých psacích písmen Ch, B, D, E, F, G, H, I, K, L, P, R, Ř, S, Š, T, Ť, Y, Z, popř. Q, q, X, x, W, w Opis slabik s novými písmeny Opis slov a krátkých vět Diktát krátkých slov Nácvik podpisu psacím písmem	
--	---	--

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět napsat nebo napodobit všechna hůlková, popř. psací písmena - dokázat napsat jednoduché sdělení podle předlohy - umět přepsat krátký jednoduchý text	Opakování slabik a slov se všemi písmeny, která nemá žák dostatečně zafixovaná (hůlková i psací) Opis a přepis vět a krátkého textu Diktát krátkých vět Nácvik psaní data narození a adresy žáka Zvyšování kvality a rychlosti psaní	Čtení, Člověk a společnost Informatika Používání mobilního telefonu - psaní SMS zpráv Multikulturní výchova Kulturní rozdíly Etnický původ - opis jmen světadílů, států a dalších zeměpisných názvů

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat psát či opisovat běžné písemnosti	Psaní adresy, přání, krátkého dopisu	Čtení, Matematika, Člověk a společnost
- zvládat psaní číslic (i podle nápovědy)	Psaní čísel v adrese, poštovních směrovacích čísel, telefonních čísel	Informatika – psaní do vyhledávačů internetu, psaní e-mailů
- dokázat jednoslovně nebo krátkou větou odpovědět na jednoduché otázky	Jednoduché písemné odpovědi na krátké otázky	Multikulturní výchova Kulturní rozdíly Etnický původ
	Písemné odpovědi na jednoduché slovní úlohy v matematice	opis jmen světadílů, států a dalších zeměpisných názvů
	Používání mobilního telefonu - psaní SMS zpráv	

4.4.3 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Řečová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vzdělávacího oboru Řečová výchova. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, podporuje tvorbu a rozvoj slovní zásoby pomocí předmětů, fotografií a obrázků, zaměřuje se na napodobování a procvičování správné výslovnosti jednotlivých hlásek, dechová a fonační cvičení, ortomotoriku, cviky rtů a jazyka, zpřístupňuje systémy augmentativní a alternativní komunikace, dále rozvíjí komunikaci s využitím moderních technologií (počítačových programů, mobilních telefonů) nebo krátkých dramatizací běžných životních situací.

Žák by měl umět reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby a na své jméno, snažit se o správné dýchání; verbálně či nonverbálně vyjádřit (ne)souhlas, pozdravit, poděkovat, sdělit svá přání a potřeby, znát jména nejbližších osob a spolužáků, využívat moderní technologie, s ohledem na své schopnosti a možnosti.

Žáci se v každém ročníku vracejí k již probranému učivu, své poznatky si fixují, doplňují a rozšiřují o další informace a detaily.

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení komunikačních dovedností
- vybudování správných dýchacích návyků a základů hlasové hygieny

- rozvíjení slovní zásoby a vytvoření individuálního komunikačního systému
- seznámení se základy společenských pravidel a jejich uplatňování v praxi
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- rozvíjení spolupráce a společenských styků
- podpora sebevyjádření

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
1.	Osobnostní a sociální výchova	Komunikace
7., 8.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly, Etnický původ
8., 9.		Lidské vztahy

Výuka probíhá ve třídách individuálně nebo ve skupinách, ale také při mimoškolních a kulturních akcích.

Vzhledem k různé hloubce postižení a časté kombinaci mentálního postižení s poruchami autistického spektra je třeba očekávat značně nerovnoměrné a těžko porovnatelné výsledky výuky, proto je nutné zavedení alternativních metod komunikace (piktogramy, znaky, komunikační knihy).

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- po instruktaži samostatně pracuje s učebními materiály
- prakticky zvládá znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi běžného života

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- umí přiměřeně komunikovat (verbálně či pomocí alternativního komunikačního systému)
- rozumí jednoduchým pokynům (otázkám)
- vyjádří pozdrav, prosbu, souhlas, nesouhlas, omluvu, poděkování
- je schopen jednoduché písemné komunikace (psací nebo hůlkové písmo, PC apod.)
- dokáže telefonovat běžným i mobilním telefonem (SMS)

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zná základní pojmy – rodina, bratr, sestra, kamarád, přítel, manžel, manželka, partner; blízká osoba, cizí osoba, ... ;zná obsah těchto pojmů, ví, jaký vztah se mezi nimi očekává
- ví, na koho se obrátit o pomoc a jak o ni požádat

Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- umí vhodným způsobem navázat kontakt

Výchovně vzdělávací strategie:

- *seznamujeme žáky s technikou a srozumitelně vysvětlujeme její používání*
- *nastavíme vhodný komunikační systém*
- *používáme jednoduchá sdělení*
- *prakticky nacvičujeme komunikační dovednosti*
- *podporujeme samostatné vyjadřování*
- *spolupracujeme s rodinou (jednotný komunikační systém)*
- *vysvětlujeme vztahy mezi lidmi*
- *motivujeme žáky k navazování žádoucích vztahů*
- *využíváme metod dramatické výchovy*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- reprodukovat jednoduché říkanky a básničky
- odpovídat na otázky slovem, větou
- dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů
- popsat jednoduché obrázky
- reprodukovat krátký text podle otázek

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- reagovat na své jméno - krátce se koncentrovat na poslech pohádek a četbu krátkých příběhů - snažit se napodobovat cviky po učiteli - cíleně foukat ústy	Rozvíjení sluchového vnímání - diferenciací hlásek Gymnastika mluvidel Dechová cvičení a hry	Logopedie, Čtení, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u>

- vnímat hudbu a její rytmus a snažit se pohybovat podle toho	Hudební, pohybová a rytmická příprava	
- opakovat slyšené a snažit se o správné napodobení	Artikulační cvičení	

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být schopen se krátce koncentrovat na čtený text	Poslech předčítaného textu	Čtení, Logopedie, Hudební výchova, Prvouka
- seznámit se s novými pojmy a účelně je používat	Rozvíjení slovní zásoby (předměty denní potřeby, oblečení...)	
- pozdravit při příchodu a odchodu, používat prosbu	Rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích	
- umět podle pokynů vyjmenovat (ukázat) co je na obrázku	Popis obrázku	
- snažit se zlepšovat srozumitelnost svého mluveného projevu	Procvičování výslovnosti jednotlivých hlásek	
- s pomocí vytleskat rytmus krátkých říkanek	Rytmizace textu	

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- chápat, co je otázka a jak na ni reagovat, vybrat ze dvou nabídek	Otázky a odpovědi	Logopedie, Čtení, Prvouka
- popsat jednoduchý děj doprovázený dvěma až třemi obrázky	Vyprávění podle obrázků	

- napodobovat a opakovat cviky mimických svalů a jazyka zvládat nádech a výdech podle pokynů	Zdokonalování techniky čtení Gymnastika mluvidel Dechová cvičení	
---	--	--

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy
- vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle doprovodných otázek
- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku
- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek
- domluvit se v běžných situacích
- zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování
- dramatizovat krátký příběh z žákům blízké oblasti

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- pomocí rytmičce přednést říkadlo, básničku - používat jednoduché věty - snažit se poznat podle intonace otázku - poznat počáteční hlásku ve slově - dokázat jednoduše popsat osobu nebo předmět	Přednes říkanky, krátké básničky Tvoření vět Intonace řeči ve větách Rozvíjení sluchového vnímání - diferenciací hlásek Popis předmětů, osob podle reálu nebo vyobrazení	Hudební výchova, Prvouka, Čtení, Psaní, Logopedie

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- tvořit jednoduché věty – podmět a přísudek - zvládnout strukturovanou hru s jednoduchými pravidly (nakupování, návštěva...) - popisovat děj probíhající na obrázcích - opakovat jazykolamy, říkanky a hlasové cviky	Stavba věty Dramatizace běžných situací Reprodukce jednoduchých příběhů podle obrázků, fotografií Hlasová cvičení	Logopedie, Čtení, Prvouka, Informatika

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- dokázat popsat blízký děj podle otázek - chápat, že komunikace má pravidla, domluvit se v běžných situacích - vyprávět shlédnutý příběh za pomoci jednoduché osnovy nebo doprovodných otázek	Vyprávění podle otázek Konverzační cvičení Reprodukce představení podle návodných otázek	Logopedie, Informatika, Člověk a společnost, Přírodověda

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- dosáhnout srozumitelného mluveného projevu, širší slovní zásoby, snažit se o zřetelnou výslovnost
- používat věty se správnými gramatickými strukturami
- dbát na kulturu projevu

- komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace
- popsat děj, jevy a osoby na obrázcích
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity
- převyprávět vyslechnutý, přiměřeně náročný příběh, divadelní nebo filmové představení
- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- seznámit se s novými pojmy a účelně je používat - snažit se o srozumitelný projev a zřetelnou výslovnost - učit se vhodně komunikovat v běžných situacích, zapamatovat si a reprodukovat krátký text - správně popisovat obrázky	Rozšiřování slovní zásoby Správná výslovnost Dramatizace běžných situací, krátkých příběhů Popis dějů, jevů a osob na obrázcích	Čtení, Člověk a společnost, Informatika, Přírodověda <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly - seznamování s kulturními rozdíly prostřednictvím poslechu etnické hudby - popis etnických rozdílů mezi lidmi podle obrázků

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět vytvořit otázku - správně rozlišit větu podle intonace a intonovat - snažit se adekvátně odpovídat na položené otázky - správně rytmitizovat slova	Základní komunikační pravidla – tvorba otázek Intonace otázky Formulace odpovědi Rytmizace textu	Hudební výchova, Člověk a společnost, Čtení, Informatika, Přírodověda <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy - rozlišování blízkosti ve vztahu k lidem (rodina, známý, dospělý či cizí člověk)

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět vyprávět vlastní zážitky - vytvořit jednoduchou větu se správnou gramatickou stavbou - chápat, že existuje mimika a gesta a učit se je adekvátně používat - snažit se upravovat své tempo řeči – zlepšení srozumitelnosti	Konverzační cvičení Stavba věty Mimojazykové prostředky Řeč, zvukové prostředky řeči	Čtení, Člověk a společnost, Informatika, Přírodověda Multikulturní výchova Lidské vztahy - navázání kontaktu přiměřenému blízkosti osoby

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- respektovat druhého, neskákat do řeči, dát prostor v rozhovoru - zapamatovat si a převyprávět vyslechnutý příběh - snažit se popsat a vyjádřit vlastní pocity	Kultura mluveného projevu – pravidla rozhovoru Reprodukce přiměřeně náročného příběhu Popis vlastních pocitů	Přírodověda, Informatika, Člověk a společnost, Čtení

4.4.4 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT MATEMATIKA

Charakteristika předmětu

Předmět **Matematika** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace a vzdělávacího oboru Matematika. Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě.

Vzdělávací obsah předmětu **Matematika** je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Řazení a třídění předmětů

Tento tematický okruh se zařazuje v obou obdobích prvního stupně základní školy. Žáci se učí tvořit skupiny podle velikosti, řadit předměty podle určitých vlastností a společných jevů. Rozvíjí si prostorovou a směrovou orientaci, logické myšlení a paměť, učí se chápat a osvojovat si kvantitativní vztahy.

Čísla a početní operace

Tematický okruh je zařazen ve všech ročnících základní školy. Žáci se postupně seznamují s reálnými čísly, osvojují si rozklad čísel, vytváří si konkrétní představu o číslech, osvojují si postupy základních matematických operací. Jedná se především o sčítání, odčítání, násobení. Získané dovednosti jsou procvičovány a upevňovány při manipulaci s mincemi a bankovkami.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci si postupně osvojují schopnost třídit a seskupovat předměty, prvky resp. data podle určitých kritérií, zkoumají jejich vzájemné souvislosti a závislosti. Seznamují se se základy měření, s časovými souvislostmi, učí se určovat čas. V tomto tématu se také učí pracovat se základními měrnými jednotkami.

Základy geometrie

Cílem tohoto tematického celku je naučit žáky rozeznávat a pojmenovávat základní rovinné geometrické útvary a seznamují se s geometrickými tělesy. Součástí výuky je i aktivní práce s geometrickými pomůckami.

Cílové zaměření předmětu Matematika:

- osvojování a chápání matematických postupů, zvládnutí základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- používání matematických symbolů
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (měření, porovnávání velikostí, manipulace s penězi)
- rozvíjení spolupráce při společném řešení stanovených úkolů
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
5.	Osobnostní a sociální výchova	Seberegulace a sebeorganizace

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence a strategie:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- se orientuje v číselné řadě do 100
- zvládá počítání v oboru do 100
- pozná základní geometrické tvary a s pomocí je narýsuje

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládne po jednoduchém vysvětlení samostatně pracovat na zadaných úkolech
- umí k práci používat adekvátní pomůcky
- respektuje rozvržený plán činností a pracovní postup
- dokáže zadaný úkol dokončit

Výchovně vzdělávací strategie:

- *důsledně postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu*
- *seznamujeme žáky s technikou a srozumitelně vysvětlujeme její používání*
- *používáme jednoduchá sdělení*
- *pro názornost výuky využíváme přírodní a jiné materiály*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Řazení a třídění předmětů

- orientovat se v pojmech všechno-nic, hodně-málo, malý-velký, dlouhý-krátký, stejně-více-méně, široký-úzký
- orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle, na začátku, na konci, nahoře, dole
- řadit předměty zleva doprava
- třídit předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu

Číslo a početní operace

- číst, psát a používat číslice v oboru do 5 a numerace do 10
- orientovat se v číselné řadě 1-10
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5
- znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat
- umět rozklad čísel v oboru do 5
- psát číslice 1-5 i podle diktátu

Závislosti, vztahy a práce s daty

- používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Základy geometrie

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech
- porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší-delší

1. ročník:

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- manipulovat s předměty orientovat se podle zadání učitele	Orientace na ploše Orientace podle zadání učitele Negace: je, není, bylo, nebylo, mám, nemám	
- třídit předměty a tvořit skupiny	Řazení a třídění předmětů, tvoření skupin	
- chápat základní pojmy kvantifikace	Chápání kvantitativních vztahů: vše, nic Kvantitativní vztahy: velký, malý, větší, menší	
- číslo a číslice 1 a 2	Počet: 1, 2, hodně ... Číslice: 1, 2 Pojem čísla 1, číslice 1 Pojem čísla 2, číslice 2	

2. ročník:

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- manipulovat s předměty - třídit předměty a tvořit skupiny podle zadání či předlohy - chápat další jednoduché pojmy kvantifikace znát číslo a číslice 1, 2 a 3 psát číslici 1, 2 a 3	Orientace na ploše a v prostoru Orientovat se podle zadání učitele či podle vzoru Řazení a třídění předmětů, tvoření skupin Negace: je, není, bylo, nebylo, mám, nemám Chápání kvantitativních vztahů: hodně, málo, více, méně Kvantitativní vztahy velký, malý, větší, menší Počet: 1, 2, 3 Číslice 1, 2, 3 Psaní číslic 1, 2, 3	

3. ročník:

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- třídit prvky podle vlastností (barva, tvar, velikost,...) - reagovat na pokyny pro jednotlivé činnosti - vytvářet řady (i číselné) zleva doprava - znát číslo a číslice 4 a 5 - psát číslice 4, 5	Tvoření skupin prvků podle vlastností, podle předlohy či pokynů Porovnávání velikosti či množství Pojem čísla 4 a 5, číslice 4 a 5 Psaní číslic 4 a 5	Psaní

- seznámit se s matematickými pojmy „+“ a „-“	Sčítání a odčítání v oboru do 5 Matematické pojmy „+“ a „-“	
- sčítat a odčítat v oboru do 5		
- pracovat na PC pod přímým vedením učitele	Práce s PC programy: Měďa počítá a Barvy a tvary	

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Řazení a třídění předmětů

- orientovat se v pojmech větší-menší, kratší-delší, širší-užší
- rozlišovat vlevo-vpravo, uprostřed, orientovat se na ploše
- porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků
- třídít předměty podle pořadí ve skupinách
- přiřazovat předměty pole číselné řady

Číslo a početní operace

- číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100
- umět rozklad čísel do 20 s přechodem přes desítku
- sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 20 s přechodem přes desítku
- psát číslice do 100
- zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku
- zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu
- řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umět použít kalkulátor

Závislosti, vztahy a práce s daty

- používat výrazy vpravo – vlevo
- rozlišovat pojmy rok, měsíc, den
- určit čas s přesností na celé hodiny
- znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr a kilogram
- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi

Základy geometrie

- kreslit křivé a přímé čáry
- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou
- používat pravítko při rýsování přímek
- změřit délku předmětu

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- orientovat se v pojmech: větší-menší, kratší-delší, široký-úzký apod. - porovnávat množství a velikost	Porovnávání prvků, tvoření skupin podle kvantifikačních kritérií (stejně, více, ...)	Čtení, Psaní, Výtvarná výchova, Informatika
- rozlišovat pojmy vpravo-uprostřed-vlevo	Číselná řada vzestupná a sestupná	
- znát číselnou řadu	Doplňování řad chybějícím prvkem (číslicí)	
	Základní orientace v čase	
- znát čísla a číslice 6 a 7 - psát číslice 6 a 7	Pojem čísla 6 a 7, psaní číslic 6 a 7	
- umět sčítat a odčítat v oboru do 7	Sčítání a odčítání v oboru do 7	
- modelovat jednoduché početní situace		
- orientovat se v geometrických tvarech	Základní geometrické tvary	
- pracovat na PC za asistence učitele	Práce s PC programy: např. Měďa počítá a Barvy a tvary	

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- porovnávat množství a vytvářet skupiny o daném počtu prvků	Pojem čísla 0 Psaní číslice 0 Početní spoje s nulou	Čtení, Psaní, Výtvarná výchova, Informatika
- znát číslice 0 - 10, sestavit a doplnit číselnou řadu 0 - 10	Pojem čísla 8, 9, 10	

- počítat s názorem - sčítat a odčítat v oboru do 10 - používat pojmy vpravo – uprostřed -- vlevo, nad – pod, vpředu – vzadu - rozlišovat a manipulovat s mincemi - používat numerickou klávesnici PC či mobilu - obtahovat či kreslit geometrické tvary podle zadání či předlohy	Čtení a psaní číslic 8, 9, 10 Sčítání a odčítání v oboru do 10 Den a hodina, určování času na celé hodiny Mince Porovnávání velikostí a tvarů Práce s počítačem, kalkulačkou a mobilem Práce s PC programy: např. Měďa počítá a Barvy a tvary	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebeovládání a organizace vlastního času
--	--	--

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- řešit slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 s názorem, na kalkulačce či PC - znát číselné řady vzestupné a sestupné (doplňovat chybějící číslice na číselné ose) - znát další čísla a číslice z oboru přirozených čísel - mít pojem o základních jednotkách měření a vážení - určování peněžní hodnoty	Numerace do 20, orientace na číselné ose Sčítání a odčítání do 20 s názorem resp. na kalkulačce Početní spoje s nulou Řešení početních úloh z praktického života Diktát číslic (psaní rukou, na klávesnici PC či kalkulačce) Praktické seznamování s pojmem metr a kilogram manipulace s penězi	Čtení, Psaní, Výtvarná výchova, Informatika,

- rýsovat přímky pomocí pravítka	Křivé a přímé čáry; přímky a používání pravítka Porovnávání dvou čísel Praktické seznámení s pojmem polovina Práce s počítačem, kalkulačkou a mobilem Práce s PC programy: např. Méd'a počítá a Barvy a tvary	
----------------------------------	---	--

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Číslo a početní operace

- číst, psát a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000
- orientovat se na číselné ose
- sčítat a odčítat písemně dvojčíselná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru
- používat násobkové řady 2, 5, 10 s pomocí tabulky
- umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy
- pracovat s kalkulátorem

Závislosti, vztahy a práce s daty

- znát a používat základní jednotky délky, hmotnosti, času a objemu
- zvládat početní úkony s penězi
- orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny
- doplňovat údaje v jednoduché tabulce

Základy geometrie

- umět zacházet s e základními rýsovacími pomůckami a potřebami
- používat základní geometrické pojmy
- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary
- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit
- měřit a porovnávat délky úsečky
- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa

7.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- číst, psát a používat přirozená čísla v oboru do 100 - orientovat se na číselné ose - řešit slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 s názorem, na kalkulačce či PC - násobit čísla 2 a 10 - znát a používat jednotky času (minuta, hodina, den, rok) - počítat s mincemi a bankovkami - používat měřicí pomůcky k určení rozměrů a váhy předmětu	Numerace v oboru do 100 Sčítání a odčítání desítek do 100 Přičítání jednociferného čísla k dvojcifernému bez přechodu přes desítku v oboru do 100 Násobky čísla 2 a 10 Porovnávání dvou čísel Praktické seznámení s pojmem čtvrtina Jednoduché slovní úlohy Určování času na papírovém ciferníku či na skutečných hodinách Počítání s penězi Prostorové geometrické tvary Práce s PC programy: např. Měďa počítá a Barvy a tvary	Čtení, Psaní, Výtvarná výchova, Člověk a příroda, Informatika

8.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- číst, psát a používat přirozená čísla z oboru do 100 - orientovat se na číselné ose - řešit slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 s názorem, na kalkulačce či PC - znát násobky čísel 5 a 10 - znát a používat jednotky času (čtvrthodina, půlhodina) - počítat s mincemi a bankovkami - používat měřicí pomůcky k určení rozměrů a váhy předmětů	Sčítání a odčítání desítek v oboru do 100 Přičítání jednociferného čísla k dvojcifernému bez přechodu přes desítku v oboru do 100 Odčítání jednociferného čísla od dvojciferného bez přechodu přes desítku v oboru do 100 Násobky čísel 5 a 10 Praktické seznamování s pojmy čtvrtina a polovina Určování času – čtvrthodina, půlhodina Jednoduché slovní úlohy (počítání s penězi) Porovnání dvou velikostí, vah a časů Prostorové geometrické útvary Práce s PC programy: např. Měď a počítá a Barvy a tvary	Čtení, Psaní, Výtvarná výchova, Člověk a příroda, Informatika

9.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- číst, psát a používat přirozená čísla z oboru do 100 - orientovat se na číselné ose - řešit slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 s názorem, na kalkulačce či PC - počítat s mincemi a bankovkami - znát a používat jednotky času (čtvrthodina, půlhodina) - používat měřicí pomůcky k určení rozměrů a váhy předmětů	Přičítání jednociferného čísla k dvojcifernému s přechodem přes desítku v oboru do 100 Odčítání jednociferného čísla od dvojciferného s přechodem přes desítku v oboru do 100 Řešení praktických početních příkladů a jednoduchých slovních úloh Násobky čísel 5 a 10 Počítání bankovek a mincí Orientace v čase - minuty Dopisní známky a jejich hodnoty Vážení a měření (předmětů, osob, ...) Práce s pravítkem a kružítkem Práce s PC programy: např. Méd'a počítá a Barvy a tvary	

10.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- orientovat se na číselné ose - řešit slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100 s názorem, na kalkulátoru či PC - číst, psát a používat přirozená čísla z oboru do 100 - počítat s mincemi a bankovkami - znát a používat jednotky času (čtvrt hodina, půl hodina) - používat měřicí pomůcky k určení míry a váhy předmětu - aktivně používat všechny matematické znalosti při nakupování, vaření, sportování apod.	Seznámení s numerací do 1000 po stovkách Řešení jednoduchých slovních úloh Řešení praktických početních příkladů Počítání bankovek a mincí Placení mincemi a bankovkami Orientace v čase Určování času Praktické využití znalosti vážení a měření Počítání pomocí počítadla, kalkulátoru, PC a mobilu – rozvíjet samostatnost Práce s pravítkem a kružítkem Praktické využití základních geometrických pojmů a dovedností Práce s PC programy: Média počítá a Barvy a tvary	

4.4.5 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT INFORMATIKA

Charakteristika předmětu

Předmět **Informatika** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti a vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, při práci osobním počítačem, internetem a komunikačními přístroji. Žáci se seznamují se základními počítačovými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat základní programové vybavení, textové editory a specializované výukové a vzdělávací programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni a získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace. Informatika prolíná celým základním vzděláváním, učí je dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě. Na 2. stupni je v každém ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Cílem vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je utváření a rozvíjení klíčových kompetencí seznamováním žáků s možnostmi výpočetní techniky. Tím dochází k rozvoji myšlení, schopnosti koncentrace a postřehu. Při práci s IT technologiemi procvičují žáci i jemnou motoriku a zdokonalují koordinaci “oko – ruka”. Zároveň dochází k rozvíjení smyslového a estetického vnímání. Pro úspěšné zvládnutí práce na počítači musí umět žák využívat potřebné informace a dovednosti, které si osvojil v průběhu školní docházky v ostatních předmětech. Pro žáky s komunikačním deficitem má využívání IT technologií zásadní význam pro překonávání komunikační bariéry a tím ke zlepšení úrovně života.

Cílové zaměření předmětu Informatika:

- poznávání možností výpočetní techniky, osvojení základních znalostí a dovedností práce s počítačem
- získání základních dovedností v oblasti informační gramotnosti
- rozvíjení myšlení, postřehu a koncentrace pozornosti
- rozvíjení a zdokonalování jemné motoriky
- zapojování více smyslů, k rozvíjení estetického cítění
- využívání potřebných informací
- komunikaci prostřednictvím výpočetní techniky
- získávání povědomí o nevhodném obsahu vyskytujícím se na internetu

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností

- přiměřeně a účelně používá předložené pomůcky
- dokáže pracovat s PC (spustí PC, pracuje s myší nebo alternativním polohovacím zařízením)

Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- dokáže se soustředit na práci, umí spolupracovat s učitelem či s ostatními žáky

Výchovně vzdělávací strategie:

- *používáme jednoduchá sdělení*
- *seznamujeme s informační technikou a nacvičujeme její používání*
- *vedeme žáky k práci ve skupinách*
- *vedeme žáky k úspěšnému dokončení práce*
- *nabízíme nové zdroje poznatků a učíme žáky je využívat*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	-	-	-	-	1	1	1+1	1+1	1+1	1+1

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práce s polohovacím zařízením
- pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynů
- zvládat psaní známých písmen na klávesnici
- dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou

5.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí PC, práce s polohovacím zařízením PC - dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	Základy obsluhy PC Seznámení s hardwarem (monitor, klávesnice a polohovací zařízení) Seznámení se softwarem počítače (textový editor, výukové a zábavné programy) Zásady bezpečnosti práce a prevence bezpečnostních rizik spojených s využíváním IT	Čtení, Psaní, Matematika,

6.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat základní obsluhu počítače – bezpečné vypnutí PC, práce s polohovacím zařízením PC - zvládat psaní známých písmen na klávesnici PC - dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	Základy obsluhy PC Vypnutí PC pomocí nabídky Start Software počítače (textový a grafický editor, výukové a zábavné programy) Zásady bezpečnosti práce a prevence bezpečnostních rizik spojených s využíváním IT	Čtení, Psaní, Matematika, Výtvarná výchova,

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace
- zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou

7.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat psaní jednoduchých slov, pracovat se základními symboly alternativní komunikace	Základní funkce textového a grafického editoru Symboly alternativní komunikace na počítači	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Člověk a společnost, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Péče o zdraví
- zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	Výukové a herní programy	
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů	Práce s internetem	
- dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou		

8.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, pracovat se základními symboly alternativní komunikace	Základní funkce textového a grafického editoru Symboly alternativní komunikace na počítači	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Člověk a společnost, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Péče o zdraví

- zvládat samostatnou práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	Výukové a herní programy	
vyhledávat informace na internetu podle pokynů	Možnosti vyhledávání informací pomocí internetu	
dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	Počítačové periferie, jejich účel, použití	
zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru a SMS	Základní ovládání mobilního telefonu	

9.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- ovládat textový a grafický editor a jejich základní funkce	Základní funkce textového a grafického editoru Symboly alternativní komunikace na počítači	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Člověk a společnost, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Péče o zdraví
- samostatně pracovat s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy	Výukové a herní programy	
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů	Možnosti vyhledávání informací pomocí internetu	
- zvládnout základní obsluhu počítačové periferie (např. tiskárny)	Počítačové periferie: obsluha tiskárny	
- zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru resp. SMS - zvládat přihlášení do elektronické pošty	Základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon a e-mail	

10.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- vyhledávat informace na internetu podle pokynů - zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, psaní a odesílání SMS - zvládat samostatné přihlášení do elektronické pošty a její základní ovládání (vytvoření, přijetí a odeslání e-mailu)	Možnosti vyhledávání informací pomocí internetu Základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon a e-mail	Čtení, Psaní, Řečová výchova, Matematika, Člověk a společnost, Přírodověda, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Péče o zdraví

4.4.6 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRVOUKA

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět **Prvouka** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Rozvíjí vnímání žáků a základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Tento předmět je důležitou složkou počátečního vzdělávání a je základem pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví na 2. stupni.

Výuka bude probíhat nejen při hodinách ve třídě, ale často také na vycházkách, výletech, školách v přírodě, návštěvách kulturních a sportovních akcí, exkurzích apod.

Učivo je osnováno do tématických celků. Žáci se v každém ročníku vracejí k již probíraným tématickým celkům, své poznatky si fixují, doplňují a rozšiřují o další informace a detaily.

Předmět Prvouka je členěn do těchto tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Žáci se učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

Lidé kolem nás

Žáci se učí základním způsobům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se učí vzájemně spolupracovat se svými spolužáky. Učí se jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, poznávání významných historických památek v místě bydliště.

Rozmanitost přírody

Žáci se seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

Žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje a učí se o ně pečovat.

Cílové zaměření předmětu Prvouka:

- vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života
- utváření pozitivního vztahu k živé a neživé přírodě
- upevňování zásad zdravého životního stylu a správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh	
1.	Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání
3.			Sebepoznání a sebepojetí
5., 6.			Seberegulace a sebeorganizace
1.		Sociální rozvoj	Komunikace

1.- 6.	Environmentální výchova	Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí
4.- 6.		Základní podmínky života
1.- 6.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly, Kulturní akce mimo školu
3.- 6.		Lidské vztahy
5.- 6.		Etnický původ

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- o prakticky zvládá znaky a symboly ve spojení s konkrétními situacemi běžného života

Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- o má nacvičené stereotypy chování spojené s denním režimem a v daných situacích je umí správně použít
- o umí vyhodnotit nebezpečné situace
- o dokáže rozlišit správné, či špatné chování, správné chování dokáže napodobovat
- o umí vhodným způsobem navázat kontakt

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- o rozumí jednoduchým pokynům (otázkám)
- o přiměřeně reaguje na situace běžného života
- o dokáže přiměřeně vyjádřit své emoce, všímá si emocí druhých

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- o zná základní pojmy – rodina, bratr, sestra, kamarád
- o chápe hierarchii osob ve škole (žák, učitel, ředitel)
- o dokáže se orientovat v prostoru školy, bytu, bydliště a v jejich bezprostředním okolí
- o rozlišuje místo k práci, hře a odpočinku
- o zná adresu svého bydliště
- o má osvojené základní hygienické návyky
- o zná a uplatňuje zásady slušného chování

Kompetence občanské

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- o zvládá základní pravidla společenského chování – prosbu, poděkování, pozdravy

- uvědomuje si možná nebezpečí doma, při sportu a hře, v přírodě, na ulici apod.
- ví, že určité chování je nepřijatelné a může mít nepříjemné následky

Výchovně vzdělávací strategie:

- *upozorňujeme na nevhodné chování a chválíme za správné*
- *korigujeme chování žáka příkladem, radou, pochvalou, trestem*
- *formou praktických cvičení aplikujeme znalosti v reálném životě*
- *využíváme aktuálních přirozených situací*
- *jasně vymezujeme přijatelnou formu chování*
- *používáme jednoduchá sdělení*
- *prakticky nacvičujeme komunikační dovednosti a podporujeme samostatné vyjadřování*
- *na příkladech z nejbližšího okolí demonstrujeme vztahy mezi lidmi*
- *při návštěvách důležitých institucí vysvětlujeme jejich význam a účel*
- *při vycházkách a exkurzích nacvičujeme orientaci v nejbližším okolí*
- *osobním příkladem, formou napodobování a důsledným dodržováním učíme žáky hygienickým návykům a sebeobsluze*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	3	3	3	3	-	-	-	-

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV:

Žák by měl:

Místo, kde žijeme

- znát název své obce a adresu bydliště
- zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí
- poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí – domov, třída, škola
- ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy

Lidé kolem nás

- znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy
- znát jména spolužáků a svých učitelů
- mít osvojené základy společenského chování – umět pozdravit, poprosit, poděkovat
- poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti
- vědět, jak se chovat při setkávání s neznámými lidmi

Lidé a čas

- zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer)
- znát rozvržení svých denních činností
- znát dny v týdnu
- rozlišit roční období podle charakteristických znaků

Rozmanitost přírody

- popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- poznat nejběžnější druhy domácích zvířat
- pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny
- popsat počasí podle obrázků (déšť, sníh, bouřka, vítr)
- znát základní zásady pobytu v přírodě

Člověk a zdraví

- dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu
- pojmenovat hlavní části lidského těla
- dokázat upozornit na své zdravotní potíže
- vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a koupání

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- poznat a pojmenovat předměty ze svého okolí (pojmenovat školní pomůcky, vybavení třídy) - zvládnout základní orientaci v budově školy	<u>Místo kde žijeme</u> Škola, prostředí školy poznávání a pojmenování předmětů a činností, s nimiž se žáci ve třídě setkávají, poznávání budovy školy (třída, školní družina, tělocvična, jídelna) Poznávání dopravních prostředků Bezpečnost při cestě do školy, semafor <u>Lidé kolem nás</u> Rodina a společnost - učit se své jméno a příjmení, členy rodiny (otec, matka, sourozenci, babička, děda...)	Řečová výchova, Matematika, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Tělesná výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Rozvoj schopnosti poznávání a komunikace Návštěvy kulturních akcí mimo školu

- znát jména svých spolužáků, - umět pozdravit, poděkovat, poprosit - zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) - poznat běžné druhy domácích zvířat - poznávat základní druhy ovoce a zeleniny - dodržovat základní zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu - pojmenovat některé části lidského těla	Naše třída učitelé a žáci, učit se jejich jména Základy společenského chování (pozdrav, poděkování, prosba) <u>Lidé a čas</u> Orientace v čase (rozvržení dne) ráno, poledne, večer včera, dnes, zítra Roční období (změny v přírodě) <u>Rozmanitost přírody</u> Poznávání domácích zvířat Poznávání základních druhů ovoce a zeleniny Příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, počasí – teplo, zima <u>Člověk a zdraví</u> Osobní hygiena (mytí rukou, používání WC, používání kapesníků) Části lidského těla – základní orientace (hlava, ruce, nohy, krk apod.)	<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly Kulturní akce mimo školu
--	---	---

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládnout orientaci v budově školy a jejím okolí - znát základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	<u>Místo kde žijeme</u> Domov - učit se název obce a adresu bydliště Život ve škole a okolí Cesta do školy (bezpečnost, základy dopravní výchovy pro chodce,	Řečová výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova

- znát rodinné příslušníky a rozlišovat jejich stáří (mladý x starý) - znát blízké rodinné vztahy (prarodiče, blízcí, příbuzní) - zvládnout základní pravidla společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování ...) - zvládnout jednoduchou orientaci v čase (den x noc, ráno x večer) - znát roční období	zvuková a světelná znamení, dopravní prostředky, chování v dopravních prostředcích <u>Lidé kolem nás</u> Rodina a společnost - role členů rodiny, vztahy mezi nimi, chování k rodičům, sourozencům a příbuzným, nejbližší příbuzní, základy společného chování (pozdrav, poděkování, prosba, slušné chování k dětem a ostatním) <u>Lidé a čas</u> Orientace v čase (den, noc, ráno, poledne, večer), rozvržení denních činností ve škole a doma Roční období (změny v přírodě)	Návštěvy kulturních akcí mimo školu.
--	---	--------------------------------------

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládnout orientaci v budově školy a jejím okolí - ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy - znát název své obce (města) a adresu bydliště - vědět, jak se chovat ve společnosti ostatních lidí - pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	<u>Místo kde žijeme</u> Domov a jeho okolí, orientace v okolí bydliště, adresa bydliště Škola a život ve škole a jejím okolí Cesta do školy, bezpečnost, základy dopravní výchovy, dopravní značky pro chodce <u>Lidé kolem nás</u> Rodina a společnost, mezilidské vztahy, základní pravidla společenského chování k dětem a ostatním lidem	Řečová výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova, Matematika, Tělesná výchova <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní akce mimo školu Kulturní rozdíly Lidské vztahy

- vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi - znát dny v týdnu - rozlišovat roční období, podle charakteristických znaků - popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - znát základní zásady pobytu v přírodě - poznat domácí a některá volně žijící zvířata, vědět, jak se k nim chovat - dokázat upozornit na své zdravotní potíže - vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání	Pracovní činnosti, různé profese, čím jsou rodiče Osobní bezpečí – jak se chovat při setkání s neznámými lidmi <u>Lidé a čas</u> Orientace v čase - dny v týdnu, roční období dle charakteristických znaků, změny v přírodě Tradiční lidové svátky Datum narození Pojmy času (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer) <u>Rozmanitost přírody</u> Poznávání dalších domácích i volně žijících zvířat, zvířata v zimě, péče o ně Příroda v ročních obdobích, sezónní práce na zahradě, na poli Chování v přírodě <u>Člověk a zdraví</u> Osobní bezpečí, bezpečnost chodců, chůze po chodníku, přecházení vozovky, bezpečnost při hrách, výletech a koupání Zdraví a nemoc (bolení hlavy, v krku, teplota, léky), chování v době nemoci, péče o zdraví (denní režim), chování u lékaře	Návštěvy kulturních akcí mimo školu <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí PRO - Pomáháme zvířátkům <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sebepoznání a seberegulace
---	--	---

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Místo, kde žijeme

- popsat cestu do školy podle otázek
- znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště
- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest
- dodržovat zásady bezpečnosti při hrách

Lidé kolem nás

- dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády
- projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků
- pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti
- rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- vědět kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby
- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Lidé a čas

- poznat kolik je hodin (celé hodiny)
- rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)
- znát roční období a měsíce
- porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků
- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji

Rozmanitost přírody

- poznat rozdíl mezi stromy a keři
- poznat nejběžnější volně žijící zvířata
- rozlišit listnaté a jehličnaté stromy
- vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí
- znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí

Člověk a zdraví

- uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy
- dokázat sdělit a popsat své zdravotní obtíže
- vědět na koho se obrátit o pomoc
- zvládnout ošetření drobného poranění
- uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce
- reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát nejdůležitější místa v okolí školy - popsat cestu do školy podle otázek - pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti - dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády - rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků - rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra) - vědět kolik je mu let	<u>Místo kde žijeme</u> Obec (město) poznávat některá význačná místa ve městě (veřejná zařízení, úřady, pošta, nákupy, služby, zdravotní střediska, lékárna, policie atd.) Bezpečnost – dopravní značky pro chodce Regionální pověsti Návštěvy kulturních akcí mimo školu <u>Lidé kolem nás</u> Lidské profese – zaměstnání rodičů Seznamování se s jednoduchými stroji a přístroji, které usnadňují práci v domácnosti a zaměstnání. Vztahy mezi dětmi, rozvoj kladných vztahů mezi vrstevníky, jak si pomáhat Osobní bezpečí upozorňování na nebezpečí ve společnosti <u>Lidé a čas</u> Orientace v čase Roční období Děj v minulosti a budoucnosti (opakování pojmů včera, dnes, zítra, letos, vloni) Regionální pověsti Datum narození	Řečová výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova Matematika, Tělesná výchova <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní akce mimo školu (návštěvy divadel, výstav a jiných kulturních akcí) Kulturní rozdíly (návštěvy kulturních akcí) Lidské vztahy <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života PRO - Pomáháme zvířátkům

- poznat některá volně žijící zvířata - rozlišovat stromy na listnaté a jehličnaté - uplatňovat hygienické návyky a sebeobslužné dovednosti - uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce - dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže	<u>Rozmanitost přírody</u> Poznávání některých volně žijících zvířat, zvířata v zimě, péče o ně (les, pole) Rozlišování stromů na jehličnaté a listnaté Stromy a keře Sezónní práce na zahradě, na poli, v lese Ochrana přírody – chování v přírodě <u>Člověk a zdraví</u> Péče o zdraví a zdravá výživa; co jíme, co je a není zdravé, pitný režim, osobní hygiena Opakování zásad bezpečného chování na ulici, bezpečnost při hrách v přírodě, při zimních sportech, při koupání Zdraví a nemoc, obtíže při nemoci Učit se upozorňovat na své zdravotní obtíže	
---	---	--

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát některá významná místa ve městě - znát nejbližší důležitá místa v okolí školy	<u>Místo kde žijeme</u> Obec (město) poznávat kulturní a historické zajímavosti ve městě význačná místa ve městě Regionální pověsti Bezpečnost – dopravní značky pro cyklisty Návštěvy kulturních akcí mimo školu.	Řečová výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova Matematika, Tělesná výchova, Informatika Hudební výchova

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest - dodržovat zásady bezpečnosti při hrách - znát důležitá místa v okolí školy (bydliště)	<u>Místo kde žijeme</u> Obec (město) seznamování s různými významnými místy a institucemi ve městě a jeho okolí, regionální pověsti, okolní krajina (charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích, regionální zvláštnosti) Bezpečnost - dopravní značky <u>Lidé kolem nás</u> Lidská profese, úcta k lidské práci a jejím produktům Protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, týrání) Lidé a jejich rozmanitost Situace hromadného ohrožení při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě . . . důležitá tel. čísla <u>Lidé a čas</u> Orientace v čase určování času (celá hodina) Naše země v dávných dobách (pověsti) Současnost a minulost v našem životě (rozdíly ve způsobu života) Významné historické objekty v Praze a ČR Regionální pověsti	Řečová výchova, Pracovní výchova, Výtvarná výchova Matematika, Tělesná výchova, Informatika Hudební výchova Návštěvy kulturních akcí mimo školu. <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní akce mimo školu Kulturní rozdíly Etnický původ Lidské vztahy - návštěvy kulturních akcí různých etnických skupin, poslech hudby, prohlížení obrázkových knih ... <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí Základní podmínky života

- znát základní pravidla péče o životní prostředí a vědět o škodlivých vlivech na životní prostředí - znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí - zvládnout ošetření drobného poranění - reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<u>Rozmanitost přírody</u> Péče o životní prostředí seznamování se škodlivými vlivy na životní prostředí, ochrana přírody, správné chování v přírodě Hlubší poznávání živočichů žijících v přírodě <u>Člověk a zdraví</u> Ošetření drobných poranění Chování při mimořádných událostech Zásady správné životosprávy, péče o zdraví, správné chování v době nemoci	PRO - Pomáháme zvířátkům <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Seberegulace a sebeorganizace
--	---	--

4.4.7 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět **Člověk a společnost** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti a oboru Člověk a společnost.

Má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích. Formuje sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Žáci získávají základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů. Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí, tak aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější.

Předmět je vyučován cyklicky v rámci vyučovací hodiny, dále pak prakticky použitím získaných dovedností a vědomostí v blízkém okolí. Realizují se například návštěvou veřejných institucí (památky, muzea, obchody).

Učivo je osnováno do tematických celků. Žáci se v každém ročníku vracejí k již probíraným tematickým celkům, své poznatky si fixují, doplňují a rozšiřují o další informace a detaily.

Předmět Člověk a společnost je členěn těchto tematických okruhů:

Historie našeho národa

Žáci se učí o rozdílném způsobu života lidí v pravěku a v současnosti. Seznamují se s historií našeho státu, jeho významnými osobnostmi a událostmi.

Člověk ve společnosti

Žáci se učí základním způsobům společenského chování a jednání. Seznamují se s hodnotami v rodinných a mezilidských vztazích. Učí se toleranci ke starým lidem, postiženým a ostatním minoritním skupinám ve společnosti.

Poznatky o společnosti

Žáci se učí o právech a povinnostech občanů. Zároveň se seznamují se strukturou a hlavními představiteli státu. Seznamují se s riziky a důsledky protiprávního jednání. Získávají informace o postavení ČR v EU.

Péče o občana

Žáci se učí být samostatní při vyřizování osobních záležitostí. Dostávají informace o možnostech sociální podpory. Seznamují se s projevy sociálně patologického chování. Učí se dovednostem potřebným ke své ochraně.

Cílové zaměření předmětu

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí, jejich ochraně a úctě
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování svých myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úcta k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
7.- 10.	<u>Multikulturní výchova</u>	Kulturní rozdíly, Kulturní akce mimo školu
		Lidské vztahy
		Etnický původ

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- uvědomuje si své povinnosti
- respektuje své okolí
- má nacvičené stereotypy chování spojené s denním režimem a v daných situacích je umí správně použít

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zná adresu svého bydliště
- ví, kde se v jeho okolí nacházejí obchody, důležité úřady a instituce
- umí se chovat patřičně při návštěvě různých institucí (lékař, obchod, restaurace, kino, divadlo...)
- má základní představu o vztazích mezi lidmi

Kompetence občanské

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládá základní pravidla společenského chování – prosbu, poděkování, pozdravy
- uvědomuje si možná nebezpečí doma, při sportu a hře, v přírodě, na ulici apod.
- ví, že určité chování je nepřijatelné a může mít nepříjemné následky

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- má úctu k práci druhých

Výchovně vzdělávací strategie:

- *formou praktických cvičení aplikujeme znalosti v reálném životě*
- *popisujeme problémovou situaci, vysvětlujeme ji, zdůvodňujeme a pomáháme najít správné řešení*
- *demonstrujeme správné chování, opravujeme chybné, oceňujeme a chválíme*
- *jasně vymezujeme přijatelnou formu chování*
- *navštěvujeme mimoškolní akce*
- *vedeme žáky k pochopení významu řádu a pravidel fungování společnosti, k toleranci a ohleduplnosti*
- *při návštěvách důležitých institucí vysvětlujeme jejich význam a účel*
- *analyzujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky*
- *upozorňujeme žáka na možná nebezpečí, ohrožující jej v praktickém životě*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Historie našeho národa

- mít představu o rozdílech způsobu života pravěkých a současných lidí
- mít základní poznatky z období počátku českého státu
- být seznámen s významnými osobnostmi našich dějin
- být seznámen s významnými historickými událostmi v naší zemi

Člověk ve společnosti

- mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků
- respektovat pravidla společenského soužití
- uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování
- znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- být seznámen s nebezpečím rasismu a projevy vandalismu
- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Poznatky o společnosti

- znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele
- být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů
- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání
- vědět o právech občanů ČR v rámci EU

Péče o občana

- dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu
- rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany
- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací
- mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- vědět o rozdílech ve způsobu života pravěkých a současných lidí	<u>Historie našeho národa</u> Pravěk a život v pravěku Život na vesnici Život ve městě	Řečová výchova, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Hudební výchova, Psaní, Čtení,

- orientovat se v historických a kulturních památkách v nejbližším okolí - orientovat se v místě bydliště a školy - mít základní informace o rodině a jejích funkcích - být seznámen s nejznámějšími svátky a tradicemi - být seznámen se symboly a hlavními představiteli našeho státu - znát svou adresu - znát různé typy profesí	Zvířata v pravěku Historická Praha – poznávací výlety Kulturní památky okolí Návštěva muzea <u>Člověk ve společnosti</u> Popis cesty domů (do školy) Nácvik cesty domů a do školy Poznávací výlety do okolí školy Rodina, skladba rodiny Role členů v rodině Základní funkce rodiny Národní zvyky a obyčeje (Velikonoce, Vánoce) <u>Poznatky o společnosti</u> Státní symboly – znak, vlajka, hymna Prezident <u>Péče o občana</u> Nácvik jména a příjmení Nácvik adresy (psaní dopisu) Orientace v místě bydliště Význam lidské práce Profese a jejich význam Praktické ukázky náplně profesí Pracovní pomůcky	<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní akce mimo školu - návštěva Národního muzea
--	--	---

8.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být seznámen s význačnými osobnostmi a událostmi našich dějin	<u>Historie našeho národa</u> Karel IV., T.G. Masaryk Vznik státu ČSR (1918) a ČR (1993)	Péče o zdraví, Matematika, Pracovní výchova, Výtvarná výchova, Hudební výchova

- orientovat se v základech silničního provozu respektovat pravidla společenského soužití - znát základy práv a povinností občanů - být seznámen s možnostmi sociální péče - znát význam peněz - vědět o možnostech využití volného času	<u>Člověk ve společnosti</u> Základy pravidel silničního provozu (světelná signalizace, chování na přechodu), typy dopravních prostředků, cesta dopravním prostředkem Mezilidské vztahy ve společnosti Základní pravidla společenského chování Modelové situace <u>Poznatky o společnosti</u> Lidská práva Práva dítěte a jejich ochrana <u>Péče o občana</u> Krizové situace (kde hledat pomoc) Zdravotní péče (lékař, nemocnice) Sociální péče Peníze a jejich funkce Mince a bankovky Základy hospodaření s penězi Peníze jako odměna za práci Člověk a volný čas Pojem kultura a umění (divadlo, opera, kino, hudba, výtvarné umění) Sport, koníčky	<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní akce mimo školu - návštěva Pražského hradu - návštěva divadla, kina, výstavy Lidské vztahy - pravidla společenského chování
--	---	--

9.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát historii českého státu	<u>Historie našeho národa</u> Velkomoravská říše České království 1. a 2. světová válka a jejich důsledky Vznik ČSR R. 1948 a komunizmus R. 1989 a vznik ČR (1993)	Psaní, Čtení, Informatika, Řečová výchova

- tolerovat názory minoritních skupin ve společnosti - orientovat se ve struktuře státních orgánů a institucí - vědět o právech občanů ČR v rámci EU - dokázat komunikovat s úřady, požádat o radu - chápat význam vzdělávání pro přípravu na budoucí profesi	<u>Člověk ve společnosti</u> Minorita Typy minorit (kulturní, národnostní, sexuální, postižení) <u>Poznatky o společnosti</u> Prezident Parlament (poslanecká sněmovna a senát) Vláda a ministerstva Soudy Státní občanství Demokracie, totalitní systém Evropská integrace Členské státy Postavení ČR v rámci EU <u>Péče o občana</u> Systém zdravotní péče Zdravotní a sociální pojištění Instituce zdravotní a sociální péče Pomáhající organizace Právo na vzdělání a význam vzdělávání Příprava na profesní uplatnění Odměna za práci Nezaměstnanost Pracovní úřady (finanční podpora v nezaměstnanosti)	<u>Multikulturní výchova</u> Etnický původ - holocaust Kulturní rozdíly - minority Lidské vztahy - politické systémy Kulturní rozdíly - státy Evropy
---	---	--

10.ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát významné osobnosti naší země - být seznámen s událostmi našich dějin - snažit se uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace - znát pravidla silničního provozu - znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi - znát různá etnika a menšiny - uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání - být si vědom ohrožení sociálně patologickými jevy - dokázat manipulovat a hospodařit s penězi v rámci svých možností	<u>Historie našeho národa</u> Prohloubení znalostí o Karlu IV., T.G. Masarykovi Prohloubení znalostí o historii Českého státu, Světové války <u>Člověk ve společnosti</u> Mezilidská komunikace Pravidla společenského chování Média a jejich využití Pravidla silničního provozu Přátelství Pravdomluvnost x lež Láska a partnerské vztahy Manželství a jeho funkce Úcta k rodičům a ke stáří Rovnoprávnost žen a mužů Rovnoprávnost mezi národy Rasismus <u>Poznatky o společnosti</u> Druhy protiprávního jednání (krádež, podvod, vražda) Postihy protiprávního jednání Trestná činnost mládeže (vandalismus, sprejství) <u>Péče o občana</u> Pojem závislost, alkoholismus, toxikomanie a tabakizmus Zdravotní rizika závislostí Násilí a agrese Šikana	Psaní, Čtení, Matematika, Informatika, Řečová výchova, Péče o zdraví <u>Multikulturní výchova</u> Etnický původ - holocaust - Kulturní rozdíly - minority - Lidské vztahy - politické systémy - Kulturní rozdíly - státy Evropy

	Týrané a zneužívané dítě Hodnota peněz, spoření Manipulace s penězi při nakupování Modelové situace	
--	--	--

4.4.8 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika předmětu

Předmět Přírodověda byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, která navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Na 2. stupni zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Výuka probíhá většinou ve třídě, ale i v PC učebně, na výletech, vycházkách, exkurzích, při práci na školní zahradě a pod. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků i na to, aby žáci poznávali vnitřní vazby a logické souvislosti a uplatňovali je v životě.

Učivo je osnováno cyklicky (lineárně cyklicky a spirálově). Žáci se v každém ročníku vracejí k již probraným tematickým celkům, své poznatky fixují a obohacují o další detaily, pohledy a informace.

Předmět Přírodověda je členěn těchto tematických okruhů:

Základy fyziky, Základy chemie, Příroda, Člověk, Základy zeměpisu;

v 9. a 10. ročníku je okruh Příroda nahrazen okruhem **Ochrana životního prostředí.**

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a využití získaných poznatků v praxi
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získávání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh	
9. a 10.	Osobnostní a sociální výchova	Morální rozvoj	Řešení problému a rozhodovací dovednosti
			Hodnoty, postoje a praktická etika
7. - 10.	Environmentální výchova	Ekosystémy, Základní podmínky života, Vztah člověka k prostředí	

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- po instruktáži samostatně pracuje s učebními materiály
- přiměřeně a účelově používá předložené pomůcky
- dokáže pracovat s PC (spustí PC, pracuje s myší nebo s alternativním ovladačem, pracuje s výukovými programy)

Kompetence k řešení problémů

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- uvědomuje si své povinnosti
- respektuje své okolí
- má nacvičené stereotypy chování spojené s denním režimem a v daných situacích je umí správně použít
- umí formulovat své požadavky

Kompetence komunikativní

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- rozumí jednoduchým pokynům (otázkám)
- je schopen jednoduché analýzy a syntézy

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktáži
- umí k práci používat adekvátní pomůcky
- začne pracovat na daný pokyn
- dokáže zadaný úkol dokončit

Výchovně vzdělávací strategie

- *vedeme žáky ke spolupráci v pracovní skupině a k úspěšnému dokončení práce*
- *vhodně vybíráme témata výuky, vytváříme potřebné modelové situace k upevnění již naučeného*
- *prostřednictvím modelových situací prověřujeme znalosti*

- *formou praktických cvičení aplikujeme znalosti v běžném životě*
- *nabízíme nové zdroje poznatků a učíme žáky je využívat*
- *seznamujeme žáky s technikou a srozumitelně vysvětlujeme její používání*
- *demonstrujeme správné chování, opravujeme chybné, oceňujeme a chválíme*
- *využíváme aktuálních přirozených situací*
- *podporujeme žáky v hledání alternativních řešení a oceňujeme jejich snahu*
- *používáme jednoduchá sdělení*
- *prakticky nacvičujeme komunikační dovednosti a podporujeme samostatné vyjadřování*
- *učíme žáky správně argumentovat*
- *seznamujeme žáky s informační technikou, nacvičujeme její používání*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období
- vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku
- poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby
- vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování
- znát vybrané zástupce rostlin a živočichů
- znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub
- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích
- vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody
- být seznámen se zásadami ochrany přírody
- rozlišit základní vlastnosti látek – rozpustné, nerozpustné
- rozlišovat druhy vody – pitná, užitková, odpadní
- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin
- vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí – továrny, auta
- seznámit se se stavebními pojivy a jejich využití v praxi – cement, vápno, sádra
- poznat různé chemické výrobky podle etikety a jejich využití v praxi
- pracovat bezpečně s běžně používanými chemickými látkami v domácnosti
- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách

- poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu
- rozeznat zdroje tepla
- rozpoznat jednotlivá skupenství
- rozeznat zdroje zvuku
- vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
- být informován o zdrojích elektrického proudu
- rozpoznat zdroje světla
- znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji
- být seznámen s pohyby planety Země a jeho důsledky – střídání dne a noci, ročních období
- orientovat se na mapě podle barev, rozlišovat vodstvo, horstvo, nížiny
- najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice
- vyhledat na mapě České republiky kraj(region) podle bydliště nebo místa školy
- orientovat se na mapě města podle významných bodů
- vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, zahraničí
- vědět o přírodních zvláštностech a kulturních zajímavostech svého regionu
- uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě
- adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- popisovat počasí, přírodu - charakterizovat roční období (i s pomocí obrázků) - orientovat se v čase (vědět, kdy se snídá apod.) - znát vybrané zástupce rostlin a živočichů a jejich význam	<u>Příroda</u> Pozorování změn v přírodě a počasí, osvojování základních pojmů: počasí – teplo, zima, déšť, sníh, vítr, slunce, mrak, bouřka Roční období: jaro, léto, podzim, zima Orientace v čase: ráno, poledne, večer; noc, den apod. Stavba rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) Význam rostlin: obilí, zelenina, ovoce	Čtení, Řečová výchova, Člověk a společnost, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Matematika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí - šetření vodou, el. energií,

- být seznámen se zásadami ochrany přírody	Skupiny živočichů podle životního prostředí – voda, vzduch, země Ochrana přírody a životního prostředí	péče o zvířata a rostliny
- orientovat se v základních fyzikálních vlastnostech, strojích, pohybech těles, energiích, skupenstvích látek	<u>Základy fyziky</u> Základní fyzikální vlastnosti látek Pohyby těles, pohyb a klid těles Jednoduché stroje a jejich užití v praxi Druhy energie, elektrická energie, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením Přeměny skupenství, tání a tuhnutí, teplota varu kapaliny Zdroje zvuku, ozvěna, hudební nástroje, škodlivost nadměrného hluku Elektrické spotřebiče Dodržování pravidel bezpečné práce s el. přístroji Zdroje světla, využití zrcadel, praktické využití optických přístrojů	
- orientovat se na mapě	<u>Základy zeměpisu</u> Pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce, měsíční fáze Mapa, orientace na mapě podle barev, hranice kraje, republiky, sousední státy Kraje, města, doprava Přírodní zajímavosti regionu, Najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky, její členitost	

- znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat - znát zásady osobní hygieny, - znát zásady zdravé stravy - umět popsat kde a co ho bolí, vědět, jak se chovat při teplotě, bolení hlavy, kde hledat pomoc - být seznámen se zásadami bezpečného zacházení s chemikáliemi - vědět o kyslíku, vodě a palivech, věcech pro člověka nezbytných	<u>Člověk</u> Pojmenování částí těla (hlava, ruce, nohy, břicho a pod.) Zásady osobní hygieny Zdravá výživa (co jíme, co je a co není zdravé), vitamíny a jejich zdroje, jejich vliv na zdraví člověka Oblékání podle ročního období a teploty Zdraví a nemoc, ochrana před sluncem a mrazem (bolení hlavy, v krku, teplota) <u>Základy chemie</u> Nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií Zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě Voda, voda v přírodě, voda pitná, užitková a odpadní, čistota vody Vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog Paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití Plasty, použití, likvidace Označování a symboly nebezpečných látek Hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení a poleptání	
---	--	--

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět charakterizovat a popsat roční období, měsíce - orientovat se v kalendáři - vědět, jak pečovat o rostliny a živočichy v zimě - znát význam ovoce, zeleniny a péče o ně - znát hospodářský význam zemědělských plodin - být seznámen se správným a bezpečným chováním v přírodě, s ochranou přírody - znát některé chráněné rostliny a chráněná území	<u>Příroda</u> Roční období, názvy měsíců Dny v týdnu Určování času, orientace v čase: včera, dnes, zítra Změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích Sklizeň ovoce, zeleniny a zemědělských plodin, Pozorování počasí – sníh, led, zima, mráz Příroda v zimě, listnaté a jehličnaté stromy Práce na zahradě a na poli Stromy, keře, květiny na jaře (lípa, bříza, sněženky,...) Ovocné stromy – třešeň, hrušeň, jabloň, švestka, meruňka a jejich plody Ovocné keře – rybíz, angrešt Pěstování zeleniny a brambor Pěstování obilí Houby s plodnicemi – jedlé, jedovaté, zásady jejich sběru, konzumace a první pomoci při otravě Les, lesní plody Sběr léčivých bylin, léčiva a návykové látky Chování v přírodě, ochrana přírody Bezpečnost v přírodě Ochrana rostlin a živočichů	Čtení, Řečová výchova, Člověk a společnost, Výtvarná výchova, Hudební výchova, Matematika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Základní podmínky života vztah člověka k prostředí - šetření vodou, el.energií, péče o zvířata a rostliny

- poznat a charakterizovat vybrané živočichy, jejich význam a ochranu	Poznávání vybraných zástupců zvířat Chov domácích a zemědělských zvířat (pes, kočka, kráva, kuň, koza, prase, slepice, husa, králík,...) Volně žijící zvířata: zajíc, ježek, myš, srnka Změny počasí, odlet ptactva, Ptáci a hmyz: kos, sýkora, vlaštovka, kohout, motýl, včela, moucha Plazi: zmije, užovka Ryby: kapr, pstruh Volně žijící zvířata v zimě, péče o ptáky a zvěř Zimní spánek některých zvířat Poznávání chráněných a ohrožených živočichů a rostlin Zvířata, ptáci a jejich ochrana	PRO/Den Země
- orientovat se v základních fyzikálních vlastnostech, strojích, pohybech těles, energiích, skupenstvích	<u>Základy fyziky</u> Základní fyzikální vlastnosti látek Pohyby těles, pohyb a klid těles Jednoduché stroje a jejich užití v praxi Druhy energie, elektrická energie, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením Přeměny skupenství, tání a tuhnutí, teplota varu kapaliny Zdroje zvuku, ozvěna, hudební nástroje, škodlivost nadměrného hluku	

- vědět o kyslíku, vodě a palivech, věcech pro člověka nezbytných	Zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě Voda, voda v přírodě, voda pitná, užitková a odpadní, čistota vody Vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog Paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití Plasty, použití, likvidace Označování nebezpečných látek symboly Hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení a poleptání	
---	---	--

9. Ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět charakterizovat roční období - orientovat se v základních časových údajích - znát základní informace o své osobě: věk, adresa - orientovat se v základních fyzikálních vlastnostech, strojích, pohybech těles, energiích, skupenstvích	<u>Základy fyziky</u> Určování času na hodinách, čtvrt hodiny Roční období a jejich charakteristické znaky (měsíce, dny v týdnu) Opakování pojmů včera, dnes, zítra, ráno, letos, vloni atd. Datum narození; kolik je mi let Pohyby těles, pohyb a klid těles Jednoduché stroje a jejich užití v praxi Druhy energie, elektrická energie, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením	Čtení, Řečová výchova, Člověk a společnost, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Matematika

- vědět, kde a jak hledat první pomoc - znát rozdíly mezi mužem a ženou – pohlavní orgány - znát zásady vhodného sexuálního chování - znát zásady hygieny v dospívání, při menstruaci - být seznámen se vztahy mezi chlapcem a dívkou, - problematikou přátelství, vědět o vzniku nového života - být seznámen s dodržováním základních pravidel bezpečného chování při poznávání přírody a její ochrany - být seznámen se zásadami bezpečného zacházení s chemikáliemi	Škodlivost kouření a používání požívání alkoholických nápojů Poučení o hygieně Varování žáků před neužitím a užíváním drog Pomoc při poranění, při pádu, při popálení, poleptání Základy sexuální výchovy Změny v období dospívání, rozdíly mezi chlapcem a dívkou Pohlavní orgány, sebeukájení Hygiena v období dospívání Hygiena při menstruaci Vztah mezi chlapcem a dívkou, přátelství, láska Vznik nového života <u>Ochrana životního prostředí</u> Význam vzduchu pro život, ochrana ovzduší Význam vody pro život, ochrana vodních zdrojů, pitná a užitková voda Ochrana rostlin a živočichů Hospodářsky významné druhy, ohrožené druhy Praktické poznávání přírody-rostlin, živočichů <u>Základy chemie</u> Nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií Zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Morální rozvoj Řešení problému a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje a praktická etika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí šetření vodou, el. energií, péče o zvířata a rostliny, třídění odpadu
--	---	---

- vědět o kyslíku, vodě a palivech, věcech pro člověka nezbytných	Voda, voda v přírodě, voda pitná, užitková a odpadní, čistota vody Vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog Paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití Plasty, použití, likvidace Označování a symboly nebezpečných látek Hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení a poleptání Mimořádné události, únik nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy Stavební pojiva, cement, vápno, sádra, užití v praxi, bezpečnost při práci	PRO/DEN ZEMĚ
---	--	--------------

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
	<u>Základy fyziky</u>	
- umět charakterizovat roční období - orientovat se v základních časových údajích - znát základ. informace o své o své osobě: věk, adresa - orientovat se v základních fyzikálních vlastnostech, strojích, pohybech těles, energiích, skupenstvích	Určování času na hodinách, čtvrt hodiny Roční období a jejich charakteristické znaky (měsíce, dny v týdnu) Opakování pojmů včera, dnes, zítra, ráno, letos, vloni atd. Datum narození; kolik je mi let Základní fyzikální vlastnosti látek Pohyby těles, pohyb a klid těles Jednoduché stroje a jejich užití v praxi	Čtení, Řečová výchova, Člověk a společnost, Výtvarná výchova, Pracovní výchova, Matematika

- znát zásady chování u lékaře, v nemocnici - vědět o nebezpečí drog - znát rozdíly mezi mužem a ženou - být seznámen o sexuálním životě lidí – pohlavní styk, početí, těhotenství, porod - být seznámen s nebezpečím pohlavních chorob a pohlavního zneužití - být seznámen, jak reagovat v situacích ohrožení	Projevy, příznaky nemocí, měření teploty První pomoc, návštěva lékaře, obvodní lékaři a specialisté Převoz do nemocnice, pobyt v nemocnici Péče o chrup, prevence zubního kazu Užívání léků, lékařský předpis, lékárna Zneužívání léků a návykových látek <u>Sexuální výchova</u> Sexuální vztahy mezi mužem a ženou Početí, těhotenství, porod Odpovědnost v sexuálním životě, antikoncepce Nebezpečí pohlavních chorob AIDS Nebezpečí pohlavního zneužití Jak reagovat v situacích ohrožení <u>Ochrana životního prostředí</u> Význam vzduchu pro život, ochrana ovzduší Význam vody pro život, ochrana vodních zdrojů, pitná a užitková voda Ochrana rostlin a živočichů Hospodářsky významné druhy, ohrožené druhy Praktické poznávání přírody-rostlin, živočichů Ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území Využití hospodářsky významných rostlin, léčivé rostliny, jedlé a jedovaté plody rostlin	PRO/DEN ZEMĚ
--	--	---------------------

- být seznámen s dodržováním základních pravidel bezpečného chování při poznávání přírody a ochrany přírody - být seznámen se zásadami bezpečného zacházení s chemikáliemi	Poznávání běžných druhů rostlin a zvířat, péče o ně Praktické poznávání přírody <u>Základy chemie</u> Vlastnosti látek Nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání běžných chemikálií Zásady bezpečné práce s chemickými přípravky v běžném životě Voda, voda v přírodě, voda pitná, užitková a odpadní, čistota vody Vzduch, kyslík jako jedna ze složek vzduchu, čistota ovzduší, smog Paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, příklady využití Plasty, použití, likvidace Označování a symboly nebezpečných látek Hořlaviny, zásady zacházení, první pomoc při popálení a poleptání Mimořádné události, únik nebezpečných látek, havárie chemických provozů, ekologické katastrofy Stavební pojiva, cement, vápno, sádra, užití v praxi, bezpečnost při práci	
--	--	--

4.4.9 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Hudební výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a vzdělávacího oboru Hudební výchova.

Tato oblast provází žáky po celou dobu školní docházky. Podporuje přirozenou tvořivost žáků a rozvíjí jejich estetické cítění.

Předmět Hudební výchova vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich smysl pro rytmus, schopnost navodit relaxaci, tlumí agresivní projevy v chování, podporuje schopnost emocionálního prožitku a schopnost přirozeného hudebního a pohybového projevu. Žáci se prostřednictvím hodin Hudební výchovy seznamují s hudbou jiných národů a národností, učí se toleranci a akceptování jiného životního stylu prostřednictvím hudby.

Hudební výchova souvisí s předměty Řečová výchova, Tělesná výchova.

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh
4. - 6. 9. a 10.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly
3. - 10.		Lidské vztahy
9. a 10.		Etnický původ

Vzdělávací obsah předmětu Hudební výchova je rozdělen do tematických okruhů:

Vokální a instrumentální činnosti

Obsahuje pochopení a interpretaci rytmu podle koordinace zrakové, motorické, sluchové. Žáci se učí postupně interpretovat lidové a umělé písně podle jejich hlasového rozsahu a schopností. Učí se spojit rytmické činnosti a vokální činnosti. Učí se doprovázet zpěv a rytmická říkadla na nástroje Orffova instrumentáře.

Poslechové činnosti

Obsahuje pochopení a rozlišování tempa, rytmu, výšky tónu. Žáci se postupně učí rozpoznávat hudební a nehumánní zvuky, zpěvní hlasy, zvuk jednotlivých hudebních nástrojů a melodií. Učí se rozeznávat jednotlivé melodie, skladby a různé hudební žánry.

Hudebně pohybové činnosti

Žáci si postupně osvojují jednoduché a posléze složitější hudebně pohybové hry s říkadly, popřípadě jednoduchými lidovými písněmi. Učí se vyjadřovat hudbu spontánním pohybovým projevem – improvizací. Učí se základy taneční techniky. Postupně se také učí základním principům relaxace při poslechu hudby.

Cílové zaměření předmětu:

- využívání a rozvíjení tvořivých dovedností
- rozvoj řečového projevu prostřednictvím rytmizace říkadel a interpretace písní
- rozvoj pozitivního vztahu k umění
- rozvoj estetického citění
- poznávání národní kultury
- vytváření koordinace pohybů a hudby, schopnost pohybově improvizovat při hudbě
- upevňování pohybových dovedností, uplatnění pohybové paměti
- seznámení se s kulturou jiných národů a etnik
- rozlišování různých hudebních žánrů
- podporovat schopnost relaxace při určitém druhu hudby

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládá samostatnou interpretaci lidové, nebo umělé písně s rytmickým doprovodem
- zvládá jednoduché taneční kroky
- pozná melodie různých hudebních žánrů
- zná názvy některých hudebních skladeb určených pro děti

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- dokáže relaxovat při vhodném hudebním žánru
- zvládá samostatnou interpretaci textu písně a rytmického doprovodu

Výchovně vzdělávací strategie:

- *vedeme žáky k úspěšnému dokončení práce*
- *vedeme žáky ke spolupráci*
- *vhodně střídáme práci a relaxaci*
- *systematizujeme činnosti*
- *opakujeme a upevňujeme již naučené*
- *aplikujeme znalosti v reálném životě*
- *seznamujeme žáky s technikou a srozumitelně vysvětlujeme její používání*
- *používáme jednoduchá sdělení*
- *využíváme dostupné učební materiály*
- *vedeme žáky k práci ve skupinách*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1+1	1+1	1+1	1+1	1+1

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zpívat jednoduché melodie, či písničky přiměřeně jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem
- vnímat, rozlišovat a napodobit různé hudební a nehmelné zvuky
- soustředit se na poslech jednoduché známé skladby, či písničky
- reagovat pohybem na hudbu
- snažit se o správné hospodaření s dechem a srozumitelnou výslovnost dle svých schopností

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- melodii jednoduché písničky rytmicky doprovázet hrou na tělo.	Pochopení a interpretace rytmu.	Tělesná výchova, Řečová výchova, Výtvarná výchova
- poznat jednoduché lidové písničky přiměřeně své úrovni vývoje. (vyslovit jejich název, nebo je poznat na obrázku)	Rozlišení jednoduchých lidových písniček, znalost jejich názvu	
- být schopen spontánním pohybem doprovodit melodii.	Vyjádření hudby pohybem	
- napodobit učitele při předvedení jednoduché hudebně pohybové hry.	Hudebně pohybové hry, napodobení pohybu	
- být schopen napodobit různé zvuky	Napodobování zvuků	
- zpívat jednoduché lidové písničky přiměřeně úrovni svého vývoje	Znalost textu a melodie jednoduchých lidových písniček	

- zvládat rytmizaci říkadel dle svých individuálních možností	Rytmizace jednoduchých říkadel	
---	--------------------------------	--

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat rytmizaci říkadel dle svých individuálních možností	Rytmizace jednoduchých říkadel	Řečová výchova, Tělesná výchova
- zvládat jednoduchá dechová cvičení, snažit se hospodařit s dechem.	Dechová cvičení	
- zpívat jednoduché lidové písně přiměřeně úrovni svého vývoje a rytmicky se doprovázet pomocí Orffova instrumentáře	Text a melodie jednoduchých lidových písní s rytmickým doprovodem	
- být schopen napodobit různé zvuky	Napodobování zvuků	
- zvládat jednotlivé fáze jednoduché hudebně pohybové hry na známou melodii	Hudebně pohybové hry	

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat jednoduché hudebně pohybové hry na známou melodii dle svých individuálních možností	Hudebně pohybové hry	Tělesná výchova Řečová výchova
- rozlišovat a napodobit jednotlivé hudební a nehupební zvuky	Rozlišování zvuků	
- soustředit se na poslech jednoduché skladby určené dětem	Poslech skladby určené dětem.	

- zpívat jednoduché lidové písně přiměřeně úrovni svého vývoje a rytmicky se doprovázet pomocí Orffova instrumentáře - být schopen spontánním pohybem doprovodit melodii.	Text a melodie jednoduchých lidových písní s rytmickým doprovodem Vyjádření hudby pohybem	
--	--	--

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zpívat písně přiměřeně jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem
- rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas
- snažit se správně, hospodárně a pravidelně dýchat a dle svých schopností se snažit o co nejlepší výslovnost při rytimizaci říkadel a zpěvu
- soustředit se na poslech jednoduchých skladeb
- poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách
- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční kroky

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zpívat lidové písně dle úrovně svého vývoje se správnou výslovností a rytmicky se doprovázet - rozlišit hudební a nehudební zvuky, mluvený a zpívaný hlas. - soustředit se na poslech jednoduchých skladeb - rozlišovat jednotlivé hudební nástroje v melodii	Zpěv a rytmický doprovod, Hra na Orffův instrumentář Diferenciace zvuků poslechem Poslech skladby Rozlišování hudebních zvuků	Tělesná výchova, Řečová výchova, Výtvarná výchova <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy A/ Kulturní akce mimo školu

- být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při rytmicizaci říkadel	Rytmicizace říkadel	
- zvládat jednoduché hudebně pohybové hry na známou melodii, být schopen pohybové koordinace s ostatními dle svých možností	Hudebně pohybové hry, nácvik koordinace s ostatními	
- být schopen spontánním pohybem doprovodit melodii.	Vyjádření hudby pohybem	

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zpívat známé písně dle úrovně svého rozumového vývoje a rytmicky se doprovázet	Zpěv a rytmický doprovod, Hra na Orffův instrumentář	Řečová výchova, Tělesná výchova
- pojmenovat jednotlivé rytmické nástroje a správně je používat	Rytmický doprovod zpěvu a říkadel	<u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy
- soustředit se na poslech skladby a rozeznat v ní jednotlivé nástroje	Rozlišení hudebních zvuků	
- rozeznat hudební a nehupební zvuky, mluvený a zpívaný hlas	Rozeznávání hudebních a nehupebních zvuků	
- být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při rytmicizaci říkadel	Rytmicizace říkadel	A/ Kulturní akce mimo školu
- být schopen spontánním pohybem doprovodit melodii.	Vyjádření hudby pohybem	

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být schopen naučit se základní kroky jednoduchého tance - zpívat známé písně, samostatně je interpretovat a rytmicky se doprovázet - soustředit se na poslech známé melodie, být schopen ji pojmenovat - rozeznat hudební a nehupební zvuky, mluvený a zpívaný hlas - být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při rytmizaci říkadel - být schopen spontánním pohybem doprovodit melodii.	Základy tance Text a prezentace známých písní Poslech CD se známými melodiemi Rozeznávání hudebních a nehupebních zvuků Rytmizace říkadel Vyjádření hudby pohybem	Tělesná výchova, Řečová výchova <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy A/ Kulturní akce mimo školu

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu a mluveném projevu
- interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně
- doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje
- soustředit se na poslech skladeb různých žánrů a původu (Vážná hudba, Etnická hudba,
- zvládnout základní kroky jednoduchého tance
- relaxovat při určitém druhu hudby

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zpívat známé písně, snažit se o správnou výslovnost, být schopen je samostatně interpretovat a rytmicky se doprovázet - snažit se zvládnout základní kroky jednoduchého tance - rozeznat hudební žánry, při kterých lze relaxovat - soustředit se na poslech známé melodie, být schopen ji pojmenovat - rozeznávat hudbu různých etnik - být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při zpěvu	Text a prezentace známých písní Základy tance Základy relaxace Poslech CD se známými melodiemi Poslech cd s různou etnickou hudbou Rytmizace říkadel	Tělesná výchova, Řečová výchova <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy A/ Kulturní akce mimo školu

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zpívat známé písně, snažit se o správnou výslovnost, být schopen je samostatně interpretovat a rytmicky se doprovázet - být schopen naučit se základní kroky jednoduchého tance - soustředit se na poslech známé melodie, být schopen ji pojmenovat	Text a prezentace známých písní, rytmický doprovod Základy tance Poslech CD s vážnou hudbou	Tělesná výchova, Řečová výchova <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy A/ Kulturní akce mimo školu

- rozeznat hudební žánry, při kterých lze relaxovat	Základy relaxace	
- rozeznávat hudbu různých etnik	Poslech CD s etnickou hudbou	
- být schopen správně, hospodárně a pravidelně dýchat při zpěvu	Nácvik správného dýchání	

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být schopen naučit se základní kroky jednoduchého tance	Základy tance	Tělesná výchova, Řečová výchova
- rozeznávat hudbu různých etnik	Poslech CD s etnickou hudbou	<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ A/ Kulturní akce mimo školu
- soustředit se na poslech známé melodie, být schopen ji pojmenovat	Poslech CD s vážnou hudbou	
- zpívat známé písně, snažit se o správnou výslovnost, samostatně je interpretovat a rytmicky se doprovázet	Text a prezentace známých písní	
- být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při zpěvu	Nácvik správného dýchání	
- být schopen relaxovat při určitém druhu hudby	Nácvik relaxace	

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být schopen naučit se základní kroky jednoduchého tance	Základy tance	Tělesná výchova, Řečová výchova

- rozeznávat hudbu různých etnik	Poslech etnické hudby	<u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly, Lidské vztahy, Etnický původ A/ Kulturní akce mimo školu
- soustředit se na poslech známé melodie, být schopen ji pojmenovat	Poslech vážné hudby	
- zpívat známé písně, snažit se o správnou výslovnost, samostatně je interpretovat a rytmicky se doprovázet	Text a prezentace známých písní	
- být schopen správně hospodárně a pravidelně dýchat při zpěvu	Nácvik správného dýchání	
- být schopen relaxovat při určitém druhu hudby	Nácvik relaxace	

4.4.10 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Výtvarná výchova** patří do oblasti Umění a kultura, která provází žáky po celou dobu povinné školní docházky.

Prispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, posilují jejich sebevědomí, rozvíjí estetické citění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepcce. Má značný rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Prostřednictvím výuky je možné přiblížit žákům výtvarné umění a působit tak na jejich estetické vnímání. Získané dovednosti mohou značně obohatit jejich život.

Výtvarná výchova rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitěm způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Výtvarná výchova je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

Při všech pracovních činnostech jsou žáci soustavně vedeni k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci.

Výuka probíhá ve třídě, na školní zahradě, na výstavách.

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení estetického cítění a tvořivosti při výtvarné tvorbě
- rozvíjení motoriky, získání základních manuálních a základní výtvarných dovedností
- poznání výtvarných činností, které napomáhají k vytváření možných zálib
- radost z práce, která pomáhá k seberealizaci
- získání schopností pracovat s výtvarným materiálem
- porozumění jednoduchým pracovním pokynům
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na tematické okruhy:

Práce s papírem, Modelování, Kresba, Malba a Koláže

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh	
2.	Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Sebepoznání a sebepojetí
4. a 5.		Sociální rozvoj	Komunikace
3.- 10.	Environmentální výchova		Ekosystém
4.			Základní podmínky života
1. a 2.			Vztah člověka k prostředí
4.- 6. 9. a 10.	Multikulturní výchova	Kulturní rozdíly	
3.- 10.		Lidské vztahy	
9. a 10.		Etnický původ	

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- pozná základní barvy
- pracuje s výtvarným materiálem dle pokynů učitele
- připravuje a uklízí pomůcky na výtvarnou činnost

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- rozlišuje místo k práci, hře a odpočinku
- vytrvá u jednoduché práce

- je schopen spolupráce
- ví, na koho se obrátit o pomoc a jak o ni požádat

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládne po jednoduchém vysvětlení samostatně pracovat na zadaných úkolech
- umí k práci používat adekvátní pomůcky
- respektuje rozvržený plán činností a pracovní postup
- dokáže zadaný úkol dokončit

Výchovně vzdělávací strategie:

- *vedeme žáky k úspěšnému dokončení práce*
- *důsledně postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu*
- *vedeme žáky ke spolupráci*
- *korigujeme pracovní postupy vhodnou motivací*
- *vhodnou formou vyhodnocujeme výsledky, podporujeme a oceňujeme úsilí žáka i v případě nezdaru*
- *seznamujeme žáky s výtvarným materiálem a srozumitelně vysvětlujeme jeho používání*
- *klademe důraz na výtvarnou činnost, která žáka obohacuje – produkt je druhořadý*
- *vedeme k pracovitosti, pečlivosti a aktivitě ve výtvarné výchově*
- *podporujeme samostatnost a rozvoj fantazie*
- *využíváme dostupné materiály*
- *vedeme žáky k práci ve skupinách*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary a objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních
- uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- mačkat a trhat papír - rozeznat 4 základní barvy, třídit dle barev - seznámit se s modelovacím materiálem hnětením jednou, oběma rukama - pozorovat učitele při práci - připravit a uklidit své pracovní místo	<u>Práce s papírem</u> Trhání papíru na velké a malé kousky Mačkání papíru do kuliček <u>Koláže</u> Lepení vytrhaných obrázků na papír <u>Kresba</u> Kresba prstem do písku či hlíny <u>Malba</u> Nácvik správného úchopu štětce a dalších pomůcek Natírání plochy (váleček, silný štětec) jednotlivými barvami <u>Modelování</u> Seznámení s hlínou či moduritem Hnětení jednou, oběma rukama Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
vytrhávat předkreslené tvary	<u>Práce s papírem</u> Vytrhávání předkreslených tvarů	Pracovní výchova, Prvouka

- muchlat papír	Jednoduché skládání papíru – čepice <u>Koláže</u> – „muchláz“	
- kreslit křídami a širokou pastelkou – jednoduché tvary - malovat barevné skvrny a čmáranice - zpracovat modelovací hmotu, trhat na kousky a stavět do řady	<u>Kresba</u> Kresba křídami, širokými pastelkami Grafomotorické cviky – klubička, čáranice Kresba křídami na chodník <u>Malba</u> Malba vodovými či temperovými barvami Barevné skvrny, čmáranice, jednoduché tvary <u>Modelování</u> Trhání modelovací hmoty na kousky a skládání do řady Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	<u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sebepoznání a sebepojetí

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- papír trhat, lepit a skládat - vytvářet koláže z časopisů	<u>Práce s papírem</u> Překládání papíru, skládanky – harmoniky Lepení natrhaných papírků do předkreslených tvarů Nácvik práce s nůžkami <u>Koláž</u> Lepení vytrhaných obrázků z časopisů či letáků	Pracovní výchova, Prvouka Environmentální výchova Ekosystém

- kreslit fixy a voskovými pastely předměty vycházející z tvaru kruhu - malovat na velkou plochu silným štětcem - hlinu vyvalovat, stlačovat, trhat, mačkat, hníst	<u>Kresba</u> Kresba předmětů vycházejících z tvaru kruhu – sněhulák, sluníčko... <u>Malba</u> Malování na velkou plochu silným štětcem – čáranice, jednoduché tvary <u>Modelování</u> Modelování z písku, plastelíny, moduritu Hnětení, stlačování, vyvalování tvarů prsty a dlaněmi Vyvalování placek a koláčů. Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	<u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy
--	---	--

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě
- při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- stříhat a lepit papír - tvořit tematicky zaměřené koláže - kreslit předměty vycházející z geometrických tvarů - malba tematicky zaměřená - vymodelovat válec, kouli, hada	<u>Práce s papírem</u> Libovolné stříhání papíru Lepení do různých geometrických tvarů Koláže Kombinace výtvarných technik a přírodnin <u>Kresba</u> Kresba křídami, pastelkami, voskovými pastely, Kresba předmětů vycházející z geometrických tvarů – čtverec (utěrka, kapesník), obdélník (ručník, okno) <u>Malba</u> na různá témata (příroda, zvířata) a zaměřená na roční období <u>Modelování</u> Modelování jednoduchých tvarů – koule, válec, had Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Ekosystém Základní podmínky života <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly Lidské vztahy <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Komunikace

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- vystřihovat dle pokynu - dle pokynu vytvořit „uměleckou koláž“ - kreslit předměty denní potřeby - malovat geometrické tvary, lidský obličej - modelovat složitější tvary	<u>Práce s papírem</u> Vystřihování papíru podle předkreslené linie <u>Koláže</u> „umělecká koláž“ z fotografie nebo pohlednice <u>Kresba</u> Kresba voskovými pastely, fixy (předměty denní potřeby, schematické kreslení zvířat) Kresba tuší – linie, čáry, rozfoukávání skvrny <u>Malba</u> Malba geometrických tvarů Malba lidského obličeje (oči, nos, ústa) <u>Modelování</u> Modelování složitějších předmětů (ovoce, jednoduchá zvířata) Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy, Základní podmínky života. <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly, Lidské vztahy <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Komunikace

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- lepit papír na různé předměty, dřívka	<u>Práce s papírem</u> Polepování předmětů Vystřihování různých tvarů	

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- skládat, překládat a lepit papír - stříhat složitější tvary - vyrobit koláž z netradičního materiálu - kreslit lidskou postavu na velký formát papíru - malba rodiny - malba na dlaždice, na kameny - modelovat z písku a z hlíny jednoduchá zvířata	<u>Práce s papírem</u> Skládání papíru (lod'ka, parník, růže, zvířata) Překládání papíru (harmonika) Lepení na různý materiál (lepenku, krabičku) Stříhání složitějších tvarů (ruka apod.) <u>Koláž</u> Použití alobalu, knoflíků... <u>Kresba</u> Kresba lidské postavy na velké plochy – balící papír <u>Malba</u> Malba na kameny, na keramické dlaždice. Malba rodiny <u>Modelování</u> Modelování v písku – bábovky, hrady Modelování zvířat z hlíny <u>Netradiční výtvarné techniky</u> Batikování Využití grafického editoru k malování na PC Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Informatika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy PRO/Kulturní rozdíly

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- skládat papír do tvaru krabičky - vystříhávat různé tvary - kreslit složitější tvary - kreslit na téma ročních období - malovat na téma ročních období, vlastních vjemů, pocitů a nálad - modelovat náročnější tvary - tvořit netradičními výtvarnými technikami	<u>Práce s papírem</u> Rozkládání a skládání papíru (krabičky, lodička, parník) Vystříhávání (hvězdičky, různé motivy) <u>Kresba</u> Kresba složitějších tvarů – ovál, jehlan, kužel Kresba na téma ročních období <u>Malba</u> Malba na téma ročních období Malba vlastních vjemů, emocí, pocitů, nálad <u>Modelování</u> Modelování náročnějších tvarů (hrnky, talíře, postavy, živočichové) <u>Netradiční výtvarné techniky</u> Kombinování různých výtvarných technik Ubrousková technika Využití grafického editoru k malování na PC Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Informatika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystémy <u>Multikulturní výchova</u> Lidské vztahy PRO/Kulturní rozdíly Návštěvy výstav výtvarného umění

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- rozlišovat různé druhy papíru, kaširovat - kreslit dle své fantazie - malovat na základě vlastních prožitků - modelovat dle pocitů z hudby, se zavázanýma očima - tvořit netradičními výtvarnými technikami	<u>Práce s papírem</u> rozlišování různých druhů papírů (podle hmatu, sluchu) kašírování hlavy, postavy rozsáhlejší projekty, celoškolní akce – Den Země, školní karneval <u>Kresba</u> kresba dle fantazie na různá témata <u>Malba</u> malba vlastních prožitků spontánní malba malba pastely ilustrace – inspirace pro další tvorbu (Trnka, Lada, Čapek) <u>Modelování</u> modelování nálad modelování podle hudby modelování se zavázanýma očima <u>Netradiční výtvarné techniky</u> práce s netradičním materiálem (textil, vlna, potraviny...) Využití grafického editoru k malování na PC Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Informatika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystém <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ Návštěvy výstav výtvarného umění

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zabalit balíček - nakreslit autoportrét - malovat na tričko - při modelování využívat různé keramické techniky - pracovat netradičními výtvarnými technikami - vytvářet mozaiku	<u>Práce s papírem</u> skládání složitějších obrazců (holubice, žába, vlaštovka...) balení předmětů do papíru <u>Kresba</u> kresba vlastního portréту podle zrcadla obkreslování přes hedvábný papír, stínová silueta <u>Malba</u> malba dle hudby – vyjádření nálad malba obrázků na tričko <u>Modelování</u> modelování předmětů různými keramickými technikami a jejich zdobení (hrnek, miska...) <u>Netradiční výtvarné techniky</u> lepení barevných papírů mozaika, asambláž malování na tričko Využití grafického editoru k malování na PC Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů) Příprava a úklid pracovního místa	Pracovní výchova, Informatika <u>Environmentální výchova</u> Ekosystém <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly Lidské vztahy Etnický původ Návštěvy výstav výtvarného umění

4.4.11 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Tělesná výchova** vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Vzhledem k jejímu nezastupitelnému postavení při rozvoji tělesných i duševních schopností žáků je tělesné výchově věnován značný počet hodin. V rámci možností podporuje rozvoj pohybových schopností - koordinace, síly, vytrvalosti a rychlosti.

Důležitá je též funkce sociální a komunikační (spolupráce při pohybových aktivitách, dodržování jednoduchých pravidel hry a smysl pro fair play). Tělesná výchova by měla celkově ovlivnit životní styl žáka. Snahou tohoto předmětu je vytvořit u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu vůbec.

Vzdělávací obsah předmětu **Tělesná výchova** je rozdělen na tři tematické okruhy:

Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu spontánní pohybové činnosti a hry
- příprava organismu na pohybovou činnost, příprava před vlastní pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení
- zdravotně zaměřené činnosti; správné držení těla, průpravná, koordinační, kompenzační, relaxační, psychomotorická, dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- hygiena při TV, osobní hygiena, hygiena cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv
- bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí
- rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností
- prevence a korekce svalových dysbalancí, průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová, kompenzačně vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení

Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní, hry bez náčiní; motivační, tvořivé a napodobivé hry
- základy gymnastiky, průpravná cvičení; cvičení s náčiním a na vybraném nářadí
- rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem, sladění jednoduchého pohybu s hudbou, jednoduché tanečky
- základy atletiky, průpravné atletické činnosti; varianty chůze, běhy na krátké vzdálenosti, motivovaný vytrvalostní běh (podle schopností žáků); skok do dálky; hod míčkem, starty, běhy na dráze, v terénu, skok do výšky
- základy sportovních her, průpravné hry; základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti; hry s upravenými pravidly
- turistika a pobyt v přírodě; chování v přírodě, ochrana přírody, chůze v terénu
- hry na sněhu a na ledě; základní techniky pohybu a jízdy na saních, bobech a lyžích, bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu
- další pohybové činnosti a netradiční sporty podle podmínek školy, zájmů a možností žáků

Činnosti podporující pohybové učení

- organizace při TV, základní organizační činnosti
- komunikace v TV, smluvené povely a signály, gesta, základy odborné terminologie, vzájemná komunikace při osvojovaných pohybových činnostech
- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her
- zásady sportovního jednání a chování, fair play
- historie a současnost sportu, významné sportovní soutěže

Cílové zaměření předmětu:

- pěstování kladného vztahu k pohybu, pohybovým aktivitám a sportu
- rozvíjení tělesných a duševních schopností žáků
- rozvoj hybnosti a koordinace těla
- rozvoj sociálních a komunikačních dovedností
- rozvoj koncentrace a volných vlastností žáka
- pěstování hygienických návyků a dobrého vztahu k práci
- vytváření návyků potřebných k pracovnímu a společenskému uplatnění žáků

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh	
3.	Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Sebepoznání a sebepojetí
6.			Seberegulace a sebeorganizace
6. – 10.			Psychohygiena
3.		Sociální rozvoj	Poznávací schopnosti

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- ovládá základní pohybové dovednosti
- dodržuje základní bezpečnostní pokyny a pravidla
- je schopen dodržovat disciplínu a fair play

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- je schopen porozumět a respektovat jednoduché instrukce a pokyny
- dokáže dodržovat předem daná pravidla

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- je schopen spolupráce

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládá přípravu na pohybové aktivity (cvičební úbor, péče o své osobní věci)
- respektuje rozvržený plán činností a časovou posloupnost

Výchovně vzdělávací strategie:

- *vedeme žáky ke spolupráci*
- *vhodnou formou vyhodnocujeme výsledky, podporujeme a oceňujeme úsilí žáka i v případě nezdaru*
- *stanovujeme bezpečnostní pravidla při sportu*
- *rozvíjíme pohybové aktivity od jednoduchých k náročnějším*
- *přizpůsobujeme se schopnostem a úrovni žáka*
- *vymezujeme pravidla při pohybových aktivitách*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- mít kladný postoj k pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
- dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- reagovat na pokyny (bezpečnost)	Navozování příjemných pocitů z pohybu	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova

	Běh na krátké vzdálenosti, střídání běhu a chůze	
- zvládat základní manipulaci s míčem	Házení, chytání a koulení míče Napodobování pohybů, základní tělocvičná terminologie (sed, leh na zádech, na břiše, dřep, klek, předklon, záklon, úklon) Koordinační cvičení: uvědomění si jednotlivých částí těla Sezónní činnosti: turistika, hry na sněhu (klouzání, sáňkování)	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát základní hygienická pravidla při tělovýchovných činnostech - zvládat jednoduchá koordinační cvičení - umět lézt libovolným způsobem vpřed	Poučení o základní hygieně při TV, osobní hygiena, vhodné oblečení a obuv Bezpečnost při pohybových činnostech Příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži Koordinační cvičení- uvědomělý pohyb končetin a těla podle pokynů Chůze v zástupu, po čáře, překračování nízkých překážek Běh - výběh na daný signál (tlesnutí), běh v zástupu	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

- zvládat základní manipulaci s míčem	Poskoky na místě snožmo Lezení libovolným způsobem vpřed Nácvik chytání koženého míče, hod míčem na cíl Sezónní činnosti: turistika, hry na sněhu (koulování, klouzání, sáňkování)	
---------------------------------------	---	--

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- podle pokynů zvládat přípravu na pohybovou aktivitu - zvládat poskoky na jedné a druhé noze - zapojovat se při hrách na honěnou, dle možností chápat jejich pravidla - zvládat chytání a házení většího míče	Poskoky na jedné a na druhé noze, skok přes čáru, švihadlo Seskok z menší výšky Lezení po čtyřech, přelézání, podlézání, prolézání vhodných překážek, válení sudů Honičky Nadhazování, chytání a házení míče oběma rukama Turistika Jízda na koloběžce - nácvik	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sebepoznání a sebepojetí, Poznávací schopnosti, Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla
- podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením
- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti
- využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích
- uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- rozumět základním termínům tělocvičné terminologie	Chápání základních pojmů tělocvičné terminologie (upažení, předpažení, vzpažení) Uvědomělý pohyb končetin (i se zavřenýma očima) Běh kolem předmětů, slalom, rovnovážné postoje na jedné noze	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Spolupráce a soutěživost
- zvládat plazení vpřed	Lezení pozadu (rak), plazení vpřed	Dle možností sportovní hry, škola v přírodě
- zvládat základy atletických disciplín (běh, skok z místa, hod míčkem)	Základy atletických disciplín (běh, skok z místa, hod míčkem)	

	Cvičení na žebřinách - visy, přelézání z žebřiny na vedlejší žebřinu Cvičení na rehabilitačním míči Sezónní činnosti - hry na sněhu, dle možností a schopností základy běžeckého lyžování, sáňkování Turistika Jízda na koloběžce	
--	--	--

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat starty z různých poloh - zvládat jednoduché cvičení na lavičkách - chytat a házet míč v kruhu	Poučení o významu pohybu pro zdraví Chůze po špičkách, po patách, po hranách - prevence plochých nohou Cvičení na rehabilitačním míči Základy atletických disciplín (běh, skok, hod) Start z různých poloh- klek, sed, leh Přelézání několika dílů švédské bedny Cvičení na lavičkách- plazení, přeskakování nebo přelézání, chůze po lavičce a její úzké straně Chytání a házení míče v kruhu Sezónní turistika Běžecké lyžování, sáňkování	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát jednoduchá kompenzační cvičení	Kompenzační cvičení protahování a posilování vybraných svalových skupin Cvičení na rehabilitačním míči protahování Jízda na rotopedu	Řečová výchova, Prvouka, Hudební výchova
- zvládat cval stranou, běh vzad	Cval stranou, běh vzad	<u>Osobnostní a sociální výchova</u>
- umět základy míčových her (střelba na bránu, kopaná, házená)	Cvičení se švihadlem přeskakování, podlézání Základy míčových her dribling, střelba na bránu, házená, kopaná Základy atletiky běh v dráze, skok do dálky s rozběhem	Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena Spolupráce a soutěživost
- dodržovat daná pravidla při sportovních soutěžích	Dodržování pravidel při účasti na sportovních soutěžích Sezónní činnosti turistika, běžecké lyžování, bobování	Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností
- cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení
- využívat základní kompenzační a relaxační techniky
- uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc

- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti
- dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách
- sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět požádat o pomoc v případě nouze - vystoupat po šikmé ploše chůzí, lezením, plazením - zvládat základy míčových her, přihrávka spoluhráči - zvládat základy netradičních sportů zvládat jízdu na rotopedu	Požádání o pomoc v případě zdravotních problémů Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim Rytmické cvičení při hudbě Posilování - rehabilitační míč, rotoped Vytrvalostní běh - rozložení sil Výstup po šikmé ploše - chůze, lezení, plazení na zavěšené lavičce Základy míčových her - přihrávka spoluhráči, střelba na bránu, podání Netradiční sporty např. ringo házení a chytání kroužku, Kostkové chůdy Sezónní činnosti	Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Psychohygiena Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zapojit se do pohybových her soutěže družstev	Pohybové hry soutěže družstev- běh různým způsobem, překonávání překážek	Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví
- zvládat jednoduchá kompenzační cvičení rehabilitační míč, prevence plochých nohou	Cvičení protahovací, posilovací, dechová a relaxační Rehabilitační míč Jízda na rotopedu- zvyšování kondice Cvičení zaměřené na prevenci plochých nohou	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Psychohygiena Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě
- dodržovat předem daná pravidla	Atletika - běh, skok, hod, dodržování daných pravidel	
- houpat se na kruzích (dle možností)	Houpání na kruzích - v závěsu za ruce Líný tenis - přihrávka o zeď Sezónní činnosti	

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládat jednoduchá gymnastická cvičení (cvičení s náčiním- obruče, šátek, míč)	Seznámení s historií a současností sportu olympijské hry, hra fair play Gymnastika - cvičení s náčiním (obruče, šátek, míč) Cvičení podle hudby	Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Psychohygiena Spolupráce a soutěživost
- zvládat základy atletických disciplín: sprint, vytrvalostní běh, starty	Atletika - sprint, vytrvalostní běh, starty	Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

- ovládat dle svých možností základy míčových her - dribling, pokus o hru v poli	Základy míčových her - fotbal, házená, košíková (upravená pravidla) Kompenzační cvičení Závodivé hry s náčiním i bez něj Sezónní činnosti	
---	---	--

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát cviky na prevenci bolestí zad - zvládnout účast na sportovní soutěži - improvizovat pohyb v rytmu taneční hudby	Celkové zvyšování tělesné zdatnosti Chápání významu pohybu a zdravého životního stylu Cvičení se zaměřením na prevenci bolestí zad Znalost různých nebezpečí Chápání smyslu soutěžení Radost z úspěchu Schopnost přijmout porážku Improvizace v rytmu taneční hudby Pokus o šplh na tyči Trojskok Přetahování lanem Relaxace při hudbě Sezónní činnosti	Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví, Hudební výchova <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Psychohygiena Spolupráce a soutěživost Dle možností sportovní hry, škola v přírodě

4.4.12 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PÉČE O ZDRAVÍ

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět **Péče o zdraví** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Předmět Péče o zdraví učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejícím se zdravím, které by měli využívat v každodenním životě. Umožňuje rozvoj jejich fyzických a pohybových možností. Vede je k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence i problémů spojených s poškozením zdraví, v přiměřené míře k věku a rozumovým schopnostem.

Obsah předmětu Péče o zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování a rozhodování, které vedou k zachování a posílení zdraví. Tím je zajištěno utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Vzdělávací předmět Péče o zdraví poskytuje žákům základní informace o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jejich zdraví. Vede je ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví. Žáci si upevňují hygienické, stravovací a pracovní návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Rozvíjení pohybových schopností a osvojování pohybových dovedností, ale zároveň i korekce zdravotních oslabení v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově.

Žáci se v každém ročníku vracejí k již probíraným tématům, své poznatky si fixují, doplňují a rozšiřují o další informace a detaily.

Předmět je vyučován v 7. – 10. ročníku; v 7., 8. a 10. ročníku je hodinová dotace navýšena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá cyklicky v rámci vyučovací hodiny a prakticky využitím získaných dovedností a vědomostí.

Cílové zaměření předmětu Péče o zdraví

- získávání orientace v základních názorech na zdraví a postupnému uplatňování preventivních
- činností podporujících zdraví
- poznávání a chápání fyziologických, psychických i sociálních změn spojených s dospíváním
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých a osvojování poznatků jim předcházet
- odmítání škodlivých látek neslučitelných se zdravím
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- je samostatný v sebeobslužných dovednostech, orientuje se ve vztazích a využívá získané poznatky

Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- má nacvičené stereotypy chování spojené s denním režimem a v daných situacích je umí správně použít
- umí vyhodnotit nebezpečné situace
- dokáže rozlišit správné, či špatné chování, správné chování dokáže napodobovat

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- má osvojeny základní hygienické návyky
- chápe příčinu a následek svého chování
- ví, na koho se obrátit o pomoc
- má základní představu o vztazích mezi lidmi
- dokáže odmítnout sobě nepříjemné chování
- zná rozdíl mezi mužem a ženou, uvědomuje si své sexuální chování

Kompetence občanské

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- uvědomuje si možná nebezpečí doma, při sportu a hře, v přírodě, na ulici apod.
- zvládá základní pravidla společenského chování – prosbu, poděkování, pozdravy
- respektuje práva a majetek druhých lidí
- chápe, že má právo na respektování vlastní osoby
- má základní informace o správné životosprávě
- zná zásady intimní hygieny a sexuálního života

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- dokáže střídát práci a odpočinek

Výchovně vzdělávací strategie:

- *důsledně dohlížíme na dodržování zásad bezpečnosti práce*
- *formou praktických cvičení aplikujeme znalosti v reálném životě*
- *využíváme metody dramatické výchovy*
- *využíváme aktuálních přirozených situací*
- *seznamujeme žáky se základy slušného chování*
- *vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti*
- *vysvětlujeme vztahy mezi lidmi*

- *učíme žáky hygienickým návykům a sebeobsluze*
- *analyzujeme rizikové situace a vyvozujeme důsledky*
- *vedeme žáky k odpovědnosti za své chování (i sexuální)*
- *upozorňujeme na nevhodné chování a chválíme za správné*
- *na modelových situacích procvičujeme stereotypy chování vhodné pro krizové situace*
- *korigujeme chování žáka příkladem, radou, pochvalou, trestem*
- *upozorňujeme na možná nebezpečí ohrožující žáka v praktickém životě*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	0	0	0	0	0	0	0+1	0+1	1	1+1

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- vědět o významu dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- chápat základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků, umět popsat své zdravotní problémy a potíže
- znát správné stravovací návyky a v rámci svých možností dodržovat a uplatňovat zásady správné výživy
- uplatňovat způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a vědět, kde v případě potřeby vyhledat pomoc
- uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- vědět o souvislosti mezi konzumací návykových psychoaktivních látek a poškozováním zdraví
- použít důležitá telefonní čísla v případě potřeby pomoci
- řídit se pokyny odpovědných osob při mimořádných událostech

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- chápat význam dobrého soužití mezi vrstevníky - znát základní životní potřeby a jejich naplňování - znát zásady hygieny - znát správné stravovací návyky - dodržovat pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví	Vztahy ve dvojici Pojem kamarádství a přátelství Pojem zdraví a nemoc Základní životní potřeby (strava, pitný režim, odpočinek) Trávení volného času Tělesná hygiena (péče o vlasy, zuby a nehty) Zásady osobní a intimní hygieny Poznatky o lidském těle, orientace na těle Denní režim Zdravé a nevhodné stravování Význam správných stravovacích návyků Pravidla bezpečnosti při hře a činnostech Seznámení s řešením krizových situací (jak se chovat, koho následovat) Význam ochrany zdraví	Člověk a společnost, Čtení, Psaní Matematika

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- chápat význam rodiny a dodržování dobrých rodinných vazeb	Vztahy v rodinném soužití Vztahy ve škole	Člověk a společnost, Čtení, Psaní Matematika

- dokázat popsat své zdravotní potíže	Nemoc, úraz Příznaky nemoci (měření teploměrem) Druhy nemocí	
- znát období vývoje člověka	Pojem život a smrt Dětství Puberta Psychické a tělesné změny v dospívání Dospělost Stáří	
- zvládat zásady osobní a intimní hygieny	Tělesná hygiena Zásady osobní a intimní hygieny Prevence a ochrana před nemocemi Lékař, návštěvy u lékaře	
- uplatňovat způsoby bezpečného chování	Pravidla bezpečnosti při hře a ostatních činnostech Základy pravidel silničního provozu (světelná signalizace, chování na přechodu) Cesta dopravním prostředkem Dodržování pokynů odpovědných osob Pravidla chování při komunikaci s neznámými lidmi	
- být seznámen s důležitými telefonními čísly	Policie, obsah činnosti Hasiči, obsah činnosti Záchranná služba, obsah činnosti Typy krizových situací Chování v krizových situacích	

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát zdravotní rizika špatného životního stylu a závislostí - vědět o pravidlech společenského soužití - rozumět základům sexuální výchovy - chápat bio-psycho-sociální změny v dospívání	Strava a zdraví Dietní stravování Pojem obezita a podvýživa Civilizační choroby Pojem závislost Pojem alkoholismus, toxikomanie a tabakismus Zdravotní rizika závislostí Úcta k rodičům a ke stáří Láska a partnerské vztahy Manželství a jeho funkce Význam lidské práce Minority Pohlavní orgány Početí a těhotenství Prevence rizikového sexuálního chování Sexuální dospívání Biologické změny v dospívání (sekundární pohlavní znaky) Změny v chování Změna sociální role v rodině Homosexualita Využití počítačového programu Sexuální výchova	Pracovní výchova, Člověk a společnost, Přírodověda, Informatika

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- znát základy sexuální výchovy	Prohloubení znalostí Manželství a rodičovství Početí těhotenství a porod Formy antikoncepce Zásady péče o novorozence	Přírodověda, Člověk a společnost, Informatika, Tělesná výchova

- ovládat zásady zdravého životního stylu - znát základy první pomoci - rozlišovat formy násilí	Pohlavně přenosné choroby (HIV- AIDS, syfilis, hepatitida) Prevence rizikového sexuálního chování Využití počítačového programu Sexuální výchova Užívání léků Význam preventivních lékařských prohlídek Relaxační techniky Význam pohybu pro zdraví Otužování Desinfekční prostředky Základní typy léků Ošetření drobného poranění Důležitá telefonní čísla Násilí a agrese Šikana Sexuální zneužívání Sexuální kriminalita	
---	--	--

4.4.13 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Pracovní výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a vzdělávacího oboru Pracovní výchova. Je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti.

Vyučovací předmět (vzdělávací oblast Člověk a svět práce) je jednou ze stěžejních oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které mají za cíl nácvik dovedností, které přispějí k soběstačnosti žáků a umožní jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Dalším úkolem je utvářet základní manuální dovednosti, estetické citění a vyjadřování žáků a jejich tvořivost. V rámci pracovní výchovy dochází k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků apod. Důsledným vedením k překonávání obtíží a dokončování úkolů se utvářejí volní vlastnosti a pracovní návyky žáků. Úkolem pracovní výchovy je tedy rozvíjet jemnou motoriku žáků, zvyšovat jejich samostatnost a soběstačnost, učit je pracovat s různými druhy materiálů, rozvíjet jejich komunikační schopnosti a personální vztahy.

Vzdělávací předmět je realizován v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

Při všech pracovních činnostech jsou žáci soustavně vedeni k dodržování bezpečnosti a hygieny při práci.

Výuka probíhá ve třídě, ve školní kuchyňce, na školní zahradě, na exkurzích apod.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na tematické okruhy:

Sebeobsluha, Práce s drobným materiálem, Práce montážní a demontážní, Pěstitelské práce, Práce v domácnosti, Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na druhém stupni)

Cílové zaměření předmětu

- zvládnutí úkonů souvisejících se sebeobsluhou
- rozvoji motoriky, získání základních manuálních zručností a vytvoření pracovních dovedností a návyků
- překonávání obtíží a dokončování pracovních úkolů
- práce v kolektivu a odpovědnost za své i společné výsledky práce
- osvojení dovedností k praktickému užívání a zacházení s předměty denní potřeby, vhodně zvolenými nástroji, pomůckami a drobným nářadím
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají k využití volného času
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Průřezová témata

Ročník	Název průřezového tématu	Tematický okruh	
3.	Osobnostní a sociální výchova	Osobnostní rozvoj	Rozvoj schopnosti poznávání
4. a 7.		Sociální rozvoj	Poznávací schopnosti
7.			Mezilidské vztahy
9. a 10.			Komunikace
		Morální rozvoj	Řešení problému a rozhodovací dovednosti
			Hodnoty, postoje, praktická etika
3.- 10.	Environmentální výchova	Ekosystémy	
4.		Základní podmínky života	
1. a 2.		Vztah člověka k prostředí	
1. – 6.		Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
7. – 10.			

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- umí k práci používat adekvátní pomůcky
- dodržuje bezpečnost při pracovní činnosti
- dokáže střídát práci a odpočinek; dokáže zadaný úkol dokončit
- zvládá přidělenou práci po krátké a srozumitelné instruktaži
- má osvojené jednoduché pracovní stereotypy
- začne pracovat na daný pokyn
- pracuje sám
- respektuje rozvržený plán činnosti a pracovní postup
- pomáhá ostatním a zapojuje se do týmové práce
- má úctu k práci druhých (neničí záměrně jejich práci)

Výchovně vzdělávací strategie

- *korigujeme pracovní postupy vhodnou motivací*
- *vyvozujeme pracovní stereotypy a dodržujeme je*
- *důsledně postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu*
- *vedeme žáky ke spolupráci v pracovní skupině a k úspěšnému dokončení práce*
- *vhodnou formou vysvětlujeme zásady bezpečnosti práce a důsledně dohlížíme na jejich dodržování*

Hodinová dotace předmětu:										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	3	3	3	3	4	5	5	5	6	6

1. stupeň

1. období (1.-3. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Sebeobsluha

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti
- zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání
- udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí

Práce s drobným materiálem

- třídit různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev

- zvládnout základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu

Práce montážní a demontážní

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pečovat o méně náročné rostliny v bytě i na zahradě
- používat lehké zahradní náčiní

Práce v domácnosti

- upravit stůl pro jednoduché stolování
- připravit jednoduchý pokrm
- chovat se vhodně při stolování
- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- zvládat drobné úklidové práce

1. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- být seznámen s tím, jak se obléknout, svléknout, obout, zout - uklidit boty do poličky - zvládat s pomocí základní hygienické návyky - třídit, manipulovat a ukládat drobný materiál - dbát o bezpečnost - zlepšit svou motoriku, souhru oko - ruka - rozvíjet fantazii	<u>Sebeobsluha a hygienické návyky</u> Svlékání a oblékání prádla a oděvů Nácvik rozepínání a zapínání knoflíků, patentů Obouvání a zouvání obuvi Správné používání WC Umývání rukou, čištění zubů <u>Práce s drobným materiálem</u> Třídění různých druhů drobného materiálu (přírodniny, kamínky, korálky, hračky apod.) Podle velikosti, barvy, tvaru Ukládání roztríděného materiálu do krabic	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí

- zvládat koordinaci oko - ruka - ošetřovat a pěstovat rostliny - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - dbát na bezpečnost a hygienu při práci	Manipulace s drobným materiálem (přesypání, překládání apod.) Mačkání papíru do kuliček Trhání papíru na drobné kousky Kresba křídami Utváření tvarů a snadných předmětů z různých materiálů (kulička, had) Hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama <u>Práce montážní a demontážní</u> Stavění z kostek (komíny) Skládání kostek do krabice <u>Pěstitelské práce</u> Zalévání květin Práce se zahradnickým náčiním (lopata, hrábě) Sbírání šišek, plodů (kaštanů apod.) <u>Práce v domácnosti</u> Otevírání a zavírání dveří Rozsvěcování a zhasínání světla	PRO/Pomáháme zvířátkům
--	---	------------------------

2. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- umět se obléknout, svléknout, zapnout knoflík, pověsit oblečení na háček - zvládat základní hygienické návyky	<u>Sebeobsluha a hygienické návyky</u> Svlékání a oblékání oděvů Rozepínání a zapínání knoflíků, patentů, zipů Skládání oděvů, věšení oděvů na háček Obouvání a zouvání obuvi Správné používání WC Umývání rukou a obličeje Používání kapesníku, hřebenu	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí

- zvládat manipulaci s drobným materiálem - být poučen o bezpečnosti - vytvářet jednoduchými postupy různé předměty - umět pracovat podle slovního návodu - zlepšit svou motoriku, souhru oko – ruka - rozvíjet svou fantazii - zvládat koordinaci oko - ruka - zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - ošetřovat a pěstovat rostliny - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - zvládat základní sebeobsluhu být poučen o bezpečnosti, - vědět, jak upravit stůl pro jednoduché stolování, - vědět, jak se vhodně chovat při stolování	<u>Práce s drobným materiálem</u> Navíjení vlny, provázku na cívku Sbírání a rozlišování listů, nalepování listů Navlékání korálků Nácvik vázání uzlu Používání šablon Překládání papíru Lepení papíru, mozaiky, kresba křídami, voskovými pastely Hnětení modelovací hmoty oběma rukama Modelování z písku, z modelovací hmoty <u>Práce montážní a demontážní</u> Stavění z kostek (komíny, mosty, zdi) Skládání, rozkládání a šroubování Skládání stavebnic (hříbky, mozaiky) <u>Pěstitelské práce</u> Zalévání květin Práce se zahradnickým náčiním (lopata, hrábě,...) Sbírání šišek, plodů (kaštanů,...) <u>Práce v domácnosti</u> Odemykání a zamykání dveří Stolování Drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí,...)	PRO/Pomáháme zvířátkům
---	--	-------------------------------

3. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- zvládnout oblékání, svlékání oděvu, obouvání, - pověsit oděv na ramínko, uložit oděv - zvládat základní hygienické návyky, - sebeobslužné činnosti	<u>Sebeobsluha a hygienické návyky</u> Svlékání a oblékání oděvů, Rozepínání a zapínání knoflíků, patentů, zipů, Skládání oděvů, věšení oděvů na ramínko, Obouvání a zouvání obuvi, vázání uzlu, Šněrování bot, pokus o vázání tkaničky, Správné používání WC, Umývání rukou a obličeje, Používání kapesníku, hřebenu, Péče o svůj zevnějšek <u>Práce s drobným materiálem</u> Splétání provázků Stříhání hadříků, vlny, Nácvik kličky, Skládačky, Lepení papíru, mozaiky, Kresba křídami, voskovkami Malba skvrny vodovými a temperovými barvami Hnětení, stlačování, vyvalování tvarů prsty a dlaněmi <u>Práce montážní a demontážní</u> Skládání stavebnic (hříbky, mozaiky, dřevěné stavebnice apod.) Sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřívěk	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání Sociální rozvoj, Poznávací schopnosti
- zvládat manipulaci s drobným materiálem		
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z různých materiálů – tradice, lidové zvyky - pracovat podle slovního postupu		
- zlepšit koordinaci oko – ruka - zlepšit soustředění a trpělivost - zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi		

- provádět pozorování přírody - pečovat o méně náročné rostliny - používat lehké zahradní náčiní - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny	<u>Pěstitelské práce</u> Klíčení rostlin, pozorování podmínek pro život rostlin (voda, světlo, vzduch, teplo, půda), Práce se zahradnickým náčiním Hrabání listí Sbírání šišek, plodů kaštanů, dubu, buku,... <u>Práce v domácnosti</u> Péče o osobní věci a pomůcky, Utírání prachu, sbírání a vynášení odpadků, zachovávání čistoty Prostírání – drobné občerstvení	
--	---	--

1. stupeň

2. období (4.-6. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Sebeobsluha:

- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci
- zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi
- dodržovat zásady účelného oblékání

Práce s drobným materiálem:

- pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů
- využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržovat pořádek na pracovním místě
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Práce montážní a demontážní:

- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracovat podle slovního návodu, předlohy
- spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty
- udržovat pořádek na svém pracovním místě
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce

Pěstitelské práce:

- znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
- ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny

- volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě

Práce v domácnosti:

- znát základní vybavení kuchyně
- připravit jednoduché pohoštění
- uplatňovat zásady správné výživy
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji
- vědět jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch
- dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti

4. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- pečovat o své tělo a své věci - zvládnout sebeobslužné činnosti	<u>Sebeobsluha</u> Skládání oděvu, Mytí celého těla Péče o zevnějšek, zásady účelného oblékání Péče o okolní prostředí Užívání příboru Mazání chleba máslem <u>Práce s drobným materiálem</u> Třídění, ukládání, a manipulace s materiálem Namotávání vlny na klubíčko Vázání uzlu Navlékání korálků podle vzoru Stříhání papíru podle předkreslené linie Skládání, lepení papíru lidové motivy, tradice Modelování předmětů z modelíny, ...	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života

- provádět montáž a demontáž pracovat podle slovního návodu - udržovat pořádek na svém pracovním místě - dodržovat bezpečnost práce - pěstovat a ošetřovat rostliny - vědět i léčivých a jedovatých rostlinách - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - dodržovat pravidla správného stolování - zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji - vědět, jakým způsobem udržovat pořádek	<u>Práce montážní a demontážní</u> Konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky) Šroubování, spojování prvků stavebnic plošných, prostorových a konstrukčních Montáž, demontáž, uklízení do krabic <u>Pěstitelské práce</u> Ošetřování pokojových rostlin – zalévání, kypření, ... Příprava půdy před setím – rytí, hrabání Pozorování klíčení semen Pletí záhonů Práce na zahradě (hrabání a úklid listí, rovnání a úklid větví) Zásady bezpečné práce <u>Práce v domácnosti</u> Zamykání a odmykání dveří klíčem Utírání prachu Zametání podlahy Pomoc při prostírání i sklizení nádobí Vaření – čaj, mazání chleba máslem	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání, Sociální rozvoj Poznávací schopnosti Mezilidské vztahy
---	--	---

5. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- pečovat o své tělo a osobní věci - dodržovat zásady účelného oblékání - zvládnout sebeobslužné činnosti	<u>Sebeobsluha</u> Sprchování, mytí celého těla, Péče o zevnějšek, zásady účelného oblékání, Čištění a ukládání obuvi, Péče o okolní prostředí, vyluxovat, zamést	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života

	Mazání rohlíku máslem, pomazánkou	
- pracovat podle předlohy - využívat fantazii, vycházet z lidových tradic - zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami - vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z různých materiálů - udržovat pořádek - dodržovat bezpečnost práce - provádět montáž a demontáž - pracovat podle slovního návodu - udržovat pořádek na svém pracovním místě - dodržovat bezpečnost práce - ošetřovat a pěstovat rostliny - vědět o léčivých a jedovatých rostlinách - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	<u>Práce s drobným materiálem</u> Třídění, ukládání a manipulace s materiálem Namotávání vlny na klubko, Lidové zvyky a tradice - kraslice, pomlázka,... Modelování zvířat, ovoce, zeleniny Vázání uzlu, kličky, Navlékání korálků podle vzoru Propichování a navlékání papíru na nit Vystřihování papíru podle předkreslené linie Polepování předmětu (krabiček) papírem <u>Práce montážní a demontážní</u> Konstruktivní hry (skládačky, Puzzle, kostky) Stavebnice plošné, prostorové, konstruktivní Montáž, demontáž, uklízení do krabic Organizace práce <u>Pěstitelské práce</u> Ošetřování pokojových rostlin – zalévání, kypření, odstraňování odumřelých rostlin Pozorování klíčení semen Pletí záhonů Práce na zahradě (hrabání a úklid listí, rovnání a úklid větví) Zásady bezpečné práce	

- dodržovat pravidla správného stolování - zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji - vědět, jakým způsobem udržovat pořádek - znát základní vybavení kuchyně	<u>Práce v domácnosti</u> Zamykání a odemykání dveří klíčem, použití visacího zámku Mytí podlahy Vnímání estetického prostředí, péče o okolní prostředí Prostírání, zdokonalení užívání příboru Základy vaření – čaj, brambory, mazání rohlíku máslem	
---	--	--

6. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
	<u>Sebeobsluha</u>	
- pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci - zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi - dodržovat zásady účelného oblékání	Péče o hygienu těla, o oblečení - pověsit oděv, vyčistit boty, uklidit si věci Péče o okolní prostředí vyluxovat, zamést	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Prvouka
- pracovat podle předlohy - využívat fantazii, vycházet z lidových tradic	<u>Práce s drobným materiálem</u> Navlékání korálků podle vzoru Pletení vánočky, modelování různých tvarů Seznámení se s lidovými zvyky a tradicemi – pomlázka, vánočka, kraslice,...	
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z různých materiálů - volit vhodné pracovní pomůcky a náčiní - udržovat pořádek - dodržovat bezpečnost práce	Vázání uzlu, klíčky Polepování předmětů papírem	

- provádět montáž a demontáž - pracovat podle slovního návodu, předlohy - udržovat pořádek na svém pracovním místě - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - ošetřovat a pěstovat méně náročné rostliny - vědět o léčivých a jedovatých rostlinách - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce - znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin - volit podle druhu činnosti správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržovat pravidla správného stolování - zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji - vědět, jakým způsobem udržovat pořádek - znát základní vybavení kuchyně - uplatňovat zásady správné životosprávy - připravit jednoduché pohoštění - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	<u>Práce montážní a demontážní</u> Konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky) Stavebnice plošné, prostorové, konstrukční, šroubovací, spojování prvků stavebnic Organizace práce <u>Pěstitelské práce</u> Ošetřování pokojových rostlin Pozorování klíčení semen Práce na zahradě –hrabání a úklid listí, rovnání a úklid větví Zásady bezpečné práce <u>Práce v domácnosti</u> Úklid – mytí, stírání, zametání, vysávání,... Péče o okolní prostředí, estetické vnímání okolí Základy vaření – krájení chleba, skladování potravin, jednoduché pohoštění Orientace ve vybavení kuchyně Správná životospráva	
--	---	--

2. stupeň

(7.-10. ročník)

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Práce s technickými materiály:

- rozlišovat různé druhy materiálů
- získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech
- zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech
- vybrat a správně používat vhodné pracovní pomůcky a nástroje
- dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím

Práce montážní a demontážní:

- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model
- zvládnout jednoducho montáž a demontáž při práci se stavebnicemi
- provádět údržbu jednoduchých předmětů
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy

Pěstitelské práce:

- volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě
- znát hlavní zásady pěstování zeleniny
- používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě
- znát běžné druhy ovoce
- seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin
- vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě

Práce v domácnosti:

- zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti
- používat vhodné prostředky při práci v domácnosti
- používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče
- připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
- dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu
- dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky

7. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- rozlišovat různé druhy materiálů	<u>Práce s technickými materiály</u> Opakování minulých ročníků se stoupající	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Přírodověda

- zvolit vhodný pracovní postup podle materiálu - orientovat se v jednoduchých pracovních postupech - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce	nárocností Vázání kličky Propichování přírodnin a jiných předmětů, navlékání na nit Vystřihování papíru podle předkreslené linie Obkreslování šablony a vystřihování tvarů Modelování složitých tvarů	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Mezilidské vztahy Komunikace PRO/ Den Země
- sestavit podle návodu model zvládnout jednoduchou montáž a demontáž - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce - volit vhodné pracovní postupy - pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a exteriéru - znát běžné druhy ovoce a zeleniny - znát hlavní zásady pěstování zeleniny - zvládat jednoduché pracovní postupy - používat základní kuchyňský inventář - bezpečně obsluhovat spotřebiče	<u>Práce montážní a demontážní</u> Sestavování modelů podle návodu Demontáž a ukládání do krabic Práce s návodem, předlohou <u>Pěstitelské práce</u> Ošetřování pokojových květin Příprava záhonu na setí Pletí záhonů Úprava zahrady (práce s kolečkem, lopatou, hrabání listí,...) Využití květin v interiéru a exteriéru, aranžování a vazba květin <u>Práce v domácnosti</u> Stolování, prostírání, uklízení nádobí Mytí a utírání nádobí Úklidové práce /prach, vyluxovat, setřít, zamést) Praní, ždímání, sušení prádla (kapesníků, utěrek) Základy vaření – vajíčka, polévky ze sáček, pudink Základy šití – přišít knoflík Ošetřování rány – odřeniny, popáleniny, řezné rány	

8. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- orientovat se v jednoduchých pracovních postupech - získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech - rozlišovat různé druhy materiálů - zvolit vhodný pracovní postup podle materiálu - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce	<u>Práce s technickými materiály</u> Kombinované práce s užitím různých materiálů Obkreslování šablony, její vystřihování Vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (dečky, záložky) Rozlišování různých tvarů a druhů materiálů Lepení – mozaika Balení předmětů (balíčků) Modelování složitějších tvarů (využívání dřevek, špachtlí,...) <u>Práce montážní a demontážní</u> Sestavování modelů podle plánu, návodu Demontáž a uklizení do krabic Konstrukční stavebnice <u>Pěstitelské práce</u> Ošetřování pokojových květin Příprava záhonu na setí Pletí záhonů Úprava zahrady (práce s kolečkem, lopatou, hrabání listí,...) Využití květin v interiéru a exteriéru, aranžování a vazba květin Pěstování květin a zeleniny	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Přírodověda, Čtení <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí Ekosystémy PRO/Den Země Multikulturní výchova Kulturní rozdíly
volit vhodné pracovní postupy pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a exteriéru znát běžné druhy ovoce a zeleniny znát hlavní zásady pěstování zeleniny		

- zvládat jednoduché pracovní postupy - používat základní kuchyňský inventář - bezpečně obsluhovat spotřebiče - připravit pokrmy podle daných postupů - dodržovat principy skladování a zdravého stravování	<u>Práce v domácnosti</u> Stolování, prostírání, uklízení nádobí Mytí a utírání nádobí Úklidové práce /prach, vyluxovat, setřít, zamést) Praní, ždímání, sušení prádla (kapesníků, utěrek) Základy vaření – vajíčka, polévky ze sáček, pudink Základy šití – přišít knoflík Ošetřování rány – odřeniny, popáleniny, řezné rány Bezpečnost při styku s čistícími prostředky Konzervace a skladování potravin Základní postupy při přípravě pokrmů – podle návodu Prostírání při slavnostních příležitostech	
---	---	--

9. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
	<u>Práce s technickými materiály</u>	
- rozlišovat různé druhy materiálů, jejich vlastnosti a možnosti opracování	Sestavování modelů konstrukčních stavebnic	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Přírodověda, Čtení
- zvolit vhodný pracovní postup - pracovat podle návodu (plánku) - vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci	Propichování přírodnin a jiných předmětů a navlékání na nit vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (dečky,...) Slepování různých materiálů Povrchová úprava materiálů barvami, laky	

- sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model - zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicí - dodržovat bezpečnost a hygienu při práci - pěstovat, ošetřovat květiny, využívat je k výzdobě - znát hlavní zásady pěstování zeleniny - používat vhodné pracovní pomůcky - znát běžné druhy ovoce - seznámit se s léčivými rostlinami, - znát nebezpečí jedovatých rostlin - znát běžné ovoce - vědět o chovu domácích zvířat a o zásadách bezpečného kontaktu se zvířaty - používat vhodné prostředky při práci v domácnosti - používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče - připravit jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy	<u>Práce montážní a demontážní</u> Sestavování modelů Práce s návodem, předlohou montáž, demontáž <u>Pěstitelské práce</u> Příprava půdy k setí a sázení, rytí, kopání, kypření, příprava sadby Pěstování zeleniny, ovoce, květin Sklizeň, uskladnění úrody Sběr, třídění a využití ovoce, zeleniny Choroby a škůdci, ochrana proti nim Údržba zahradního nářadí Ošetřování pokojových květin; léčivé a jedovaté rostliny Domácí zvířata, užitek Zásady bezpečného kontaktu se zvířaty <u>Práce v domácnosti</u> Upevňování hygienických návyků Péče o čistotu těla a oděvu Praní ruční i v pračce, věšení prádla, žehlení Přišívání knoflíků Sešívání látek, vyšívání Úklid v domácnosti – zametání, stírání, luxování, utírání prachu apod. Nákupy a uchovávání potravin Stolování, mytí nádobí Příprava jednoduchých jídel Zásady zdravé výživy	<u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí Ekosystémy PRO/ Den Země <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly <u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální vztahy Řešení problému a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika
---	---	--

- dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými chemickými prostředky		PRO/Pomáháme mladším
--	--	----------------------

10. ročník

Školní výstupy	Učivo	Přesahy a vazby (mezipředmětové vztahy, průřezová témata)
Žák by měl:		
- rozlišovat různé druhy materiálů, jejich vlastnosti a možnosti opracování - zvolit vhodný pracovní postup pracovat podle návodu (plánku) - vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci - sestavit podle návodu, plánku jednoduchý model - zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicí - provádět jednoduchou údržbu předmětů - dodržovat bezpečnost a hygienu při práci	<u>Práce s technickými materiály</u> Kombinované práce s užitím různých materiálů Vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (dečky,...) Sbírání a slepování různých materiálů Povrchová úprava materiálů barvami, laky Práce se šroubovákem Měření Zacházení s elektrickými spotřebiči Výměna baterií v přijímačích <u>Práce montážní a demontážní</u> Rozebírání a složení jednoduchých mechanických strojů (mlýnek na maso) Sestavování modelů Práce s návodem, předlohou Montáž, demontáž	Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Přírodověda, Čtení <u>Environmentální výchova</u> Vztah člověka k prostředí Ekosystémy PRO/ Den Země <u>Multikulturní výchova</u> Kulturní rozdíly

- pěstovat, ošetřovat květiny, využívat je k výzdobě - znát hlavní zásady pěstování zeleniny - používat vhodné pracovní pomůcky - znát běžné druhy ovoce, zeleniny - seznámit se s léčivými rostlinami - znát nebezpečí jedovatých rostlin - znát běžné ovoce - vědět o chovu domácích zvířat a o zásadách bezpečného kontaktu se zvířaty - dodržovat hygienu a bezpečnosti při práci - používat vhodné prostředky při práci v domácnosti - používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče - připravit jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy - dodržovat základní hygienické a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používáním chemickými prostředky	<u>Pěstitelské práce</u> Příprava půdy k setí a sázení, rytí, kopání, kypření, urovnávání, příprava sadby Pěstování zeleniny, ovoce a květin Sklizeň, třídění a skladování úrody Sběr spadaného ovoce Konzervování a skladování úrody Údržba zahradního nářadí Zakládání kompostu Ošetřování pokojových květin Léčivé a jedovaté rostliny Domácí zvířata, užitek Zásady bezpečného kontaktu se zvířaty <u>Práce v domácnosti</u> Upevňování hygienických návyků Péče o čistotu těla a oděvů Praní ruční i v pračce, věšení prádla, žehlení Přišívání knoflíků Sešívání látek, vyšívání Úklid v domácnosti – zametání, stírání, luxování, utírání prachu apod. Nákupy a uchovávání potravin Stolování, mytí nádobí Příprava jednoduchých jídel Zásady zdravé výživy	<u>Osobnostní a sociální výchova</u> Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální vztahy Řešení problému a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika PRO/Pomáháme mladším
---	---	---

4.5 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou vykonává učitel ve škole průběžně ve výuce po celý školní rok. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím níž získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Hodnocení má především i funkci motivační a diagnostickou.

Prospěch žáka se v jednotlivých předmětech hodnotí formou **formalizovaného slovního hodnocení** (viz Tabulka stupňů hodnocení) a má vyjádřit míru zvládnutí očekávaných výstupů a získání klíčových kompetencí.

Žáka hodnotíme podle těchto kritérií:

- zvládnutí školních výstupů jednotlivých předmětů
- snaha a zájem o předmět
- samostatnost
- vytrvalost
- spolupráce s vyučujícím
- spolupráce se spolužáky

Předměty Speciálně pedagogické péče a chování žáka se nehodnotí.

Na našem typu školy vychází hodnocení žáka z ověřování jeho vědomostí a dovedností prostřednictvím těchto nástrojů:

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- komunikaci se žákem
- posouzení řešení modelových a problémových úloh
- analýzu různých činností, dovedností a návyků žáka (praktické, pohybové, ústní, písemné a grafické)
- samostatné aktivity žáka
- portfolio žáka

Portfolio žáka označuje shromažďování materiálů různého druhu tak, aby dokumentovaly stav vědomostí a dovedností žáka.

Vedle písemných dokumentů může obsahovat např. výrobky žáka, videozáznamy žakových projektů. Učitel může do portfolio žáků zařazovat i vlastní popis žákova výkonu nebo situace, která nějakým způsobem dokumentuje pokroky žáka. Žáci si po dohodě s vyučujícím mohou do svého portfolio zařazovat i osobní záznamy, fotografie, záznamy o úspěších v mimoškolní činnosti. Neshromažďují se tedy všechny práce, ale jen ty, ze kterých je zřejmé částečné či úplné zvládnutí dané problematiky.

Výhoda portfolio spočívá v tom, že do něj nejsou zařazovány žakovy nezdary. Dokumentování žákova pokroku přispívá k udržení jeho vnitřní motivace k učení.

4.5.1 Tabulka stupňů hodnocení

Stupeň Předmět	1.	2.	3.	4.	5.
Čtení, Psaní, Informatika, Matematika, Prvouka, Člověk a společnost, Přírodověda, Péče o zdraví	učivo zvládá	učivo zvládá s občasnou pomocí	učivo zvládá s pomocí	učivo zvládá pouze s pomocí	učivo dosud nezvládá
Hudební výchova	zpívá rád/a a je aktivní	rád/a poslouchá hudbu, snaží se o hudební projev	poslouchá hudbu	o hudbu dosud nejeví zájem	má negativní vztah k hudbě
Tělesná výchova	cvičí rád/a, je samostatný/á	cvičí rád/a, občas potřebuje pomoc	cvičí pod vedením učitele	je pohodlný/á, cvičí jen pod trvalým vedením	odmítá cvičit, na pokyny nereaguje
Výtvarná výchova, Pracovní výchova	je samostatný a zručný	pracuje s malou pomocí	při práci vyžaduje pomoc a vedení	při práci vyžaduje trvalou pomoc a vedení	o práci dosud nejeví zájem

5 Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a žáků se souběžným postižením více vadami

5.1 Charakteristika vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program je určen žákům s těžkým mentálním postižením a žákům se souběžným postižením více vadami. Žáci jsou vzděláváni v samostatných třídách nebo jsou individuálně integrováni do tříd základní školy speciální. Přístup k žákům je individuální, důraz je kladen na maximální rozvoj komunikace a samostatnosti žáka a jeho následnou integraci do společnosti.

5.2 Klíčové kompetence a strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie
○ rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat	➤ <i>vytváříme klidné prostředí, podporujeme pozitivní emoce, povzbuzujeme žáky při řešení nových úkolů a při překonávání neúspěchů</i> ➤ <i>vizualizujeme jednoduché činnosti</i> ➤ <i>podporujeme alternativní komunikaci, hledáme nové způsoby komunikace</i> ➤ <i>postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu</i> ➤ <i>pomocí hry nebo modelových situací opakujeme a upevňujeme nacvičované dovednosti</i> ➤ <i>stálým opakováním a procvičováním vytváříme funkční stereotypy</i> ➤ <i>demonstrujeme používání pomůcek</i>
○ pozná a rozlišuje základní piktogramy, dokáže je užívat v komunikaci s okolím	
○ přiřadí stejné tvary, třídí a přiřazuje tiskací písmena	
○ napodobuje jednoduché pohyby a činnosti	
○ je schopen napodobit manipulaci s učební pomůckou	

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie
○ dokáže upozornit na své základní potřeby (posuňkem, piktogramem, verbálně) ○ chápe a snaží se co nejlépe splnit jednoduché pokyny ○ přiměřeně vyjadřuje nepochopení zadaného úkolu	➤ <i>vedeme žáky k maximální možné samostatnosti</i> ➤ <i>vhodně s žáky komunikujeme</i> ➤ <i>používáme zažité stereotypy</i> ➤ <i>důsledně dodržujeme denní a pracovní režim a dbáme na plnění pokynů</i> ➤ <i>vytváříme klidné a nestresující prostředí</i> ➤ <i>demonstrujeme, nacvičujeme a opakujeme vhodné formy chování, jednání a činnosti</i> ➤ <i>vhodně žáky motivujeme a odměňujeme</i>
○ chápe pojem zákazu a respektuje jej ○ snaží se o dokončení úkolu	
○ orientuje se v nejbližším okolí ○ identifikuje blízké osoby	
○ dokáže odlišit pracovní část dne od doby na jídlo, odpočinek, odchod domů apod.	
○ při pocitu nebezpečí, nepohodlí apod. vyhledá blízkou osobu	

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie
○ poznává známé osoby a reaguje na ně odlišně, než na osoby neznámé ○ používá jednoduchou formu verbální nebo alternativní komunikace	➤ <i>úzce spolupracujeme s rodinou</i> ➤ <i>vizualizujeme a demonstrujeme vztahy v rodině a ve škole</i> ➤ <i>správné reakce podporujeme a odměňujeme</i> ➤ <i>nacvičené jednání opakováním</i>
○ reaguje na své jméno, na pozdrav, oslovení...	

○ chápe základní pokyny ○ vhodnou formou vyjádří souhlas či nesouhlas	<i>modelových situací upevňujeme</i> ➤ <i>žáka vhodně motivujeme a maximálně podporujeme</i>
○ verbálně nebo alternativním způsobem dokáže vyjádřit potřeby, pocity a nálady ○ samostatně používá přiměřené	
○ dokáže pozdravit a reaguje na pozdrav vhodným způsobem	

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie
○ dokáže udržet tělesnou čistotu ○ umí vyjádřit potřebu použití WC ○ má zažitě základní hygienické návyky a na pokyn je praktikuje ○ je schopen částečné sebeobsluhy	➤ <i>úzce spolupracujeme s rodiči žáka a usilujeme o společné výchovné působení ve škole i doma</i> ➤ <i>důsledně vyžadujeme dodržování správných návyků, stereotypů a činností</i> ➤ <i>v modelových situacích demonstrujeme správné používání pomůcek a potřeb</i> ➤ <i>opakujeme a upevňujeme zvládnuté úkony</i> ➤ <i>chválíme a odměňujeme zvládnuté, ale i snahu o zvládnutí</i> ➤ <i>vedeme žáky k zapojení do společných činností ve skupinách</i>
○ pozná základní předměty denní potřeby, zná způsob jejich použití a na pokyn je sám či s pomocí dokáže použít	
○ třídí předměty podle barvy, tvaru a velikosti ○ uchopí správně základní pomůcky a snaží se o správnou manipulaci s nimi	
○ s pomocí zvládá jednoduché pracovní techniky	
○ dokáže vytrvat u jednoduché činnosti a na pokyn ji ukončit ○ respektuje pokyny pedagogického pracovníka	

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie
○ na pokyn ukáže části svého těla, obličeje	➤ <i>příkladem a demonstrací nacvičujeme modelové situace</i> ➤ <i>nacvičené poznatky stálým opakováním upevňujeme</i> ➤ <i>žáky individuálně motivujeme a odměňujeme</i> ➤ <i>usměrňujeme negativní chování</i>
○ pozná a pojmenuje (ukáže) členy své rodiny a nejbližší osoby	
○ dokáže určit, zda je osoba muž – žena, chlapec - dívka	
○ vhodným způsobem dokáže navázat kontakt a vyjádřit své potřeby, pocity apod.	
○ dokáže se přizpůsobit podmínkám a pracuje pod přímým vedením pedagogického pracovníka	
○ zvládne účast na vybraných skupinových akcích ○ na neznámé osoby nereaguje, sám je nekontaktuje	

5.3 Učební plán

Předměty	1. – 10. ročník										
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Rozumová výchova	2	2	2	2	2	4	4	4	4	4	30
Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Pohybová výchova	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	60
Pracovní výchova	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	20+10
Sppg péče	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+10
Celkový počet hodin	18+2	18+2	18+2	18+2	18+2	20+2	20+2	20+2	20+2	20+2	190+20

5.4 Učební osnovy

Při naplňování cílů ve výuce na speciálních školách, je nutno přihlížet k individuálním schopnostem žáka a učivo je nutné přizpůsobovat jeho konkrétním možnostem.

Vzhledem k různému druhu a stupni postižení a časté kombinaci mentálního postižení s poruchami autistického spektra je třeba očekávat značně nerovnoměrné a těžko porovnatelné výsledky výuky, proto je nutné zavedení alternativních metod komunikace (piktogramy, znaky, komunikační knihy).

5.4.1 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ROZUMOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Rozumová výchova** je vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace a ze vzdělávacího oboru Rozumová výchova. Vzdělávací oblast Člověk a komunikace má klíčovou úlohu ve výchovně vzdělávacím procesu, neboť umožňuje žákům nalézat nejvhodnější formy komunikace s okolním světem. U těžce mentálně postižených žáků s výrazně narušenou verbální komunikací se často využívají alternativní a augmentativní formy komunikace.

Vzdělávací obsah oboru Rozumová výchova je rozdělen na tři tematické okruhy, které se ve výuce vzájemně prolínají.

1. Rozvíjení poznávacích schopností

2. Rozvíjení logického myšlení a paměti

3. Rozvíjení grafických schopností

V Rozumové výchově se snažíme dosáhnout optimální úrovně rozumových schopností konkrétního žáka. Cílem by mělo být dosažení optimální možné úrovně ve výše uvedených součástech rozumové výchovy, které by žáci nemohli dosáhnout bez odborné, speciálně pedagogické péče ve škole.

Cílové zaměření předmětu:

- rozvoj rozumových schopností na optimální možnou úroveň
- uplatňování základní hygienické a sebeobslužné dovednosti a rozvíjení samostatnosti v každodenních činnostech
- rozvíjení řečové schopnosti resp. osvojování komunikační dovednosti s využitím alternativních metod komunikace (např. sociální čtení, nonverbální komunikace, piktogramy apod.)
- osvojování základů orientace
- rozvíjení poznávacích schopností
- osvojování základů hůlkového písma
-

Jednotlivé složky předmětu Rozumová výchova jsou vyučovány převážně přímou prací s žákem ve třídě nebo v jiných odpovídajících prostorách školy. Některé složky předmětu jsou osvojovány a upevňovány na akcích pořádaných školou (kulturní akce, ŠVP, apod.)

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence::

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům, symbolům či piktogramům a je schopen je užívat
- pozná tiskací písmena velké abecedy
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti (manipulaci s učební pomůckou apod.)
- používá učební pomůcky

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na své jméno
- reaguje na jednoduché pokyny, vyjadřuje souhlas či nesouhlas
- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky
- dokáže pozdravit a reagovat na pozdrav vhodným způsobem
- je schopen zpracovat jednoduché pokyny při práci
- je schopen pracovat s jednoduchými komunikačními prostředky (piktogramy...)

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- uvědomuje si svoji osobu prostřednictvím svého těla
- pozná a pojmenuje resp. ukáže členy své rodiny a nejbližší osoby
- rozlišuje osoby různého pohlaví a stáří (muž – žena, chlapec – dívka)
- zvládne účast na skupinových akcích s přiměřeným obsahem
- chová se zdrženlivě k neznámým osobám a nenavazuje s nimi kontakt

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- zvládá nejjednodušší úkony sebeobsluhy a základy osobní hygieny
- poznává a používá předměty denní potřeby
- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

Kompetence k řešení problémů:

Na konci základního vzdělávání žák v rámci svých možností:

- chápe a snaží se co nejlépe splnit jednoduché pokyny
- chápe a respektuje zákaz určité činnosti či jednání
- orientuje se ve třídě a v nejbližším okolí
- identifikuje blízké osoby, které mu mohou pomoci řešit problém
- orientuje se ve vizualizovaném časovém rozvrhu dne
- při pocitu nebezpečí, nepohodlí apod. vyhledá blízkou osobu

Výchovně vzdělávací strategie:

- *postupujeme od jednoduchého ke složitějšímu*
- *pomocí hry nebo modelových situací opakujeme a upevňujeme nacvičované dovednosti*
- *stálým opakováním a procvičováním vytváříme funkční stereotypy*
- *demonstrujeme používání pomůcek*
- *vizualizujeme a demonstrujeme vztahy v rodině a ve škole*
- *správné reakce podporujeme a odměňujeme*
- *žáka vhodně motivujeme a maximálně podporujeme*
- *nacvičené poznatky stálým opakováním upevňujeme*
- *usměrňujeme negativní chování*
- *úzce spolupracujeme s rodiči žáka a usilujeme o společné výchovné působení ve škole i doma*
- *důsledně vyžadujeme dodržování správných návyků, stereotypů a činností*
- *vedeme žáky k zapojení do společných činností ve skupinách*
- *vedeme žáky k maximální možné samostatnosti*
- *vhodně s žáky komunikujeme*
- *používáme zažité stereotypy*
- *důsledně dodržujeme denní a pracovní režim a dbáme na plnění pokynů*
- *vytváříme klidné a nestresující prostředí*
- *demonstrujeme, nacvičujeme a opakujeme vhodné formy chování, jednání a činností*
- *vhodně žáky motivujeme a odměňujeme*
- *podporujeme pozitivní emoce*
- *povzbuzujeme žáky při řešení nových úkolů a při překonávání neúspěchů*
- *vizualizujeme jednoduché činnosti*
- *podporujeme alternativní komunikaci*
- *hledáme nové způsoby komunikace*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	2	2	4	4	4	4	4

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Rozvíjení poznávacích schopností:

- pojmenovat části svého těla případně na ně ukázat
- reagovat na oslovení jménem, znát své jméno
- znát členy své rodiny
- poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem
- vnímat různé podněty a reagovat na ně
- orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor
- poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti
- vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže
- řadit obrázky podle zadaných kritérií

Rozvíjení logického myšlení a paměti:

- koncentrovat se na určitou činnost
- rozlišovat velikosti a tvary předmětů, dvojic obrázků
- zvládnout složení dějových obrázků
- orientovat se na stránce, na řádku
- číst vybraná písmena a krátká slova
- opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázku
- přiřazovat číslice počtu prvků

Rozvíjení grafických schopností:

- uchopit a podržet podaný předmět
- uchopit tužku, štětec nebo jiné psací náčiní
- nakreslit různé druhy čar
- poznat grafickou podobu písmen
- napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic
- poznat základní geometrické tvary

1. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- uvědomovat si vlastní osobu a reagovat na oslovení	Uvědomování si vlastní osoby Ukazování částí obličeje, těla, jejich pojmenování
- zvládat jednoduché prvky hrubé a jemné motoriky	Reakce na vlastní jméno, znalost jména

	Odpoutávání od stereotypních činností, ulpívavého myšlení Cvičení hrubé motoriky – nápodoba pohybových aktivit Cvičení jemné motoriky; cvičení paže, lokte, zápěstí Cvičení dlaní a prstů obou rukou, tvoření špetky Uchopení předmětů do celé ruky, do dlaně, do prstů
--	--

2. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- přiměřeně reagovat na oslovení a jednoduché pokyny - orientovat se ve třídě - snažit se o zdokonalení jemné i hrubé motoriky	Uvědomování si vlastní osoby Ukazování částí obličeje, těla, jejich pojmenování Znalost jména, reakce na vlastní jméno Odpoutávání od stereotypních činností, ulpívavého myšlení Snaha o koncentraci pozornosti Manipulační činnosti doprovázená pojmenováním Cvičení hrubé motoriky – nápodoba pohybových aktivit Cvičení jemné motoriky; cvičení paže, lokte, zápěstí
	Cvičení dlaní a prstů obou rukou, tvoření špetky Uchopení předmětů do celé ruky, do dlaně, do prstů

3. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- orientovat se v kolektivu třídy	Znalost jmen spolužáků a učitelů Poznávání předmětů denní potřeby

- zvládat základy časoprostorové orientace (vizualizace) - začít účelně používat psací a kreslicí potřeby - manipulovat a třídit předměty	Ukazování konkrétních předmětů na obrázcích Vyjadřování negace Orientace v čase a prostoru (vizuální opora) Čmárání na volné plochy (tabulky, velké archy, kartony apod.) Spontánní kresba voskovkami, fixy, tužkou - úchop!!! Manipulační činnosti a vztahy mezi předměty
---	--

4. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- orientovat se v rodinném prostředí - zvládat základní pojmy kvantifikace - rozlišovat předměty podle barvy, tvaru ... - zvládat jednoduché grafomotorické cvičení	Seznámení se se školními potřebami a pomůckami Členové rodiny (máma, táta, sourozenci) Osvojování si základních pojmů kvantifikace Konkretizace (ovoce = jablko, pomeranč, ...) Základy abstrakce – barva, počet, ... Svislé čáry shora dolů a zdola nahoru Kreslení spojnic mezi dvěma prvky (dopomoc)

5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zvládat alternativní formy komunikace	Osvojování si základních časových vztahů Členové širší rodiny Facilitovaná komunikace a práce s IT, PC apod. Poznávání předmětů na obrázcích, modelech, ... Poznávání zvířat a jejich mláďat

- dokázat rozlišovat předměty podle velikostí skládat dvojice stejných předmětů - samostatně zvládat triviální grafomotorická cvičení	Upevňování znalosti základních barev a tvarů Rozlišování velikostí, tvarů, dvojic obrázků Úchop psacího náčiní – tužka, štětec Horní a dolní oblouk oběma směry (s dopomocí)
--	--

6. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zvládat rozlišování osob podle pohlaví - zvládat základní orientaci na stránce - zvládat základní tvary písmen a číslic - dokázat používat prostředky alternativní komunikace	Rozlišování osob podle pohlaví Rozlišování osob a zvířat podle stáří Osvojování si pictogramů a jiných znázornění reálií Orientace na řádku, na stránce, na ploše Nácvik pohybu zleva doprava po řádce Rovnání prvků, písmen apod. do řádků Tvarové prvky písmen velké tiskací abecedy Uvědomělé používání prostředků komunikace Odstředivé a dostředivé čáry: sluníčko, ... Šikmé čáry shora dolů a zdola nahoru

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- dokázat samostatně používat pictogramy či jiné formy vyjádření reality	Poznávání a rozlišování pictogramů Poznávání snadných písmen velké tiskací abecedy Třídění a čtení samohlásek, souhlásek, slabik Cvičení pozornosti a sluchové vnímání okolí

- dokázat se soustředit na určitou činnost	Koncentrace pozornosti na určitou činnost (prodlužování doby soustředění se)
- zvládat složitější grafické prvky	Motivace k soustředěné skupinové činnosti Kreslení vlnovky, klubíčka a jiných snadných tvarů Kreslení smyčky nahoru a smyčky dolů

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- orientovat se v okolním prostředí s využitím znalosti piktogramů resp. sociálního čtení	Sociální čtení: poznávání zboží podle obalů
- zvládat samostatně sebeobslužné dovednosti	Poznávání běžně používaných symbolů WC, umývárna, veřejná doprava, apod. Rozvíjení paměti, zapamatování a opakování slov, říkanek (u žáků schopných verbálně komunikovat) Čtení tiskacích písmen (vlastní jméno žáka) Základy globálního čtení – třídění slabik a slov Pozorné sledování vyprávění, hudby, zpěvu ... Rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti
- osvojit si znalost písmen velké tiskací abecedy	Pojem písmeno – první hláska ve slově Nácvik psaní hůlkovým písmem (i na klávesnici PC)

9. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
	Vztahy mezi lidmi – kamarádství, přátelství Vztahy mezi členy domácnosti a ve škole

- dokázat si uvědomovat zdravotní a bezpečnostní rizika okolního prostředí - číst globální metodou - dokázat aktivně používat PC či jiný komunikační přístroj - mít základní početní představu o množství	Reprodukce krátkého textu, vyprávění podle otázek, obrázku apod. (alternativní vyjádření) Bezpečnost ve škole a ochrana zdraví Nácvik čtení globální metodou – jména, činností Pokus o psaní písmen tiskací abecedy a číslic Uvědomělá práce s komunikátorem, PC Základní číselná představa – pojem čísla a množství Vytváření představ o počtu – hmatem, zrakem, verbálně
--	---

10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- orientovat se ve vztazích mezi členy společnosti - mít základní povědomí o lidské sexualitě - zvládat číselnou řadu a jednoduché porovnávání - používat PC či jiný přístroj ke komunikaci s okolím	Interpersonální vztahy a vyjadřování pocitů, přání, ... Základní společenské normy chování Vztahy mezi spolužáky a základy sexuální výchovy Zapamatování si 2-3 slov, předmětů – hra na obchod Vytváření a pochopení kvantitativních vztahů Posloupnost čísel, jejich porovnávání, přiřazování číslice k množství Příčinné souvislosti: “Proč?” Poznávání různých lidských činností – videa, obrázky Uvědomělá práce s PC, komunikátorem, mobilem apod.

5.4.2 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Smyslová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vzdělávacího oboru Smyslová výchova. Je zaměřen na rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání, především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči. Smyslovou výchovou rozvíjíme jednotlivé smyslové analyzátoři a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání (analyticko- syntetické činnosti), koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Ve smyslové výchově by si žáci měli systematicky a opakovaně procvičovat zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání, hmat, vizuomotoriku a prostorovou orientaci, a to vždy na konkrétním názorném materiálu a v konkrétních situacích.

Smyslovou výchovou zdokonalujeme i úroveň motoriky, rozvíjíme schopnost komunikace a verbálního vyjadřování. Smyslová výchova prolíná všemi předměty, pro jejichž úspěšné zvládnutí zároveň vytváří předpoklady.

Vzdělávací obsah předmětu je rozdělen na pět tematických okruhů:

- 1. Rozvíjení zrakového vnímání**
- 2. Rozvíjení sluchového vnímání**
- 3. Rozvíjení hmatového vnímání**
- 4. Prostorová a směrová orientace**
- 5. Rozvíjení čichového a chuťového vnímání**

Cílové zaměření předmětu

- rozvoj jednotlivých smyslových analyzátorů a jejich funkce
- rozvíjení paměti a logického myšlení
- zdokonalování motoriky, komunikace a verbálního vyjadřování
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- vytváření prostorové představivosti

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům
- napodobuje jednoduché pohyby a činnosti
- je schopen nebo umí napodobit manipulaci s učební pomůckou

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- používá jednoduchou formu verbální nebo alternativní komunikace
- reaguje na své jméno, na pozdrav, oslovení....
- vhodnou formou vyjádří souhlas či nesouhlas

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- pozná a pojmenuje (ukáže) členy své rodiny a nejbližší osoby

- vhodným způsobem dokáže navázat kontakt a vyjádřit své potřeby, pocity apod.

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- má zažité základní hygienické návyky a na pokyn je praktikuje
- je schopen částečné sebeobsluhy
- s pomocí zvládá jednoduché pracovní úkony

Kompetence k řešení problémů:

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- dokáže upozornit na své základní potřeby (posuňkem, piktogramem, verbálně)
- chápe pojem zákazu a respektuje jej
- orientuje se v nejbližším okolí

Výchovně vzdělávací strategie:

- *vedeme žáky k maximální možné samostatnosti*
- *používáme zažité stereotypy*
- *vizualizujeme jednoduché činnosti*
- *nacvičené jednání opakováním modelových situací upevňujeme*
- *příkladem a demonstrací nacvičujeme modelové situace*
- *usměrňujeme negativní chování*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Rozvíjení zrakového vnímání:

- uchopovat předměty a manipulovat s nimi
- rozlišovat tvary a barvy předmětů
- poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti
- třídit obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty
- poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky
- rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu
- napodobit předvedené pohyby

Rozvíjení sluchového vnímání:

- reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání
- poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky
- poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí
- poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky
- rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků

2. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- umět reagovat na své jméno, zavolání - umět uchopit s pomocí předměty různé velikosti - dokázat se soustředit na výrazný vizuální předmět - dokázat se soustředit na výrazný zvukový podnět	Sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí Fixace zraku na určitý podnět Manipulace s předměty Nácvik sluchového soustředění na zvuky – ozvučená hračka, chrastítka, bubínky atd. Poslech jednoduché hudby, dětských říkadel apod. Hry s vodou – nabírání, přelévání, cákání Orientace ve třídě – najít své místo, orientace v blízkém okolí třídy Orientace v blízkém okolí školy, vycházky

3. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- reagovat na svou osobu v zrcadle a na fotografii - reagovat na spolužáky a učitele ve třídě - umět sám nebo s pomocí rozlišit teplé – studené, mokré - suché	Pozorování vlastní osoby v zrcadle Identifikace své osoby na fotografii Poznávání ostatních dětí ve třídě a učitelů, kteří ve třídě pracují Spojení zrakového a sluchového podnětu (obrázek a zvuk např. obrázek krávy a vydaný zvuk) Rozvoj hmatového vnímání: teplé – studené, mokré - suché Základní orientace v dalších prostorech školy (jídlna, tělocvična, jiné třídy, kuchyňka)

	Vycházky do okolí školy, pobyt na školní zahradě Nácvik foukání (do papíru, bublin)
--	---

4. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- dokázat spojit několik zrakových a sluchových podnětů (obrázek a zvuk) - poznat sám sebe na fotografii i některé rodinné příslušníky - reagovat přiměřeně na některé zvuky z běžného života	Spojení zrakového a sluchového podnětu (obrázek a zvuk) Identifikace z fotografie - své osoby a blízké rodiny Poznávání spolužáků a učitelů podle jmen Rozlišování pojmů stojí, sedí, leží Reagování na zvuky z běžného života (zvonek, telefon, klepání na dveře...) Třídění dvou předmětů podle tvaru (kostka, koule) Orientace v prostoru – nahoře a dole Vycházky (pozorování změn počasí: slunce, vítr, déšť, horko, zima)

5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- poznávat všechny, nebo některé spolužáky a učitele ze své třídy - reagovat přiměřeně na některé zvuky z běžného života a znát jejich zdroj - dát najevo, co mu chutná a co nechce	Identifikace z fotografie Poznávání spolužáků a učitelů podle jmen Reagování na zvuky z běžného života Napodobování různých zvuků Třídění dvou výrazně odlišných předmětů Poslouchání hudby, experimentování s jednoduchými hudebními nástroji Hlazení jemných materiálů, navozování příjemných pocitů Orientace v prostoru: vpředu - vzadu Rozlišování a určování chuťových vlastností

6. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- sám nebo s pomocí skládat předměty vedle sebe do řady - sám nebo s pomocí třídit dva předměty buď podle tvaru, nebo podle barvy - snažit se napodobovat jednoduché pohyby předváděné učitelem - snažit se vyjádřit své pocity (chci – nechci) - chápat smysl pokynu ano - ne	Skládání předmětů vedle sebe do řady Skládání kostek na sebe Třídění dvou předmětů podle barvy Napodobování jednoduchých pohybů předváděných učitelem Napodobování různých zvuků podle učitele Poslech hudby s použitím jednoduchých nástrojů Hry s bublinami, chytání bublin Prostorová orientace s názorem, pojmy na, ve, do Vycházky (počasí, změny v přírodě) Lízání lízátko, zmrzlina Vyjádření pocitů chci - nechci Reagování na pokyn ano – ne

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- rozlišovat pojem malý - velký dokázat reagovat na některé pokyny: stůj, pojd', sedni si apod. - třídit sám nebo s pomocí dva až tři předměty podle barvy nebo tvaru	Rozlišování pojmů malý - velký Plnění pokynů: sedni si, lehni si, pojd', stůj Třídění tří předmětů podle barvy Procvičování směrové orientace: nahoru – dolů Seznamování se základními potravinami a věcmi denní potřeby – ve skutečnosti a na obrázku Rozvíjení smyslu pro rytmus, rytmická cvičení (tleskání, dupání)

	Prostorová orientace - pojmy na, ve, do bez názoru Cvičení sání brčkem
--	--

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- umět složit obrázek minimálně ze dvou částí - rozeznat některé potraviny a předměty denní potřeby v reálu i na obrázku - dokázat splnit některé pokyny s použitím výrazů: nahoru, dolů, na, ve, do	Třídění tří předmětů podle barvy nebo tvaru Skládání obrázku ze dvou a více částí v celek Navlékání velkých korálků na tyčku, případně silnou šňůrku Poznávání některých potravin a předmětů denní potřeby ve skutečnosti a na obrázku Seznamování se se zvuky přírody (ptačí zpěv, tekoucí voda, déšť, šumění větru, bouřka) Třídění dvou předmětů na malé a velké Plnění jednoduchých příkazů s použitím výrazů na, ve, do (dej míč na stůl, dej tričko do skříně...) Rozlišování vůně a zápachu

9. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- samostatně nebo s pomocí vyhledat předmět požadované barvy	Vyhledávání předmětů požadované barvy, dle možností pojmenování základních barev Rozdělení dne na jeho části (noc- den, práce - odpočinek) Změny počasí a přírody v jednotlivých ročních obdobích (tématické vycházky, názorné obrázky) Oblékání podle ročních období Snaha o koncentraci pozornosti při poslechu hudby, pohádek apod.

- orientovat se sám nebo s pomocí v prostoru, reagovat na pojmy nahoře - dole, vpředu – vzadu, vedle, vpravo - vlevo	Směrová orientace s použitím výrazů nahoře – dole, vpředu – vzadu, vedle, vpravo - vlevo
- dle svých možností reagovat na základní chutě potravin	Rozlišování chutí potravin, ovoce, zeleniny Rozlišování základních chutí – sladký, kyselý, hořký, slaný
- navlékat sám korálky na tyčku nebo šňůru	Vyhledávání předmětů požadované barvy, dle možností pojmenování základních barev

10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- chápat dle svých možností posloupnost nejzákladnějších jevů (denní režim, roční období) - dle svých možností se orientovat s určitou mírou samostatnosti ve svém blízkém okolí - dokázat přiměřeně reagovat na určité životní situace- zvládat prvky sebekontroly - reagovat vstřícně na své rodinné příslušníky a blízké osoby - vyjadřovat pocity libosti a nelibosti	Skládání kostek vedle sebe se střídáním několika barev podle vzoru Cvičení směrové orientace - drobné úkoly: dej na, vezmi ze, podívej se nahoru, dolů, vlevo, vpravo Skládání obrázku z několika částí Rytmická cvičení při hudbě Procvičování časových posloupností, denní režim Rozlišování ročních období podle situačních obrázků Přiměřené reagování v určitých situacích, sebekontrola Rozlišování pojmů tiše - hlasitě Poznávání zkažených potravin – podle zápachu, vzhledu

5.4.3 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ŘEČOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Řečová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace a vzdělávacího oboru Řečová výchova. Je zaměřen na rozvoj komunikačních dovedností, podporuje tvorbu a rozvoj slovní zásoby pomocí předmětů, znaků, fotografií a obrázků, zaměřuje se na napodobování a procvičování správné výslovnosti jednotlivých hlásek, dechová a fonační cvičení, ortomotoriku, cviky rtů a jazyka; pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná, zpřístupňuje systémy augmentativní a alternativní komunikace, dále rozvíjí komunikaci s využitím moderních technologií (počítačových programů, mobilních telefonů) nebo krátkých dramatizací běžných životních situací.

Využití netradičních speciálních metod a technik umožňuje žákům přístup ke vzdělání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Výuka probíhá ve třídách převážně individuálně nebo ve skupinách a při různých mimoškolních a kulturních akcích.

Cílové zaměření předmětu:

- rozvíjení komunikačních dovedností
- vybudování správných dýchacích návyků a základů hlasové hygieny
- rozvíjení slovní zásoby a vytvoření individuálního komunikačního systému
- seznámení se základy společenských pravidel a jejich uplatňování v praxi
- rozvíjení samostatnosti, vytrvalosti a koncentrace pozornosti
- rozvíjení spolupráce a společenských styků
- podpora sebevyjádření

Žák by měl umět reagovat na hlas a intonaci hlasu dospělé osoby a na své jméno, snažit se o správné dýchání; verbálně či nonverbálně vyjádřit (ne)souhlas, pozdravit, poděkovat, sdělit svá přání a potřeby, znát jména nejbližších osob a spolužáků, využívat moderní technologie s ohledem na své schopnosti a možnosti.

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- pozná a rozlišuje základní piktogramy nebo gesta

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- používá jednoduchou formu verbální nebo alternativní komunikace
- reaguje na své jméno, na pozdrav, oslovení, dokáže pozdravit a reaguje na pozdrav vhodným způsobem
- poznává známé osoby a reaguje na ně odlišně od osob neznámých
- rozumí jednoduchým pokynům (otázkám)

- vhodnou formou vyjádří souhlas či nesouhlas, své potřeby, pocity a nálady
- dokáže upozornit na své základní potřeby (posuňkem, piktogramem, verbálně)

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- na pokyn ukáže části svého těla, obličej
- pozná a pojmenuje (ukáže) členy své rodiny a nejbližší osoby
- ví, u koho hledat pomoc a jak o ni požádat
- chápe pojem zákazu a respektuje jej

Výchovně vzdělávací strategie:

- *používáme jednoduchou formulaci pokynů pro začátek i konec činnosti*
- *stručně komentujeme činnosti a jejich jednotlivé kroky strukturalizovat*
- *individualizujeme edukační činnost a komunikační systém*
- *pomocí hry nebo modelových situací opakujeme a upevňujeme nacvičované komunikační dovednosti*
- *slovní zásobu postupně aplikujeme v modelových situacích a v reálném životě*
- *podporujeme verbální komunikaci, případně hledáme alternativní způsoby komunikace*
- *všechny komunikační pokusy podporujeme a odměňujeme*
- *používáme jednoduchá sdělení a stejné formulace*
- *spolupracujeme s rodinou (při používání jednotného komunikačního systému)*
- *využíváme dostupné učební materiály a pomůcky*
- *seznamujeme s informační technikou a nacvičujeme její používání*
- *vedeme žáky k práci ve skupinách*
- *usměrňujeme negativní chování a podporujeme pozitivní*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- reagovat na hlas a intonaci hlasu dospělé osoby
- snažit se o správné dýchání
- vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- znát své jméno a reagovat na oslovení jménem
- znát jména nejbližších osob a spolužáků
- umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty
- sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo neverbálním způsobem
- využívat komunikační počítačové hry

1. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- naznačovat foukání	Cvičení mluvidel – uvolňování mimických svalů, rtů
- otočit se za zdrojem zvuku	Nácvik sluchové diferenciacce – určení směru
- reagovat na své jméno	

2. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- napodobovat grimasy podle učitele	Gymnastika mluvidel a jazyka
- vnímat výrazně rytmickou hudbu a snažit se podle ní pohybovat	Hudební, pohybová a rytmická příprava
- vybrat ze dvou předmětů dle pokynů a podat	Tvorba slovní zásoby pomocí reálných předmětů
- soustředit se na výrazný zvukový podnět	Poslech
- krátce se soustředit na měnící se fotografie nebo obrázky na monitoru počítače	Pasivní sledování monitoru počítače

3. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- pozdravit při příchodu a odchodu, používat prosbu	Rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích
- pojmenovávat co je na fotografii (konkrétní předměty nebo osoby)	Rozvoj slovní zásoby pomocí fotografií

- být schopen se krátce koncentrovat na čtený text	Poslech předčítaného textu nebo jeho záznamu z magnetofonu nebo počítače
- spojit zrakový a sluchový podnět	Napodobování zvuků (domácí zvířata)

4. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- opakovat po učiteli krátké rytmy na tělo	Rytmy na tělo
- cíleně foukat ústy	Dechová cvičení a hry
- poznat a pojmenovat nejbližší osoby na fotografiích	Rozvoj slovní zásoby
- přiměřeně reagovat na zvuky běžného života	Reakce na zvuky běžného života
	Výukové programy - říkadla

5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- chápat co je otázka a jak na ni reagovat, vybrat ze dvou nabídek	Otázky a odpovědi
- zvládnout nádech a výdech podle pokynů	Dechová cvičení
- napodobovat slyšené zvuky	Napodobování zvuků
- opakovat slyšené a snažit se o správnou nápodobu	Artikulační cvičení
- krátce poslouchat hudbu a jednoduše ji rytmicky doprovodit (Orffův instrumentál, hra na tělo)	Poslech (výukové programy – lidové písně)

6. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- dokázat jednoduše popsat osobu nebo předmět	Popis předmětů, osob podle reálu nebo vyobrazení
- hrát si na jako (nakupujeme jako v obchodě)	Dramatizace běžných situací
- chápat, že komunikace má pravidla	Konverzační cvičení

- chápat smysl pokynu ano - ne	Ortomotorika- nácvik lízání (zmrzlina, lízátko)
- vyjádřit své pocity (chci – nechci)	Pojmy ano - ne Sebevyjádření

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- učit se vhodně komunikovat v běžných situacích	Dramatizace běžných situací, krátkých příběhů
- adekvátně odpovídat na jasné a stručné otázky	Formulace odpovědi
- reagovat na jednoduché slovní pokyny (stůj, pojd', sedni si, ...)	Plnění slovních pokynů
- chápat, že stisknutí myši vyvolá zvuk a je možno jeho délku stiskem ovlivnit	Cvičení sání brčkem Ovládání počítače pomocí myši nebo alternativních ovladačů

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- snažit se o srozumitelný projev a zřetelnou výslovnost	Správná výslovnost
- poznat některé zvuky přírody (ptačí zpěv, tekoucí voda, bouřka, ...)	Sluchová diferenciacie - zvuky přírody
- seznámit se s pojmy: na, ve, do, nahoru, dolů a účelně je používat	Rozvoj slovní zásoby – pokyny na, ve, do, nahoru, dolů

9. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- dokázat přiměřeně reagovat na určité životní situace- zvládat prvky sebekontroly	Sebekontrola
- reagovat na pokyny spojené s pojmy nahore - dole, vepředu – vzadu, vedle, vpravo - vlevo	Rozvoj slovní zásoby: pojmy nahore - dole, vepředu – vzadu, vedle, vpravo - vlevo

10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- podle návodných otázek popisovat obrázky	Popis dějů, jevů a osob na obrázcích
- vést jednoduchý spontánní rozhovor	Konverzační cvičení

5.4.4 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Hudební výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Podílí se na vytváření kladného vztahu žáků k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností dochází k rozvíjení sluchu a motoriky žáků, zároveň je podporován i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti pomáhají žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy, zlepšování nálady a podílejí se na koncentraci pozornosti. Vzdělávací předmět Hudební výchova rozvíjí estetické cítění žáků a místy se prolíná s Výtvarnou a Pohybovou výchovou.

Cílové zaměření předmětu

- napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků
- rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku
- soustředění na poslech krátkých skladeb

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti

Kompetence personální a sociální

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady různým způsobem verbálními i neverbálními prostředky

Výchovně vzdělávací strategie:

- využíváme relaxačních účinků hudby k uvolnění emocionálního napětí žáků
- podporujeme pozitivní emoce
- vytváříme u žáků kladný vztah k hudbě a k jejím relaxačním účinkům
- propojujeme hudbu s pohybem

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii
- rozlišovat zvuky hudebních nástrojů
- zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje
- doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje
- zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu
- soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby

1. – 5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- vědět, jak použít některý z jednoduchých doprovodných nástrojů (bubínek, ozvučná dřívka, tamburína...)	Seznamování žáků s jednoduchými doprovodnými nástroji
- zvládnout poslech kratší hudební skladby, písně	Poslech reprodukované hudby
- dle svých možností aktivně se přidat ke zpěvu i doprovodu jednoduché dětské písně	Zpívání s doprovodem hudebního nástroje, nácvik správného dýchání
- vhodně reagovat na reprodukovanou hudbu (relaxace, tanec, pohybová cvičení, zpěv...)	Používání jednoduchých a alternativních hudebních nástrojů a hry na tělo k rytmizaci říkadel a doprovodu písniček
	Využívání poslechu relaxační hudby při odpočinkových aktivitách
	Propojování poslechu hudby s pohybem (pochod, dětské tanečky a pod.)

6. – 10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zvládnout soustředit se na poslech jednoduché skladby či relaxační hudby	Poslech říkadel, lidových písní, jednoduchých krátkých skladeb určených dětem Poslech relaxační hudby Výtvarná činnost za poslechu hudby (zapouštění barevných skvrn a pod.)
- zvládnout jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu	Hudebně pohybová činnost: pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky; pohyb podle rytmického doprovodu; jednoduché tanečky a rytmická cvičení
- napodobit intonaci jednoduché dětské písně a pokusit se o její doprovod	Zpěv jednoduché písně s hudebním doprovodem Posilování rytmu, samostatná rytmizace
- zvládat správné dýchání, pokoušet se o správnou intonaci a melodii	Fonační, intonační a melodická cvičení; výslovnost

5.4.5 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Výtvarná výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Výtvarná výchova přispívá ke kultivaci osobnosti žáků, působí na jejich chování, rozvíjí jemnou motoriku, zvyšuje jejich samostatnost, soběstačnost a nezávislost. Ve výtvarné výchově se rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti žáků při využívání různých technik výtvarných činností při práci s různými materiály. Rozvíjí estetické citění tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepcce. Má značný rehabilitační a relaxační význam, naplňuje přirozenou potřebu projevit se.

V předmětu Výtvarná výchova se rozvíjejí tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování sensibility žáka. Pomáhá vyjadřovat emoce a dává průchod přirozené aktivitě a fantazii. Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém způsobu vidění světa. Je třeba navozovat takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní.

Cílové zaměření předmětu

- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci
- rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření
- vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- je schopen manipulovat s pomůckami na výtvarnou výchovu

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- rozlišuje předměty různé velikosti a tvarů, uchopuje je a účelně s nimi manipuluje
- využívá jednoduché pracovní techniky při práci s různými materiály
- podílí se na jednoduchých praktických činnostech

Výchovně vzdělávací strategie

- *v modelových situacích demonstrujeme správné používání pomůcek a potřeb*
- *opakujeme a upevňujeme zvládnuté úkony*
- *chválíme a odměňujeme zvládnuté, ale i snahu o zvládnutí*
- *vytváříme u žáků kladný vztah k výtvarné výchově*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy
- vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary
- vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity
- uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech

1. – 5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- uplatňovat při tvorbě vlastní tělo při práci s barvou a s modelovací hmotou - používat ruce jako hlavní pracovní nástroj - zpracovávat modelovací hmotu jednou i oběma rukama, trhat ji na kousky - získávat základní dovednosti pro práci na ploše a v prostoru - pracovat s modelovací hmotou na připraveném místě - válet modelovací hmotu do hada - zvládat zpracování a tvarování hmoty do kuličky - mačkat a trhat papír (větší i menší kousky) - skládat papír, či kousky modelovací hmoty do řady - zvládat malovat na předložený papír - vnímat základní barvy - adekvátně uchopovat pomůcky - zvládnout techniku pomocí válečků	<u>Modelování</u> Zpracovávání modelovací hmoty oběma rukama Hnětení, stlačování (jednou i oběma rukama) Vyvalování dlaněmi, vymačkávání prstem a dlaněmi Vyvalení kuličky (různé velikosti) Trhání modelovací hmoty na kousky, rovnání na plochu Válení válečků (had) Seznamování se s keramickou hlinou <u>Práce s papírem</u> Mačkání papíru Trhání papíru (různé velikosti) Skládání do řady, třídění podle barev Sbírání kousků papírů a rovnání do misek, kelímků ... Mačkání papíru do koule <u>Malba</u> Práce s barvou Otisk ruky a prstů a různých předmětů Malování prstem Nácvik úchopu štětce (otisk stopy štětce, rovná čára, kruh...) Rozpouštění barev ve vodě Barevné skvrny, střídání barev Práce pomocí válečku Malování na velkou plochu, vymalovávání <u>Kresba</u> Kreslení prstem nebo klacíkem do písku Upevňování úchopu široké trojhranné tužky – čmárání, jednoduché grafické cviky, kroužení, čára, oblouk . . . Vybarvování

- pozorovat učitele při práci	Příprava a úklid pracovního místa – pozorování učitele Prohlížení barevných obrázků. Prohlížení si obrázků tématicky zaměřených – př. roční období Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů)
-------------------------------	---

6. – 10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- používat na elementární úrovni prostředky a postupy - používat adekvátně pomůcky (váleček, vykrajovátka, šablony...) - adekvátně pracovat s modelovací hmotou - modelovat různé tvary - vykrajovat pomocí vykrajovátek - skládat papír na menší kousky - stříhat papír - nanášet lepidlo a správně přilepit - malovat pomocí štětce - vnímat základní vztahy mezi barvami a tvary - rozlišit základní barevné kontrasty	<u>Modelování</u> (modelovací hmota, plastelína, keramická hlína) Tvarování do různých tvarů Krájení do různých tvarů Vymačkávání, vykrajování pomocí vykrajovátek Vykrajování předmětů Modelování tvarů a předmětů od jednoduchých (sněhulák) ke složitějším (vánočka) Nácvik modelování misky <u>Práce s papírem</u> Trhání papírů na proužky Lepení papíru na vymezenou plochu Lepení obrázků a geometrických tvarů na papír Polepování předmětů papírem Rolování papíru Skládání papíru Vytrhávání papíru dle tvarů Překládání Stříhání ve spolupráci s učitelem i samostatně Stříhání jednoduchých tvarů <u>Malba</u> Práce s válečkem - malování pomocí válečku a šablon, střídání barev Práce se štětcem – otisky, čáry, vybarvování plochy papíru, vybarvování ohraničeného tvaru Malování vlnovky

- střídat barvy při malbě - zvládat malbu na různorodý materiál, různými nástroji - rozlišit základní tvary - napodobit tvar kruhu - zvládat kresbu různými nástroji - využívat různorodé tradiční a netradiční materiály a jejich kombinace - pracovat s předloženým netradičním materiálem - pomáhat při přípravě pracovního místa	Malba jednoduchých tvarů štětcem Střídání barev a jednoduchých barevných kombinací Barevné skvrny – květiny Barevné čáry – vlny Kombinované techniky <u>Kresba</u> Pomocí široké pastelky, voskovky a tužky kreslit jednoduché grafické cviky - kroužení, svislé a šikmé čáry, oblouky, vlnovka Obtahování předkresleného tvaru (kruh, čtverec, trojúhelník) Vybarvování jednoduchých obrázků Kreslení předmětů vycházejících z kruhu (sněhulák, obličej...) Kresba křídou na chodník Nácvik kresby postavy Kresba jednoduchých tvarů (dům, strom....) Použití netradičních výtvarných technik Práce s přírodninou (kámen, list...) Malování na textil, sklo... Ubrousková technika Malování na keramiku Suchá vazba Příprava a úklid pracovního místa – pozorování a pomoc učiteli Pozorování učitele při tvorbě (ukázka jednotlivých návodů a postupů)
---	--

5.4.6 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT POHYBOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Vzdělávací předmět **Pohybová výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a vzdělávacího oboru Pohybová výchova.

Předmět Pohybová výchova učí žáky získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám, reagovat na pokyny a povely při pohybové činnosti. Umožňuje osvojení si základních pohybových činností, dovedností a prostorové orientace podle individuálních předpokladů žáka. Výuka je zaměřena také na rozvoj motoriky a koordinace pohybu a poloh. Ve výuce jsou využívány relaxační metody k zvládnutí uvolnění a zklidnění organismu.

Cílové zaměření předmětu

- uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví; péče o své zdraví a snaha o jeho zlepšení a posílení
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzické a psychické uvolnění
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů, pohybových možností a omezení
- odstraňování mimovolních pohybů a stimulace jednotlivých svalových skupin
- vnímání prožitků z pohybové činnosti

V tomto předmětu rozvíjíme klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům a je schopen je užívat
- napodobuje jednoduché pohyby a činnosti

Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- chápe a snaží se co nejlépe splnit jednoduché pokyny

Kompetence pracovní

Na konci vzdělávacího cyklu žák v rámci svých možností:

- uchopí správně základní pomůcky a snaží se o správnou manipulaci s nimi

Výchovně vzdělávací strategie:

- *opakujeme a upevňujeme zvládnuté úkony*
- *demonstrujeme používání pomůcek*
- *vedeme žáky k maximální možné samostatnosti*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

- získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám
- zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost
- reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti
- mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle
- individuálních předpokladů
- rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh
- zvládnout uvolnění a zklidnění organismu

1. – 5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
<u>Hrubá motorika</u> - pohybovat se dopředu lezením a plazením - zvládat polohovací cvičení - získat vztah k relaxačním a pohybovým činnostem - zvládat základní hru s míčem - zvládat sed na židli - zvládat stoj bez opory - překonávat překážky s pomocí - zvládat chůzi do schodů - zvládat delší chůzi bez opory - napodobit chůzi po špičkách s oporou <u>Jemná motorika</u> - zvládat základní typy úchopu	Seznámení s prostředím tělocvičny Plazení Lezení po čtyřech Pohyb za kinetickými a ozvučenými hračkami Lezení a otáčení na vhodné podložce Uvolňovací cvičení končetin, cviky na podložce, otáčení hlavy Stimulace pohybu v prostoru a změny polohy Cvičení na gymnastickém míči Pohybová cvičení v rytmu hudby Relaxační cvičení Kutálení Hod dolním obloukem Kopání do míče Procvičování sezení na židli Zvedání do stoje s oporou Nácvik samostatného stoje Nácvik správného držení těla Lezení po čtyřech, přelézání, podlézání a prolézání vhodných překážek Nácvik chůze do schodů s oporou Nácvik chůze ze schodů s oporou Nácvik samostatné chůze do schodů Chůze s oporou, kolem nábytku Nácvik samostatné chůze bez opory Vycházky do okolí Nácvik chůze po špičkách Hra se sypkým materiálem, vodou Úchop a manipulace s předměty Rozvoj cíleného pohybu rukou a prstů (vkládání a skládání) Nácvik úchopů - dlaňový, klešťový a špetka

- pracovat s psacími potřebami	Uvolňovací cviky zápěstí a záprstí Nácvik správného držení psacích potřeb
- postavit tři a více kostek na sebe	Práce s kostkami Práce se stavebnicí (Duplo)
- pracovat s modelovací hmotou	Hnětení Válení
- navlékat korálky	Navlékání velkých korálků na tyčku Navlékání korálků na drát

6. – 10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
<u>Hrubá motorika</u> - reagovat na základní tělocvičné pokyny - stát krátce na jedné noze - zvládat chůzi po schodech - zvládat cílenou manipulaci s míčem - zvládnout běh - zvládnout chůzi na vyvýšené rovině s pomocí - zvládnout chůzi po nerovném terénu a ve složitějším terénu - chápat princip jízdy na tříkolce a rotopedu - zvládnout skok a seskok z malé výšky - mít vztah k relaxačním a pohybovým hrám	Chápání pokynů – sed, leh Koordinace pohybů dle pokynů (dopředu, dozadu, do stran) Balanční cvičení s oporou i bez opory Stání na jedné noze Cvičení na gymnastickém míči Nácvik samostatné chůze do schodů a ze schodů s přísunem Nácvik samostatné chůze do schodů a ze schodů se střídáním nohou Nácvik hodů a chycení míče (oběma i jednou rukou) Nácvik hodů horním obloukem Hod a kop na cíl Nácvik rychlé chůze Nácvik běhu Nácvik chůze po čáře Nácvik chůze po vyvýšené rovině (lavička) s oporou Nácvik chůze po nakloněné rovině Vycházky do přírody Volný pohyb mezi překážkami a jejich zdolávání Nácvik sezení a jízdy na tříkolce či rotopedu Nácvik poskoku snožmo Nácvik skoku a seskoku Pohybové hry v rytmu hudby Relaxační cvičení

- zvládnout cvičení v delších blocích	Zvyšování vytrvalosti při cvičení Postupné zvyšování náročnosti
- zvládnout jednoduchou formu sportů	Kuželky, hokej, fotbal
<u>Jemná motorika</u>	Přebírání drobnějšího materiálu Třídění předmětů
- pracovat s drobnými předměty	Navlékání korálků a jiného materiálu na šňůru
- složit jednoduché puzzle	Skládání mozaiky a puzzle
- zvládnout práci s modelovací hmotou dle pokynů	Hnětení, válení Tvoření válečků a kuliček
- využívat různé druhy úchopů	Procvičování různých úchopů a jejich cílené využití Práce s psacími potřebami Nácvik úchopu a použití sportovních pomůcek

5.4.7 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět **Pracovní výchova** byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a vzdělávacího oboru Pracovní výchova.

Výuka probíhá většinou ve třídě, ale i na školní zahradě, na vycházkách a dalších prostorách školy. Vyučovací předmět Pracovní výchova je jednou ze stěžejních oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které mají za cíl nácvik dovedností, které přispějí k soběstačnosti žáků a umožní jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Dalším úkolem je utvářet základní manuální dovednosti, estetické cítění a vyjadřování žáků a jejich tvořivost. V rámci pracovní výchovy dochází k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků apod. Důsledným vedením k překonávání obtíží a dokončování úkolů se utvářejí volní vlastnosti a pracovní návyky žáků. Úkolem pracovní výchovy je tedy rozvíjet jemnou motoriku žáků, zvyšovat jejich samostatnost a soběstačnost, učit je pracovat s různými druhy materiálů, rozvíjet jejich komunikační schopnosti a personální vztahy.

Předmět byl posílen o deset hodin z disponibilní dotace.

Cílové zaměření předmětu:

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoj motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností
- vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci
- osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní výchova je rozdělen na pět tematických okruhů:

Sebeobsluha

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitecké práce

Práce v domácnosti

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V tomto předmětu rozvíjíme tyto klíčové kompetence:

Kompetence pracovní

Na konci základního vzdělávání žák:

- umí vyjádřit potřebu použití WC
- má zažité základní hygienické návyky a na pokyn je praktikuje
- je schopen částečné sebeobsluhy (zutí a obutí, svléknutí a obléknutí částí oděvu); dokáže se sám najíst (lžící, příborem), zvládá pití z hrnku (sklenky), popř. si sám dokáže nápoj nalít
- pozná základní předměty denní potřeby, zná způsob jejich použití a na pokyn je sám či s pomocí dokáže použít
- přiřadí základní tvary
- uchopí správně základní pomůcky a snaží se o správnou manipulaci s nimi
- s pomocí zvládá jednoduché pracovní techniky

Výchovně vzdělávací strategie

- *důsledně vyžadujeme dodržování správných návyků, stereotypů a činností*
- *v modelových situacích demonstrujeme správné používání pomůcek a potřeb*

Hodinová dotace předmětu										
Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Počet hodin	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	2+1

Očekávané výstupy z RVP ZV

Žák by měl:

Sebeobsluha

- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání)
- dodržovat klid a čistotu při stravování
- umět používat příbor
- udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí

Práce s drobným materiálem

- zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami
- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu
- udržovat pracovní místo v čistotě

Práce montážní a demontážní

- zvládat elementární dovednosti činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami

Pěstitelské práce

- provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích
- pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny
- používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě

Práce v domácnosti

- provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy
- prostřít stůl pro běžné stolování
- zvládnout nákup a uložení základních potravin
- připravit jednoduchý pokrm podle pokynů
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti

1. – 5. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zvládat základní sebeobslužné činnosti	<u>Sebeobsluha</u> Vyjádření potřeby použití WC Automatizace v péči o osobní hygienu - umytí rukou, užití mýdla a ručníku Péče o tělo, hygiena, spolupráce při hygieně Používání kapesníku Svlékání a oblékání prádla Nácvik obouvání, přezouvání, tkaničky Odkládání oděvů na věšák a obuvi na určené místo
- zvládat používání příboru	Správné použití příboru, ubrousku

- pracovat s jednoduchými materiály a pomůckami - zvládat základní manuální dovednosti, souhra oko-ruka - provádět pozorování přírody - ošetřovat podle pokynů pokojové rostliny - rozpoznat základní pracovní nástroje - zvládat vhodné chování při stolování - spolupracovat v přípravách při stolování a následném úklidu - provádět základní úklidové práce	<u>Práce s drobným materiálem</u> Úprava pískové plochy – rukama, lopatkou, vybírání kamínků Modelovací hmota – hnětení, válení – válečky, kuličky Papír, karton – mačkání, trhání Třídění podle velikosti, barvy, tvaru, ... Navlékání korálů, přírodnin na drát, špejle <u>Práce montážní a demontážní</u> Stavění kostek vedle sebe, na sebe – komíny, dům ze dvou kostek Úklid a rovnávání do krabic Stavění celku z částí – půlené obrázky, dřevěné skládačky Stavění bábovek z písku <u>Pěstitelské práce</u> Vnímat rozmanitost přírody Rozlišovat, co je strom, keř, květina Sběr klacíků a větviček na školním pozemku Sběr a třídění padaných plodů a přírodnin – jablka, kaštiny, žaludy, listí Péče o pokojové květiny: zalévání, odstraňování odumřelých částí, omývání listů, mytí misek Pracovní nástroje a jejich správné používání <u>Práce v domácnosti</u> Nácvik správného sezení u stolu Užití lžice, příboru, správný úchop Vštěpování udržování čistoty a pořádku Úklidové práce velkých ploch (stůl, podlaha, ...) Nácvik odemykání a zamykání Úklid osobních věcí na určené místo
--	---

6. – 10. ročník

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání) - dodržovat klid a čistotu při stravování - umět používat přístroj - udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí - naučit se zvládnout jednoduchý pracovní postup - zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami - vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracovat podle slovního návodu - udržovat pracovní místo v čistotě - zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami - pracovat podle slovního návodu - udržovat pracovní místo v čistotě - provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích - pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročnou pokojovou i užitkovou rostlinu - používat podle druhu pěstelských činností správné pomůcky a náčiní - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě	<u>Sebeobsluha</u> Prohlubování - péče o zevnějšek Svlékání a oblékání oděvů Skládání oděvů a úklid na určené místo Umývání rukou, obličej, čištění zubů Rozepínání a zapínání knoflíků, patentů, zipů Správné používání WC Používání kapesníku, hřebenu <u>Práce s drobným materiálem</u> Navlékání na vlasec, provázek, jehlu Stříhání, lepení, ohýbání, svazování apod. Nářadí a nástroje – nůžky, hřebík, provázek, lepidlo, špejle, drát, nit, jehla apod. Vánoční a velikonoční dekorace, výzdoba <u>Práce montážní a demontážní</u> Skládání a rozkládání stavebnice (hříbky, mozaiky, vkládačky, šroubování) Sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřevěk Pyramidové stavebnice Sestavování modelů (Lego) Stavebnice - plošné, prostorové <u>Pěstelské práce</u> Sezónní práce – hrabání listů, sběr přírodnin Klíčení semen – fazole, čočka, kukuřice Práce na školním pozemku – příprava půdy (hrábě, motyka) Nářadí a nástroje – lopata, hrábě, kovec, sezónní práce na školním pozemku Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování pokojových rostlin ze semen v místnosti

- prostřít stůl pro běžné stolování - provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy - zvládnout nákup a uložení základních potravin - připravit jednoduchý pokrm podle pokynů - dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	<u>Práce v domácnosti</u> Stolování Drobné úklidové práce (utírání prachu, umývání podlahy) Třídění nádobí - talíře-mělké, hluboké, příbory Prostředky k úklidu (houby, hadry, smeták, prachovka) Jednoduchá úprava stolu, nákup a uložení potravin, úklid
--	---

5.5 **Hodnocení žáků**

Žáci, vzdělávání podle rehabilitačního programu, vyžadují individuální přístup, který vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech. Proto i hodnocení žáků je zcela individuální a nejvhodnější formou je **širší slovní hodnocení**.

Při klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl.

Podkladem k hodnocení Rozumové, Smyslové a Řečové výchovy jsou školní výstupy v jednotlivých ročnících.

V ostatní předmětech vychází hodnocení v jednotlivých ročnících ze školních výstupů a popisuje dosaženou úroveň dovedností žáka.

Předměty Speciálně pedagogické péče a chování se nehodnotí.

V pololetí a na konci školního roku je žákům vydáno vysvědčení.

6 Autoevaluace školy

Oblasti autoevaluace

- Spolupráce s rodinami žáků a širší komunitou
- Vyučovací a školní klima
- Práce učitelů
- Výuka

	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Spolupráce s rodinami žáků a širší komunitou	Komunikuje pravidelně učitel s rodiči?	Rozhovor učitele s rodiči Skupinová diskuse s rodiči (při společných akcích)	Získávání informací pravidelným kontaktem s rodiči
	Jsou názory rodičů brány v potaz?		
	Je ve vztahu učitel – rodič zachována diskrétnost?		
	Věří učitelé rodičům ve škole?		
Vyučovací a školní klima	Je školní klima příznivé pro žáky, učitele i rodiče?	Strukturovaný dotazník SWOT analýza Rozhovory s vedením, učiteli a rodiči	1x ročně dotazník pro rodiče, učitele i vedení 1x za dva roky SWOT analýza
	Je klima motivující pro žáky i pro učitele?		
	Chovají se učitelé k sobě vstřícně a s respektem?		
	Je prostředí školy bezpečné?		
	Vzdělávají se učitelé soustavně?		
	Mají učitelé důvěru k vedení školy?		

	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Práce učitelů	Provádějí učitelé sebereflexi své práce?	Pravidelné a časté hospitace ve třídách (zajištění objektivit), jejich vyhodnocování a rozhovor s vedením školy Vzájemné hospitace učitelů mezi sebou (zpětná vazba)	Pravidelné hospitace nejméně 2x do roka Vzájemné hospitace učitelů mezi sebou 1x do roka
	Podávají učitelé přiměřenou zpětnou vazbu žákům i rodičům?		
	Mají učitelé promyšlené cíle výuky?		
	Spolupracují s ostatními učiteli?		
	Vzdělávají se učitelé soustavně?		
	Je na škole řešena problematika „vyhoření“?		
Výuka	Využívají učitelé ve výuce pestré pomůcky?	Pravidelné hospitace vedení školy ve třídách Vzájemné hospitace učitelů mezi sebou	Pravidelné hospitace nejméně 2x do roka Vzájemné hospitace učitelů mezi sebou 1x do roka
	Je výuka dostatečně stimulující?		
	Je výuka přizpůsobena individuálním potřebám jednotlivých žáků?		

PŘÍLOHA I.

1 Školní vzdělávací program pro žáky v přípravném stupni základní školy speciální

1.1 Charakteristika přípravného stupně:

Do přípravného stupně jsou žáci přijímáni na jeden až tři roky, nebo do věku osmi let.

Přípravný stupeň se nezapočítává do povinné školní docházky, proto je po dohodě možné dobu vyučování zkrátit a přizpůsobit individuálním potřebám žáka.

Snažíme se připravit žákům příjemné, klidné a podnětné prostředí. Podporujeme je v komunikaci se svým okolím, v samostatnosti zejména v sebeobsluze a k vytváření základních pracovních a hygienických návyků.

Přístup k žákům je individuální. Snažíme se v maximální míře rozvinout osobnost žáka a připravit jej na další vzdělávání na základní škole speciální.

Výuka v přípravném stupni základní školy speciální probíhá v integrovaných blocích a časová dotace je 20 hodin týdně.

1.2 Klíčové kompetence

KOMPETENCE K UČENÍ

Na konci přípravného stupně žák v rámci svých možností:
○ soustředěně pozoruje, zkoumá a experimentuje a užívá přitom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů ○ získanou zkušenost se snaží uplatnit v praktických situacích ○ má elementární poznatky o světě ○ orientuje se v prostředí, ve kterém žije ○ raduje se z toho, co sám dokázal a zvládl ○ učí se nejen spontánně, ale i vědomě ○ vyvine úsilí, soustředí se na činnost ○ při zadané práci se snaží dokončit, co započal ○ dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopen dobrat se výsledků ○ raduje se, pokud se mu dostává uznání a ocenění

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU

Na konci přípravného stupně žák v rámci svých možností:

- všímá si dění ve svém okolí
- problémy řeší s pomocí dospělé osoby

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Na konci přípravného stupně žák v rámci svých možností:

- ovládá řeč nebo se projevuje nonverbálně; komunikuje vhodnou formou, samostatně vyjadřuje základní potřeby, jednoduchá sdělení a odpovědi; rozumí jednoduchým slovním pokynům
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své nálady různými mimojazykovými prostředky (výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- seznámí se s používáním informativní a komunikativní techniky, (počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- má pozitivní vztah k pomůckám, obrázkovým knihám, zná jejich použití a péči o ně

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Na konci přípravného stupně žák v rámci svých možností:

- přiměřeným způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování. vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

KOMPETENCE ČINNOSTNÍ A OBČANSKÉ

Na konci přípravného stupně žák v rámci svých možností:

- zajímá se o druhé a o dění kolem sebe
- má základní povědomí o ochraně zdraví a bezpečnosti u sebe i u druhých
- má základní a přiměřenou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými normami a co je v rozporu s nimi

1.3 Učební osnovy

Při naplňování cílů ve výuce v přípravném stupni základní školy speciální je nutno přihlížet k individuálním schopnostem žáka a učivo musíme přizpůsobovat jeho konkrétním možnostem.

Vzhledem k různé hloubce postižení a časté kombinaci mentálního postižení s poruchami autistického spektra je třeba očekávat značně nerovnoměrné a těžko porovnatelné výsledky výuky, proto zavádíme také alternativní metody komunikace (piktogramy, znaky, komunikační knihy).

1.3.1 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A JEHO TĚLO

Charakteristika předmětu

Předmět Dítě a jeho tělo je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti.

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- zachovávat správné držení těla - zvládnout základní pohybové dovednosti a koordinovat své pohyby - zvládnout napodobit jednoduché pohyby podle vzoru - zvládnout základní kognitivní činnosti a ovládat koordinaci oko-ruka - zvládat jemnou motoriku - zacházet s grafickým a výtvarným materiálem - sladit pohyb s hudbou, se zpěvem - zacházet s běžnými předměty denní potřeby - zvládnout jednoduchou sebeobsluhu a v maximální míře uplatňovat kulturně hygienické návyky - zvládnout ukázat části těla - zvládnout rozlišit, co prospívá a co zejména škodí lidskému zdraví	Lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky) Nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) Jiné pohybové činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry a podobně.) Zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení) Manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem Činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním Smyslové a psychomotorické hry Konstruktivní a grafické činnosti Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti Jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí a podobně Činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí Příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí, vytváření zdravých životních návyků

- mít povědomí o možných rizicích při pobytu ve škole i mimo školu	Činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí Příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí)
---	--

1.3.2 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Charakteristika předmětu

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři podoblasti:

Jazyk a řeč, Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace, Sebepojetí, city a vůle.

Dílčí vzdělávací cíle v jednotlivých oblastech:

Jazyk a řeč:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních i produktivních
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj a náprava výslovnosti; spolupráce s logopedem na nápravě diagnostikovaných řečových vad

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace:

- rozvoj zpřesňování smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech (abeceda, čísla)

Sebepojetí, city, vůle:

- poznávání sebe sama
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Jazyk a řeč

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- pojmenovat většinu předmětů denní potřeby - domluvit se slovy, gesty i pomocí piktogramů - rozšiřovat slovní zásobu a učit se nová slova (symboly, piktogramy, znaky) a aktivně je používat - rozlišovat některé obrazové symboly (piktogramy, obrázky) - sledovat krátký příběh, pohádku - poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo - sledovat očima zleva doprava sled obrázků, symbolů, čísel - poznat některá písmena a číslice, popř. slova	Artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti Hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest Popis obrázků a ukazování co je na nich Poslech čtených, či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů Prohlížení a „čtení“ knížek Grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- využívat všech smyslů, všímat si změn (nového, změněného, chybějícího) - záměrně alespoň krátkou dobu udržet pozornost při vnímání předmětů a jevů smysly - třídít předměty podle podstatných vlastností (tvar, barva, ...) - třídít, poznat základní geometrické tvary a některé číslice - chápat elementární prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, ...) a elementární časové pojmy (ráno, večer, nyní, dnes, zítra)	Pozorování dějů v přírodě, záměrné vnímání předmětů denní potřeby a snaha o pojmenování jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí; operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání); spontánní hra, volné hry Rozvoj smyslů dostatkem podnětů, motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností; operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání) Smyslové hry, na rozvoj smyslů, vnímání, pozornosti, fantazie a myšlení; činnosti zaměřené k vytváření (chápaní) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrázkovým materiálem) Činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými i matematickými pojmy a jejich symbolikou Činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí Hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině

- zapojit se při recitaci jednoduchých dětských říkanek, rozpočítadel a písniček	Pohybové hry a říkadla spojená s ukazováním a zpěvem; hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické, logické, obrazné a pojmové) Hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
--	--

Sebepojetí, city, vůle

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, snažit se být aktivní i bez jejich opory - ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a snažit se přizpůsobovat jim své chování - vyvinout krátkodobé volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti - projevovat libost a nelibost - být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem - těšit se z hezkých a příjemných zážitků	Činnosti nejrůznějšího zaměření nebo situace vyžadující (umožňující) samostatné vystupování a vyjadřování Cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.) Činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné Příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání Výlety do okolí (do přírody, ŠVP, návštěvy dětských kulturních akcí apod.) Estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, hudební, pohybové a další) Sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte Řízená nebo spontánní hra

1.3.3 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Charakteristika předmětu

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho, překonat stud - porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad - odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná - dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, ve škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla	Běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým Sociální a interaktivní hry, hraní rolí, Dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy Společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření Kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách Společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému Aktivity podporující sbližování dětí Hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého

- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)	Činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě Hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod. Četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením
--	--

1.3.4 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A SPOLEČNOST

Charakteristika předmětu

Předmět Dítě a společnost patří do vzdělávací oblasti sociálně kulturní. Jeho cílem je uvedení dítěte do společenství ostatních lidí a jeho seznámení s pravidly soužití s ostatními.

V rámci možností jde i o seznámení se světem materiálních i duchovních hodnot, se světem kultury a umění. Dítě se učí osvojovat si potřebné dovednosti, návyky i postoje a dle možností se aktivně podílí na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití, porozumění základním projevům neverbální komunikace
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem)
- aktivní přizpůsobování se společenskému prostředí a zvládání jeho změn
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- znát základní pravidla společenského soužití - vyslechnout sdělení, uposlechnout pokynu, přijímat autoritu - být schopen žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se) - přizpůsobovat se společenskému prostředí a zvládat jeho změny - mít základní povědomí o světě lidí, kultury a umění a o prostředí, v němž žije - zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami ...	Pozdrav, rozloučení, prosba, poděkování... Aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, pravda, lež a pod.) v jednání lidí Respektování přiměřeného množství pravidel soužití ve třídě Každodenní běžné setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování Hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitel apod.) Návštěva kulturních a sportovních akcí mimo prostředí třídy, školy Seznamování se základy literárního, dramatického, výtvarného a hudebního umění Hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (seznamování s různými druhy zaměstnání, pracovními činnostmi a pracovními nástroji, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních činností)

1.3.5 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A SVĚT

Charakteristika předmětu:

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu; vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle:

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Školní výstupy	Učivo
Žák by měl:	
- reagovat na základní pokyny a požadavky	Hry a činnosti zaměřené na porozumění základním pravidlům, pokynům a požadavkům
- vhodně vyjádřit své potřeby a zájmy	Aktivita, při které se dítě učí vyjadřovat své potřeby, zájmy (slovně, gesty či symboly)
- být schopen zběžně se orientovat ve třídě a ve škole	Nacvičování orientace ve třídě a jejím bezprostředním okolí Nacvičování pohybu ve škole (tělocvična, jídelna...) Nacvičování pohybu na školní zahradě a v bezprostředním okolí školy s asistencí pedagoga Seznamování s vybavením a pomůckami ve třídě a ostatních místnostech školy

- zvládat základní činnosti a situace, které se ve škole opakují (režim dne) - být schopen všimnout si změn v okolí - všimnout si rozmanitosti okolo sebe - být seznámen s nebezpečím - částečně samostatně odhadnout míru nebezpečí.	Příprava místa a úklid po práci. V rámci třídy třídění odpadu do předem připravených košů, nacvičování rozlišování materiálů (papír, plast ...) Práce s dítětem na jeho místě a v kolektivu dětí. Nacvičování stolování (svačina, oběd) Nacvičování oblékání a převlékání (procházka, tělocvik...) Vycházky do přírody a seznamování žáka s rozmanitostí přírody a změn okolo. Prohlížení obrázků, práce s knihou a PC. Práce s knihou, časopisy a PC . Vycházky, sportovní a kulturní akce. Poučení o možných nebezpečích. Nácvik některých modelových situací, zaměřených na prevenci možného zranění. Hry zaměřené k poznávání a rozlišování správného (preventivního) jednání. Nácvik praktického užívání hraček, předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.
---	--

1.4 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků by mělo kladně motivovat žáka i jeho rodiče k další práci a vyzvednout dovednosti, které žák zvládl.

Žák přípravného stupně je hodnocen formou širšího slovního hodnocení, v pololetí a na konci školního roku je žákovi vydáno Osvědčení o docházce do přípravného stupně základní školy speciální.

PŘÍLOHA II

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO

ŠKOLNÍ DRUŽINU

1 Identifikační údaje

Název školy:	Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Praha 10, Chotouňská 476		
Adresa:	Chotouňská 476, 108 00 Praha 10		
Ředitel školy:	PhDr. Josef Novotný, CSc.		
Vedoucí vychovatelka ŠD	Mgr. Soňa Farská		
Telefon:	ředitelna:	+420 274 774 948	
	kancelář:	+420 274 772 936	
	SPC:	+420 274 772 945	
E-mail:	sps.chotounska@zris.mepnet.cz		
Web:	www.chotounska.cz		
Zřizovatel:	Magistrát hl. města Prahy, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1		

1.1 Charakteristika školní družiny

Školní družina je zařízení, které umožňuje žákům smysluplně využít volný čas. Jde o důležitý mezičlánek mezi výukou a výchovou v rodině. Školní družina (ŠD) nenavazuje na školní vyučování, není pokračováním školní výuky. Má svá specifika, která ji odlišují. Hlavní činností ŠD je činnost zájmová a rekreační. ŠD umožňuje docházku žákům nižšího a vyššího stupně ZŠ. Má čtyři oddělení, z toho dvě oddělení pro žáky s autismem, kde spolu s vychovatelkou pracuje i asistent.

PROVOZ ŠKOLNÍ DRUŽINY

Ranní	6:30	–	7:45
Sběrná	12:00	–	13:00
Odpolední	13:00	–	17:00

1.2 Charakteristika vzdělávacího programu pro školní družinu

1.2.1 Cíle vzdělávání

Vycházejí z obecných cílů vzdělávací soustavy § 2, odst. 2 Školského zákona a navazují na cíle stanovené ŠVP vlastní ZŠ.

- rozvíjet psychické i fyzické schopnosti žáka, vybavit ho vědomostmi, dovednostmi a návyky, pomáhat mu zapojit se do společenského života
- probouzet v žákovi kladný přístup ke škole a vzdělávání
- rozvíjet cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči
- pomáhat procvičovat zrakové, sluchové, čichové a chuťové vnímání v konkrétních situacích
- výrazně motivovat nabízené zájmové činnosti a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech
- naučit rozvíjet jemnou motoriku, zvyšovat samostatnost a soběstačnost
- využít dětské zvědavosti k samostatnému tvoření vlastních prací
- vést žáka aktivně k nácviku zvládnutí sebeobsluhy a péče o vlastní osobu
- vychovávat k péči o okolní prostředí

1.2.2 Klíčové kompetence

Jsou dlouhodobým procesem, souhrnem vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do ŠD. Prolínají všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení

Dítě opakuje a upevňuje již naučené, hledá nové zdroje poznatků a využívá je. Získané vědomosti uplatňuje v praktických situacích.

2. Kompetence k řešení problémů

Všímá si dění okolo sebe, umí vyhodnotit nebezpečné situace a hledat správná řešení, umí využívat osvojené stereotypy v různě obměněných situacích a snaží se překonávat neúspěchy. Započaté činnosti dokončuje.

3. Kompetence k omunikativní

Používá jednoduchá sdělení (verbálně nebo pomocí alternativního komunikačního systému), rozumí jednoduchým pokynům, komunikuje s vrstevníky, seznamuje se s informační technikou a nacvičuje její používání.

4. Sociální interpersonální kompetence

Má reálný pohled na vlastní osobu a na osoby v okolí, uvědomuje si, že nese odpovědnost za své chování, projevuje ohleduplnost, rozpoznává nevhodné chování, spolupracuje ve skupině. Je tolerantní.

5. Kompetence k trávení volného času

Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku trávení volného času.

1.3 Formy a obsah vzdělávání

Školní družina organizuje pravidelnou činnost a nabízí spontánní aktivity. Umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování. Vychovatelé úzce spolupracují s vyučujícími. Činnostmi v družině prohlubují učivo probírané ve škole.

Veškeré činnosti ve školní družině zohledňují zdravotní postižení žáků (žáci s mentálním postižením, s tělesným postižením, s více vadami a autismem).

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání, představuje organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru. Zahrnuje také práci zájmových útvarů.

Příležitostné akce (besídky, slavnosti) nejsou do standardní týdenní skladby zahrnuty. Tyto akce jsou určeny i pro rodiče a veřejnost.

Spontánní aktivity zahrnují spontánní hry v rámci ranního pobytu, při pobytu venku a při každodenní individuální klidové činnosti po obědě.

Klidové činnosti chápeme jako činnosti odpočinkové (poslech rádia, či sledování TV, individuální hry, klid po obědě).

Příprava na vyučování nespočívá ve vypracování domácích úkolů, ale zahrnuje didaktické hry, tématické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

1.4 Podmínky

1.4.1 Personální podmínky

Školní družina je rozdělena na více oddělení, v nichž pedagogické působení zajišťují kvalifikované vychovatelky. Ve třídách s větším počtem autistických žáků spolupracují s vychovatelkami i asistenti

1.4.2 Materiální podmínky

ŠD nemá vlastní šatnu ani vlastní místnosti. Oddělení ŠD využívají školní učebny v přízemí a v prvním patře budovy. Výchovná činnost probíhá též v tělocvičně, v počítačové učebně a na školní zahradě. Učebny jsou vybaveny audiovizuální technikou. V tělocvičně je využíváno standardní tělocvičné nářadí a náčiní. Školní družina disponuje dobrým materiálním vybavením pro výtvarné, pracovní, společenské a relaxační činnosti.

1.4.3 Ekonomické podmínky

Školní družina nabízí žákům své služby za poplatek 100 Kč měsíčně. Splatnost poplatků je pololetní nebo roční.

1.5 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Pro činnost ŠD platí ustanovení o BOZP, daná školním řádem. Činnost v odborných učebnách se řídí pravidly pro jejich provoz. Žáci jsou při přijetí do školní družiny poučeni o bezpečnosti a ochraně zdraví. O poučení je pořízen záznam v dokumentaci

1.6 Vzdělávací a výchovné oblasti

Vzdělávací a výchovná oblast vychází z kapitoly RVP ZŠ pro 1. stupeň. Člověk a jeho svět. V této oblasti se rozvíjejí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Oblast Člověk a jeho svět se člení do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme zahrnuje nejen poznání nejbližšího okolí, ale také organizaci života v rodině, ve škole, ve společnosti a v místě samotném. Do tohoto tématu spadají např. vycházky do okolí a dopravní výchova.

V okruhu **Lidé kolem nás** si žáci osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, empatie a vzájemné úcty. Poznávají, jak se lidé sdružují a získávají první vědomosti o základních právech a povinnostech člověka.

Lidé a čas – zde se žáci učí vnímat časové úseky, které provázejí nějakou činnost, ale i samotný růst a rozvoj člověka samotného. Zjišťují, jak a proč se čas měří, jakou důležitost má přesné dodržování času začátku jakékoli povinnosti.

V rámci okruhu **Rozmanitost přírody** se mají žáci seznámit s rozmanitostí a pestrostí všeho, s čím se v přírodě i mimo ni setkávají. Tyto poznatky pak lze rozvíjet při jejich výtvarném nebo jiném zpracování, při didaktických hrách s přírodními materiály, ale také v každodenní péči o pokojové rostliny apod.

Okruh **Člověk a jeho zdraví** má za úkol podnítit v žácích poznání sama sebe. Získávají poučení o zdraví a nemocech, o odpovědnosti za své zdraví. Žáci si upevňují zásady osobní hygieny a seznamují se s prevencí úrazů a poskytování první pomoci.

1.6.1 Místo, kde žijeme

<i>Tématický okruh</i>	<i>Formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>Číslo rozvíjené kompetence</i>
U nás doma	Vyprávíme si o životě své rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas. Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – kresba.	3, 4 4, 5 3, 5
Náš dům	Popisujeme domy (byty), v nichž bydlíme, a jejich zařízení. Stavíme svůj dům ze stavebnice a kostek. Zařizujeme si svůj pokoj – nábytek vystřihujeme z barevných papírů popř. letáků, sestavujeme různé varianty a celek dokreslujeme.	2, 3, 4 2, 3 2, 3, 4, 5
Naše škola	Zjišťujeme, kdo v naší škole pracuje, seznamujeme se s náplní jeho práce. Zdobíme společné prostory školy.	1, 3 5
Cesta do školy	Povídáme si o cestě do školy a domů, o její bezpečnosti. Zajímáme se o dopravní značky v okolí, o jejich význam, o čem informují, co nařizují, co zakazují. Hledáme smysl dopravního značení; přechodů na ulicích, semaforů na křižovatkách. Při vycházkách sledujeme dodržování pravidel silničního provozu. Vyrábíme si dopravní značky. Výtvarně znázorňujeme různé prostředky hromadné dopravy. Hrajeme si na přepravu vlakem, autobusem, tramvají, metrem, jsme v roli cestujícího, revizora... Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole – názorná instruktáž.	1, 2, 4 1, 2, 5 1, 3 2 1, 3 1, 2 1, 5

Naše město	Kreslíme a malujeme místa, kde je nám dobře a kam rádi chodíme (přírodní zákoutí, hřiště, kino...).	1, 3, 4
	Společně výtvarně zobrazujeme naše město. Vše potom vystříháme a sestavíme kolektivní výtvarné dílo.	1, 2
	Stavíme své město z kostek	2, 4
	Postupně se seznamujeme s poštou, lékárnou, obchodem... Všechna tato místa postupně navštěvujeme a namalujeme, co jsme viděli.	1, 3, 4, 5
	Na vycházkách si povídáme o tom, kde pracují a co dělají řidiči, prodavači, zedníci, popeláři atd.	1, 2, 5

1.6.2 Lidé kolem nás

<i>Tematický okruh</i>	<i>Formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>Číslo rozvíjené kompetence</i>
Naše rodina	Představujeme povolání rodičů, pantomimicky je předvádíme a kreslíme	3, 4
	Zjišťujeme, kdy mají rodiče a prarodiče jmeniny; vyrábíme jim přáníčka	3, 4, 5
	Povídáme si o rodině, jak se nazývají naši příbuzní (kdo je bratranec, sestřenice, švagr, strýc)	3, 4, 5
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám ke Dni matek	3, 4, 5
Kamarádi	Hrajeme si na malíře a malujeme portrét kamaráda	1, 3, 4
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák	1, 3, 4
	Hrajeme si na „malého pomocníka“, hledáme, můžeme pomáhat, povídáme si o tom, proč máme/nemáme kladný vztah ke spolužákům, k dospělým...	2, 4, 5

	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky.	2, 5
Svátky a oslavy	Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapíšeme si jména všech známých, kteří budou mít v tomto školním roce svátek.	1, 4
Čas adventní	Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách, vyprávíme si o smyslu adventní doby. Vyrábíme Mikuláše, čerta, anděla. Připravujeme si dárky na Mikulášskou besídku, scénky na vystoupení, zdobíme prostory školy atd.	2, 3 3, 4 3, 5
Kouzelný čas Vánoc	Vyprávíme si o vánočních zvycích, které dodržujeme v rodině Učíme se koledy a nacvičujeme pásmo k vystoupení Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, z drátu, z ořechových skořápek atd. Pečeme a zdobíme perníčky Školní prostory zdobíme vánočními motivy Vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům	1, 3 1, 5 1, 2, 5 1, 5 5 4, 5
Velikonoce	Malujeme a zdobíme kraslice (batikou, nalepováním, škrábáním atd.) Zdobíme okna školy symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme)	1, 5 5
Den dětí	Povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme jeho oslavu. Soutěžíme a závodíme. Tančíme v tělocvičně při diskotéce.	1, 2, 3 3, 4, 5

Jak se správně chovat	Besedujeme o “ kouzelných“ slovech (děkuji, prosím, omlouvám se) a jejich významu. Vymýšlíme si různé situace, v nichž tato slova hrají významnou roli.	1, 2, 3
	Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat, zeptat se, atd.	3, 4
	Povídáme si o tom, jaké chování očekávají dívky od chlapců a chlapci od dívek, jaké chování očekávají děti od dospělých a dospělí od dětí.	1, 3
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do úředních místností, hodnotíme své chování ve školní jídelně.	2, 3, 4
Cestou necestou	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně.	1, 2, 3, 4, 5
	Na vycházkách zdokonalujeme a procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nákupu, v dopravních prostředcích.	1, 2, 3, 4, 5
Mluvíme správně?	Pomocí říkadel a básniček cvičíme rytmus a melodii řeči	1, 3, 5
	Vyprávíme si pohádky a příběhy	3, 5
	Dramatizujeme jednoduché pohádky a příběhy.	1, 2, 5
Řekni to i beze slov	Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity	2, 3, 5
V naší jídelně	Při stolování dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně své chování u stolu.	2
	Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně.	1, 3
	Kulturní prostředí si připravujeme i při svačinách	1, 3

Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích	Povídáme si o pořadech v televizi, v rozhlasu, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí, nelíbí	3, 5
---	---	------

1.6.3 Lidé a čas

<i>Tématický okruh</i>	<i>Formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>Číslo rozvíjené kompetence</i>
Náš denní režim	Společně připravujeme týdenní plány činnosti školní družiny	1, 2
Jak jsme prožili včerejší den	Povídáme si na téma Jak jsem trávil volný čas a malujeme, co jsme včera zažili Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky s trůznými motivy Využíváme počítač k získávání informací, hrajeme didaktické hry	2, 3, 4, 5 1, 5 1
Měření času	Ukazujeme si přístroje na měření času, kreslíme a malujeme je Vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (Co znamená přijít včas/pozdě?)	1, 3, 5 1, 3
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky. Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky, dramatizujeme je. Učíme se a zpíváme lidové písně, učíme se je interpretovat s jednoduchým pohybovým doprovodem i poslouchat.	1, 2, 3, 4, 5 1, 2, 5

1.6.4 Rozmanitost přírody

<i>Tématický okruh</i>	<i>Formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>Číslo rozvíjené kompetence</i>
Příroda okolo nás; rostliny a živočichové	Na vycházkách pozorujeme přírodu	1
	Kreslíme strom (květiny, krajinu) v jednotlivých ročních obdobích.	2, 5
	Pomocí obrázků porovnáváme proměnu jednotlivých ročních období	1, 5
	Využíváme listy a plody vybraného stromu pro koláže	1, 2, 3
	Při vycházkách do lesa či parku upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody, které využíváme k tvorbě koláží a šperků	3, 6
	Obtiskujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti (frotáž)	1, 2, 5
	Učíme se poznávat hmyz	1, 2
	Při vycházkách pozorujeme život v přírodě, učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu	1, 2, 3, 4
	Hrajeme hry (pexesa) s náměty živočichů a rostlin	1, 2, 4
	Malujeme na oblázky, které jsme nasbírali na vycházce	2, 5
	Napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci předvádějí, jiné zase hádají, pak si role vymění)	2, 3, 4
	Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují	1, 5
	Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme	2, 4, 5
	Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm	1, 5

Roční období	Besedujeme o ročních obdobích, sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty	1, 2
	Čteme si o přírodě a jejích proměnách	1, 3
	Učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou	1, 3
	V hudebních chvílkách zpíváme známé písničky o zvířatech a rostlinách, počasí apod.	1, 3
	Pokoušíme se o jednoduchý pohybový doprovod	
	Na vycházkách pozorujeme změny a malujeme je	1, 3
	Soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, chuti, vůně	1, 3
	Vyrábíme draky	2
	Stavíme sněhuláky, sáňkujeme	2, 5
	Kreslíme a malujeme první jarní květiny	1, 5
	Kreslíme mláďata domácích zvířat	1, 5
Chráníme životní prostředí	Na vycházce pozorujeme jarní práce na zahradě	1, 3
	Třídíme odpad do kontejnerů	1, 5
	Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji člověk poškozuje	4, 5
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě	1, 5
	Tvoříme výrobky z přírodních materiálů (lisování, tisk, listová koláž, zvířátka z přírodnin apod.)	4, 5

1.6.5 Člověk a jeho zdraví

<i>Tématický okruh</i>	<i>Formulace činnosti a její stručný popis</i>	<i>Číslo rozvíjené kompetence</i>
Poznáváme své tělo	Hrajeme hru „Hlava, koleno, ruce, pata“	1, 5
	Zjišťujeme kolik měříme a vážíme. Míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme	1, 2, 3
	Nakreslené a vystříhané papírové panáčky a panenky „oblékáme“ podle ročních období	1, 5
	Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky, čistotu oděvu a jeho vhodnost....)	3, 5
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu	1, 4
Náš zdravý jídelníček	Kreslíme ovoce a zeleninu	1, 3, 5
	V časopisech hledáme obrázky zdravých a méně zdravých potravin	4, 5
	Vystřihujeme obrázky různých jídel (z časopisů a letáků) a třídíme je na zdravá a méně zdravá, případně tvoříme koláže	1, 2, 3, 5
	Připravíme si svačinovou pomazánku, ve školní kuchyňce si uvaříme pudíng	1, 2
U lékaře	Hrajeme si na lékaře a pacienta Nebojíme se návštěvy ordinace	2, 3
Chodíme ven každý den	Denně chodíme do přírody, na hřiště, školní zahradu apod.	5
	Prohlubujeme své znalosti o živé a neživé přírodě, přírodní prostředí využíváme pro kolektivní hry	1, 4, 5
	Nacvičujeme kopanou a házenou na hřišti a v tělocvičně	5

OBSAH

1	Identifikační údaje	1
2	Charakteristika školy.....	2
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	4
3.1	Zaměření školy	4
4	Vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením	5
4.1	Klíčové kompetence a strategie	5
4.2	Průřezová témata	11
4.3	Učební plán	15
4.3.1	Poznámky k učebnímu plánu:	16
4.4	Učební osnovy	17
4.4.1	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ČTENÍ.....	17
4.4.2	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PSANÍ.....	25
4.4.3	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ŘEČOVÁ VÝCHOVA	34
4.4.4	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT MATEMATIKA.....	42
4.4.5	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT INFORMATIKA	54
4.4.6	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRVOUKA	59
4.4.7	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ČLOVĚK A SPOLEČNOST	72
4.4.8	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PŘÍRODOVĚDA	80
4.4.9	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	96
4.4.10	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT VÝTVARNÁ VÝCHOVA	105
4.4.11	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT TĚLESNÁ VÝCHOVA	118
4.4.12	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PÉČE O ZDRAVÍ.....	129
4.4.13	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRACOVNÍ VÝCHOVA	135
4.5	Hodnocení žáků	155
4.5.1	Tabulka stupňů hodnocení.....	156
5	Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a žáků se souběžným postižením více vadami.....	157
5.1	Charakteristika vzdělávacího programu	157
5.2	Klíčové kompetence a strategie	157
5.3	Učební plán	161
5.4	Učební osnovy	162
5.4.1	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ROZUMOVÁ VÝCHOVA.....	162
5.4.2	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT SMYSLOVÁ VÝCHOVA.....	171
5.4.3	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT ŘEČOVÁ VÝCHOVA	179
5.4.4	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	184
5.4.5	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT VÝTVARNÁ VÝCHOVA	186
5.4.6	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT POHYBOVÁ VÝCHOVA.....	190
5.4.7	VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT PRACOVNÍ VÝCHOVA	194
5.5	Hodnocení žáků	199
6	Autoevaluace školy.....	200
PŘÍLOHA I.....		202
1	Školní vzdělávací program pro žáky v přípravném stupni základní školy speciální	202
1.1	Charakteristika přípravného stupně:.....	202
1.2	Klíčové kompetence.....	202

1.3 Učební osnovy	205
1.3.1 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A JEHO TĚLO	205
1.3.2 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA	207
1.3.3 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A TEN DRUHÝ	211
1.3.4 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A SPOLEČNOST.....	212
1.3.5 VZDĚLÁVACÍ PŘEDMĚT DÍTĚ A SVĚT.....	214
1.4 Hodnocení žáků	215
PŘÍLOHA II	216
Školní vzdělávací program pro školní družinu	216
1 Identifikační údaje	216
1.1 Charakteristika školní družiny	217
1.2 Charakteristika vzdělávacího programu pro školní družinu	217
1.2.1 Cíle vzdělávání	217
1.2.2 Klíčové kompetence	217
1.3 Formy a obsah vzdělávání	218
1.4 Podmínky	218
1.4.1 Personální podmínky	218
1.4.2 Materiální podmínky.....	219
1.4.3 Ekonomické podmínky	219
1.5 Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví	219
1.6 Vzdělávací a výchovné oblasti.....	219
1.6.1 Místo, kde žijeme	220
1.6.2 Lidé kolem nás	221
1.6.3 Lidé a čas.....	224
1.6.4 Rozmanitost přírody	225
1.6.5 Člověk a jeho zdraví	227